

Službeni list Europske unije

C 334

Hrvatsko izdanje

Informacije i objave

Svezak 56.

15. studenoga 2013.

Obavijest br.

Sadržaj

Stranica

IV. Obavijesti

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Europska komisija

2013/C 334/01	Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću i Revizorskom sudu – Konsolidirani godišnji finansijski izvještaj Europske Unije – Financijska godina 2012.	1
2013/C 334/02	Jamstvena izjava Suda za Europski parlament i Vijeće – Nezavisno revizijsko izvješće	122

HR
**Cijena:
7 EUR**

IV.

(Obavijesti)

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I REVIZORSKOM SUDU
KONSOLIDIRANI GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ EUROPSKE UNIJE – FINANCIJSKA GODINA 2012.**

(2013/C 334/01)

SADRŽAJ

	<i>Stranica</i>
Napomena uz konsolidirani finansijski izvještaj	2
Proračun EU-a: od pripreme do razrješnice	3
DIO I: Konsolidirani finansijski izvještaj i bilješke	8
Bilanca stanja	9
Izvještaj o finansijskom rezultatu	10
Izvještaj o novčanim tokovima	11
Izvještaj o promjeni neto imovine	12
Bilješke uz finansijski izvještaj	13
DIO II: Agregirani izvještaji o izvršenju proračuna i bilješke	89
Rezultati izvršenja proračuna EU-a i bilješke	90
Agregirani podaci o izvršenju proračuna	102

NAPOMENA UZ KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

Konsolidirani godišnji finansijski izvještaj Europske unije za 2012. pripremljen je na temelju informacija dobivenih od institucija i tijela u skladu s člankom 148.2 Finansijske uredbe koja se primjenjuje na opći proračun Europske unije. Ovime izjavljujem da je pripremljen u skladu s glavom IX. Finansijske uredbe i računovodstvenim načelima, pravilima i metodama iznesenima u bilješkama uz finansijski izvještaj.

Računovodstveni službenici tih institucija i tijela dostavili su mi sve informacije potrebne za izradu finansijskih izvještaja u kojima su prikazani imovina i obveze Europske unije te izvršenje proračuna te potvrđuju njihovu pouzdanost.

Ovime potvrđujem da na temelju tih informacija i provjera koje sam smatrao potrebnima za potpisivanje finansijskog izvještaja Europske komisije, mogu u razumnoj mjeri jamčiti da su finansijsko stanje, rezultati djelovanja i novčani tokovi Europske unije u svim bitnim vidovima u izvještaju točno iskazani.

[potpis]

Manfred KRAFF
Računovodstveni službenik Komisije
24. srpnja 2013.

PRORAČUN EU-a: OD PRIPREME DO IZVRŠENJA

U konsolidiranom godišnjem finansijskom izvještaju Europske unije (EU) dane su informacije o djelovanjima institucija, agencija i ostalih tijela EU-a sa stajališta proračunskog računovodstva i računovodstva koje se vodi na temelju načela nastanka poslovnih događaja. Godišnji finansijski izvještaji država članica ne čine dio ovog izvještaja.

1. GODIŠNJI PRORAČUN

Proračunom EU-a financira se niz politika i programa diljem EU-a. U skladu s prioritetima koje su države članice utvrstile u višegodišnjem finansijskom okviru (VFO) Komisija provodi posebne programe, djelovanja i projekte: od obrazovnih projekata za mobilnost kojima se podupiru studenti i nastavnici, do potpore poljoprivrednicima, produktivnih ulaganja ili zadržavanja radnih mesta, do razvojne pomoći, projekata kojima se želi poduprijeti bolje radno okruženje za radnike u EU-u te do jačanja kontrole vanjskih granica.

Više od 90 % sredstava iz proračuna EU-a dodijeljeno je financiranju tih politika i aktivnosti EU-a o kojima su se dogovorile države članice. Izravna veza godišnjeg proračuna i politika EU-a osigurava se izradom proračuna na temelju aktivnosti (ABB). Zahvaljujući proračunskoj nomenklaturi na temelju aktivnosti lako je utvrditi područja politika EU-a i ukupan iznos sredstava dodijeljenih svakom od tih područja.

Područja politika podijeljena su na nekih 200 aktivnosti, a više od 110 tih aktivnosti uključuje operativne proračunske naslove te su stoga u proračunskoj nomenklaturi podijeljene u proračunska poglavlja. Ta su područja politika najčešće operativna, jer se njihovim glavnim aktivnostima žele osigurati pogodnosti za treće strane u njihovim područjima aktivnosti. Međutim, ostala su područja politika horizontalna te se njima osigurava pravilno funkcioniranje Komisije, poput „Koordinacije i pravnog savjetovanja“ i „Proračuna“. Strukturu aktivnosti osigurava se zajednički konceptualni okvir za utvrđivanje prioriteta, planiranje, izradu proračuna, praćenje i izvješćivanje, a glavni je cilj jačanje ekonomičnog, učinkovitog i djelotvornog korištenja sredstava.

Proračun priprema Komisija, a obično ga sredinom prosinca donose Parlament i Vijeće u skladu s postupkom iz članka 314. Ugovora o funkcioniranju EU-a.

2. KAKO SE FINANCIRA EU?

EU ima dva glavna izvora financiranja: prihodi od vlastitih sredstava i ostali prihodi.

2.1. Prihodi od vlastitih sredstava

Prihodi od vlastitih sredstava spontano pritječu u EU te zahvaljujući njima EU može financirati svoj proračuni bez potrebe za naknadnim odlučivanjem nacionalnih vlasti. Ukupan iznos vlastitih sredstava potrebnih za financiranje proračuna određuje se na temelju ukupnih rashoda bez ostalih prihoda. Ukupan iznos vlastitih sredstava ne smije biti veći od 1,23 % bruto nacionalnog dohotka (BND) EU-a. Vlastita sredstva dijele se na tradicionalna vlastita sredstva, vlastita sredstva na temelju porezu na dodanu vrijednost (PDV) i sredstva na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND).

2.2. Ostali prihodi

Ostali prihodi koji se prikupljaju iz aktivnosti EU-a obično čine manje od 10 % ukupnih prihoda. To su primjerice, novčane kazne u području tržišnog natjecanja i nalozi za povrat privatnim i javnim dužnicima u pogledu upravljanja projektima EU-a. Ovoj kategoriji pripada i plaćanje kazni koje državama članicama dosuđuje Sud ako ne poštuju određenu sudsку odluku. Za svaki dug koji se ne plati u roku naplaćuje se zatezna kamata. Ako treće strane koje nisu države članice ne otplate svoje dugove, Komisija (i Vijeće) može donijeti odluku kojom zahtijeva obvezu plaćanja koja je izravno ovršna u skladu s pravilima građanskog postupka koji su na snazi na području na kojem se ovrha treba izvršiti. Na dužnike koji nisu podmirili svoje obveze primjenjuju se postupci naplate duga koje pokreće Pravna služba Komisije uz pomoć vanjskih odvjetničkih društava.

3. KAKO SE PRORAČUNOM EU-a UPRAVLJA I KAKO SE TROŠI

3.1. Primarni rashodi poslovanja

Rashodima poslovanja EU-a obuhvaćeni su razni naslovi finansijskog okvira i to u različitim oblicima, zavisno o načinu doznačivanja novca i kako se njime upravlja. Kad je riječ o izvještaju za 2012., Komisija radi sljedeću podjelu rashoda:

Izravno centralizirano upravljanje: odnosi se na izvršenje proračuna od strane službi Komisije.

Neizravno centralizirano upravljanje: odnosi se na slučajeve kada Komisija zadaću izvršenja proračuna povjerava tijelima prava EU-a ili nacionalnog prava, kao što su agencija EU-a za javno pravo ili one koje pružaju javne usluge.

Decentralizirano upravljanje: odnosi se na slučajeve u kojima Komisija određene zadaće izvršenja proračuna povjerava trećim zemljama.

Podijeljeno upravljanje: zadaće izvršenja proračuna povjeravaju se državama članicama. Najvećim dijelom rashoda upravlja se na ovaj način, čime su obuhvaćena područja poput poljoprivrede i strukturnih mjera.

Zajedničko upravljanje: Komisija određene zadaće provedbe povjerava međunarodnim organizacijama.

Nakon stupanja na snagu ažurirane Financijske uredbe ova će se podjela promijeniti od 2014.

3.2. Različiti finansijski izvršitelji u Komisiji

Kolegij povjerenika preuzima skupnu političku odgovornost, ali u praksi ne koristi dodijeljene mu ovlasti izvršenja proračuna. Te zadaće Kolegij svake godine povjerava pojedinačnim službenicima koji su mu odgovorni i na koje se primjenjuje Financijska uredba i Pravilnik o osoblju. To osoblje – općenito glavni direktori i voditelji službi – naziva se „dužnosnici za ovjeravanja na osnovi delegiranja”. Oni mogu dalje povjeriti zadaće izvršenja proračuna „dužnosnicima za ovjeravanje na osnovi daljnog delegiranja”.

Dužnosnici za ovjeravanje nadležni su za cijelokupan upravljački proces, od određivanja što treba napraviti za postizanje ciljeva politika koje su utvridle institucije do upravljanja aktivnostima koje su pokrenute sa stajališta izvođenja i proračuna, uključujući prihvatanje pravnih obveza, praćenja izvedbe, izvršavanje plaćanja i povrat sredstava ako je potrebno. Podjelom kontrole upravljanja (u rukama dužnosnika za ovjeravanje) od unutarnje revizije i kontrole sukladnosti s jasnim unutarnjim kontrolnim normama (na temelju međunarodnih normi), *ex-ante* i *ex-post* kontrole, neovisne unutarnje revizije na temelju procjena rizika i redovitog izvješćivanja pojedinačnim povjerenika o aktivnostima osigurava se u dobro finansijsko upravljanje i dužna odgovornost u svim službama.

Svi dužnosnici za ovjeravanje obvezni su pripremati godišnje izvještaje o aktivnostima (AAR) koje su u njihovoj nadležnosti. U tim izvještajima oni iznose rezultate politike i svoja razumna jamstva da su sredstva dodijeljena za aktivnosti opisane u ovom izvještaju iskorištena u skladu s njihovom namjenom i načelima dobrog finansijskog upravljanja te da se utvrđenim postupcima kontrole osiguralo potrebno jamstvo u pogledu zakonitošću i pravilnošću osnovnih transakcija. Na temelju članka 66. Financijske uredbe Komisija donosi sažeti izvještaj (objedinjeno izvještaj) o godišnjim izvještajima o aktivnostima, opće mišljenje unutar njeg revizora, čime Komisija preuzima političku odgovornost za upravljanje proračunom EU-a u skladu s člankom 317. UFEU-a. Taj izvještaj i godišnji izvještaj o aktivnostima dostupna su na sljedećim stranicama: http://ec.europa.eu/atwork/planning-and-preparing/synthesis-report/index_en.htm.

Računovodstveni službenik izvršava plaćanja i povrat na temelju naloga koje su izradili dužnosnici za ovjeravanja te je nadležan za upravljanje riznicom, utvrđivanje računovodstvenih pravila i metoda, potvrđivanje računovodstvenih sustava, računovodstvo i sastavljanje godišnjih finansijskih izvještaja institucije. Osim toga, računovodstveni službenik potpisuje godišnji finansijski izvještaj te izjavljuje da je u njemu dan vjeran prikaz, u svim materijalnim aspektima, finansijskog položaja, rezultata djelovanja i novčanih tokova.

3.3. Preuzimanje obveza za uporabu sredstava iz proračuna EU-a

Prije sklapanja pravne obveze (primjerice ugovora ili sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava) s trećim stranama, u godišnjem proračunu mora postojati proračunska linija na temelju koje je ta aktivnost dopuštena. U proračunskoj liniji mora biti i dovoljno sredstava za pokrivanje rashoda. Ako su ti uvjeti zadovoljeni, u proračunu moraju biti rezervirana potrebna sredstava na temelju proračunske obveze u računovodstvenom sustavu.

Novac iz proračuna EU-a ne smije se trošiti osim i kad dužnosnik za ovjeravanje preuzme pravnu obvezu.

Nakon odobrenja proračunska obveza bilježi se u proračunskom računovodstvenom sustavu, a odobrena sredstva troše se u skladu s tim. Međutim, to nema utjecaja na finansijske izvještaje (ili glavnoj knjizi) jer izdaci još nisu nastali.

3.4. Plaćanje

3.4.1. Opća pravila

Plaćanja se ne smiju izvršavati osim ako je proračunsku obvezu već odobrio dužnosnik za ovjeravanje koji se bavi predmetnim djelovanjem. Nakon odobrenja plaćanja u računovodstvenom sustavu, sljedeći korak je prijenos sredstava na račun korisnika. Komisija vrši preko 1,8 milijuna plaćanja godišnje. Komisija sudjeluje u udruženju SWIFT (Udruženje za međunarodne međubankarske finansijske telekomunikacije).

3.4.2. Pretfinanciranje, troškovnici i opravdanost rashoda

Pretfinanciranje je plaćanje koje se vrši kako bi se korisniku osigurao gotovinski predujam, tj. likvidna sredstva. Ono može biti podijeljeno na više plaćanja tijekom razdoblja utvrđenog u odgovarajućoj pravnoj obvezi. Likvidna sredstva ili predujam koriste se u skladu s namjenom za koju su dodijeljena tijekom razdoblja utvrđenog u pravnoj obvezi ili se vraćaju – ako ih korisnik ne upotrijebi za opravданe rashode, obvezan je vratiti predujam EU-u. U skladu s tim, pretfinanciranje se ne smatra konačnim izdatkom dok se ne zadovolje relevantni uvjeti te se nakon izvršenja početnog plaćanja ono u bilanci stanja EU-a upisuje u imovinu. Iznos pretfinanciranja imovine smanjuje se (u potpunosti ili djelomično) na temelju opravdanih troškova i vraćanja sredstava.

Nakon plaćanja predujma, odgovarajuće tijelo EU-a prima izjavu o troškovima kako bi korisnik opravdao način njegova trošenja u skladu s pravnom obvezom. Učestalost slanja izjava o troškovima tijekom godine varira ovisno o vrsti aktivnosti koja se financira i uvjeta, a izjave se ne primaju nužno krajem godine.

Kriteriji opravdanosti utvrđeni su u temeljnog aktu, pozivima na podnošenje prijedloga, ostalim informativnim dokumentima za korisnike bespovratnih sredstava i/ili u ugovornim odredbama sporazuma ili u odluci o dodjeli bespovratnih sredstava. Opravdani iznosi se nakon analize upisuju u izdatke, a korisnik se obavještuje o svim neopravdanim iznosima.

4. UZIMANJE I DAVANJE ZAJMOVA

U skladu s temeljnim aktima koji proizlaze iz Ugovora o EU-u, Europskoj uniji dane su ovlasti donošenja programa za uzimanje zajmova kako bi se pokrenula finansijska sredstva potrebna za davanje finansijske pomoći državama članicama i ostalim zemljama. Djelujući u ime EU-a Europska komisija trenutačno vodi tri glavna programa, Mechanizam za europsku finansijsku stabilnost (EFSM), platnu bilancu (BOP) i makrofinansijsku pomoć (MFA), na temelju kojih može dodjeljivati bespovratna sredstva te ih financirati izdavanjem

dužničkih instrumenata na tržišta kapitala ili preko finansijskih institucija. S obzirom na to da su prikupljena sredstva recipročna djelovanja, nema utjecaja na proračun EU-a, ali s pravnog stajališta servisiranje duga za uzimanje zajma obveza je EU-a.

5. ZAŠTITA PRORAČUNA EU-A: FINANCIJSKE KOREKCIJE I POVRATI

Na temelju Finansijske uredbe i ostalog primjenjivog zakonodavstva, osobito u vezi s poljoprivredom i kohezijskom politikom, dana su prava provjere rashoda više godina nakon njihova nastanka. Ako se otkriju pogreške, nepravilnosti ili prijevara, primjenjuju se povrati ili finansijske korekcije. Otkrivanje pogrešaka, nepravilnosti ili prijevara te njihova korekcija posljednja su faza rada kontrolnih sustava te su ključni za dokazivanje dobrog finansijskog upravljanja.

U slučaju bespovratnih sredstava, opravdanost rashoda za proračun potvrđuju relevantne službe EU-a ili, u slučaju podijeljenog upravljanja, države članice na temelju popratne dokumentacije koja se traži na temelju primjenjivog zakonodavstva ili uvjeta za dodjelu bespovratnih sredstava. Kako bi odnos između troškova i koristi kontrolnih sustava bio optimalan, provjere popratne dokumentacije završnih izjava u slučaju izravnog centraliziranog upravljanja temeljiti su nego kad je riječ o privremenim izjavama te se tako mogu otkriti pogreške u privremenim plaćanjima koji se ispravljaju prilagodbom konačnog plaćanja. Osim toga, EU i/ili države članice obvezne su provjeravati ispravnost popratne dokumentacije provjerama prostora korisnika, tijekom provedbe financirane aktivnosti i/ili poslije (*ex-post*). Za slučaj pogrešaka, nepravilnosti ili prijevara koje otkriju Komisija i države članice u primjenjivom zakonodavstvu predviđeni su razni postupci – detaljnije informacije obuhvaćene su bilješkom **6. finansijskog izvještaja**.

6. FINANCIJSKO IZVJEŠĆIVANJE

Godišnji finansijski izvještaj EU-a sastoji se od dva odvojena, ali povezana dijela:

(a) Finansijskog izvještaja

(b) Podataka o izvršenju proračuna u kojima je detaljno prikazano izvršenje proračuna.

Godišnji finansijski izvještaj donosi Komisija, podnosi se Revizorskom sudu na reviziju te konačno Europskom parlamentu i Vijeću kao dio postupka razrješnice.

Pored navedenog godišnjeg finansijskog izvješćivanja pripremaju se i mjesecne izvještaje o izvršenju proračuna.

6.1. Finansijski izvještaj

U nadležnosti je računovodstvenog službenika Komisije pripremiti finansijski izvještaj EU-a te osigurati da je u njemu dan vjeran prikaz, u svim materijalnim aspektima, finansijskog položaja, rezultata djelovanja i novčanih tokova EU-a. Izvještaj se sastavlja u skladu s računovodstvenim pravilima EU-a koja se temelje na Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor (IPSAS). Za više informacija, vidi bilješku **1. finansijskog izvještaja**.

6.2. Proračunsko računovodstvo

U nadležnosti je računovodstvenog službenika Komisije pripremati mjesecna i godišnje izvještaje o izvršenju proračuna. Samo proračun Komisije sadržava administrativna i operativa odobrena sredstva. Ostale institucije imaju samo administrativna odobrena sredstva. Osim toga, u proračunu se razlikuju dvije vrste odobrenih sredstava: nediferencirana odobrena sredstva i diferencirana odobrena sredstva. Nediferencirana odobrena sredstva upotrebljavaju se za financiranje djelovanja na godišnjoj osnovi (sukladne s načelom jedne godine). Diferencirana odobrena sredstva uvedena su kako bi se načelo jedne godine uskladilo s potrebom upravljanja višegodišnjim djelovanjima. Njima su obuhvaćena višegodišnja djelovanja. Diferencirana odobrena sredstva dijele se na odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje:

— **odobrena sredstva za preuzimanje obveza:** njima je obuhvaćen ukupan trošak pravnih obveza preuzetih za tekuću finansijsku godinu za djelovanja koja se protežu na više godina. Proračunske obveze za djelovanja koje traju dulje od jedne finansijske godine mogu se rasporediti tijekom nekoliko godina na godišnje obroke samo ako je to određeno temeljnim aktom te za administrativne rashode.

- **sredstva za plaćanje:** njima su obuhvaćeni rashodi za obveze preuzete za tekuću finansijsku godinu i/ili prethodne finansijske godine.

Zbog uvođenja diferenciranih odobrenih sredstava došlo je do nesklada između preuzetih obveza i izvršenih plaćanja: taj nesklad, koji odgovara nepodmirenim obvezama, predstavlja razdoblje između preuzimanja obveza i izvršenja plaćanja i naziva se RAL (*Reste à Liquider*).

7. REVIZIJA I RAZRJEŠNICA

7.1. Revizija

Reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja EU-a i upravljanja resursima vrši vanjski revizor, Europski revizorski sud, koji sastavlja godišnji izvještaj Europskom parlamentu i Vijeću. Glavna je zadaća Suda izvršiti vanjsku, neovisnu reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja EU-a. Kao dio svojih aktivnosti Revizorski sud sastavlja:

- (1) godišnji izvještaj o aktivnostima koje se financiraju iz općeg proračuna, s obrazloženjem svojih zaključaka o godišnjem finansijskom izvještaju i osnovnim transakcijama
- (2) mišljenje na temelju revizije i dano u godišnjem izvještaju u obliku izjave o jamstvu o (i.) pouzdanosti izvještaja i (ii.) zakonitosti i pravilnosti osnovnih transakcija što uključuje prihode od oporezivanja i plaćanja krajnjim korisnicima
- (3) posebni izvještaji s rezultatima revizija posebnih područja.

7.2. Razrješnica

Zadnja je faza proračunskog ciklusa razrješnica proračuna za danu finansijsku godinu. Tijelo koje daje razrješnicu u EU-u jest Europski parlament. To znači da nakon revizije i dovršenja godišnjeg finansijskog izvještaja Vijeće daje preporuku, a Europski parlament razrješnicu Komisiji i ostalim tijelima EU-a za izvršenje proračuna EU-a za narednu finansijsku godinu. Ta odluka temelji se na ispitivanju godišnjeg finansijskog izvještaja, godišnjeg izvještaja Komisije o evaluaciji i godišnjeg izvještaja Revizorskog suda te odgovorâ Komisije, a nakon pitanja i daljnjih zahtjeva za informacija upućenih Komisiji.

Razrješnica je politički aspekt vanjske kontrole izvršenja proračuna i predstavlja odluku kojom Europski parlament, na temelju preporuke Vijeća, „oslobada“ Komisiju odgovornosti za upravljanje određenim proračunom te tako označava njegov kraj. Tri su moguća rezultata postupka davanja razrješnice: davanje, odgoda i odbijanje razrješnice. Glavni dio godišnjeg postupka davanja razrješnice za proračun u Europskom parlamentu jesu savjetovanja s povjerenicima koje o područjima politike za koje su nadležni ispituju članovi Odbora Europskog parlamenta za kontrolu proračuna. Završni izvještaj o razrješnici uključujući poseban zahtjev Komisiji za djelovanjem donosi se na plenarnoj sjednici. Preporuku za razrješnicu u Vijeću donosi ECOFIN. I o izvještaju Europskog parlamenta o razrješnici i preporuci Vijeća za razrješnicu sastavlja se godišnji dopunski izvještaj u kojem Komisija opisuje konkretne mјere koje je poduzela za provedbu zahtjeva Europskog parlamenta i preporuka Vijeća.

DIO I.

KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ I BILJEŠKE⁽¹⁾**SADRŽAJ**

	<i>Stranica</i>
Bilanca stanja	9
Izvještaj o finansijskom rezultatu	10
Izvještaj o novčanim tokovima	11
Izvještaj o promjeni neto imovine	12
Bilješke uz finansijski izvještaj	13
1. Značajne računovodstvene politike	13
2. Bilješke uz bilancu stanja	24
3. Bilješke uz izvještaj o finansijskom rezultatu	45
4. Bilješke uz izvještaj o novčanim tokovima	56
5. Nepredviđena imovina i obveze i ostale važne objave	56
6. Zaštita proračuna EU-a	60
7. Mehanizmi finansijske potpore	69
8. Upravljanje finansijskim rizikom	76
9. Objavljivanje povezanih stranaka	82
10. Događanja nakon datuma bilance stanja	84
11. Opseg konsolidacije	84

⁽¹⁾ Treba napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki finansijski podaci iz tablica koje slijede ne daju točan zbroj.

BILANCA STANJA*u milijunima EUR*

	Bilješka	31.12.2012.	31.12.2011.
DUGOTRAJNA IMOVINA			
Nematerijalna imovina	2.1.	188	149
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.2.	5 978	5 071
Ulaganja obračunana metodom udjela	2.3.	392	374
Financijska imovina	2.4.	62 311	43 672
Potraživanja i sredstva za povrat	2.5.	564	289
Pretfinanciranje	2.6.	44 505	44 723
		113 938	94 278
KRATKOTRAJNA IMOVINA			
Zalihe	2.7.	138	94
Financijska imovina	2.8.	1 981	3 721
Potraživanja i sredstva za povrat	2.9.	14 039	9 477
Pretfinanciranje	2.10.	13 238	11 007
Novac i novčani ekvivalenti	2.11.	10 674	18 935
		40 070	43 234
UKUPNA IMOVINA		154 008	137 512
DUGOROČNE OBVEZE			
Mirovine i ostala primanja zaposlenih	2.12.	(42 503)	(34 835)
Rezerviranja	2.13.	(1 258)	(1 495)
Financijske obveze	2.14.	(57 232)	(41 179)
Ostale obveze	2.15.	(2 527)	(2 059)
		(103 520)	(79 568)
KRATKOROČNE OBVEZE			
Rezerviranja	2.16.	(806)	(270)
Financijske obveze	2.17.	(15)	(51)
Poslovne obveze	2.18.	(90 083)	(91 473)
		(90 904)	(91 794)
UKUPNE OBVEZE		(194 424)	(171 362)
NETO IMOVINA		(40 416)	(33 850)
Pričuve	2.19.	4 061	3 608
Iznosi koji se pozivaju od država članica (¹)	2.20.	(44 477)	(37 458)
NETO IMOVINA		(40 416)	(33 850)

(¹) Evropski parlament donio je proračun 13. prosinca 2012. u skladu s kojim će države članice prikupiti sredstva za plaćanje kratkoročnih obveza Unije iz vlastitih sredstava ili će se ta sredstva pozvati od država članica. Pored toga, u skladu s člankom 83. Financijske uredbe (Uredba Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 od 29. veljače 1968. kako je izmijenjena), države članice zajedno jamče obveze za mirovine.

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU*u milijunima EUR*

	Bilješka	2012.	2011.
PRIHODI OD POSLOVANJA			
Prihodi od vlastitih sredstava i doprinosa	3.1.	130 919	124 677
Ostali prihodi od poslovanja	3.2.	6 826	5 376
		137 745	130 053
TROŠKOVI POSLOVANJA			
Administrativni troškovi	3.3.	(9 320)	(8 976)
Troškovi poslovanja	3.4.	(124 633)	(123 778)
		(133 953)	(132 754)
VIŠAK/(MANJAK) OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI		3 792	(2 701)
Prihodi od finansijskog poslovanja	3.5.	2 157	1 491
Izdaci za finansijsko poslovanje	3.6.	(1 942)	(1 355)
Obveza kretanja mirovina i ostalih primanja zaposlenih		(8 846)	1 212
Udio u neto manjku zajedničkih pothvata i pridruženih subjekata	3.7.	(490)	(436)
POSLOVNI REZULTAT GODINE		(5 329)	(1 789)

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA*u milijunima EUR*

	Bilješka	2012.	2011.
Poslovni rezultat godine		(5 329)	(1 789)
Poslovne aktivnosti	4.2.		
Amortizacija nematerijalne imovine		39	33
Amortizacija		405	361
(Povećanje)/smanjenje zajmova		(16 062)	(27 692)
(Povećanje)/smanjenje potraživanja i sredstava za povrat		(4 837)	1 605
(Povećanje)/smanjenje prefinanciranja		(2 013)	(1 534)
(Povećanje)/smanjenje zaliha		(44)	(3)
Povećanje/(smanjenje) rezerviranja		299	234
Povećanje/(smanjenje) finansijskih obveza		16 017	27 781
Povećanje/(smanjenje) ostalih obveza		468	(45)
Povećanje/(smanjenje) poslovnih obveza		(1 390)	6 944
Proračunski višak iz prethodne godine kao nenovčani prihod		(1 497)	(4 539)
Ostala nenovčana kretanja		260	(75)
Povećanje/(smanjenje) mirovina i ostalih primanja zaposlenih		7 668	(2 337)
Uлагаčke aktivnosti	4.3.		
(Povećanje)/smanjenje nematerijalne imovine te nekretnina, postrojenja i opreme		(1 390)	(693)
(Povećanje)/smanjenje ulaganja obračunana metodom udjela		(18)	118
(Povećanje)/smanjenje finansijske imovine raspoložive za prodaju		(837)	(1 497)
NETO NOVČANI TOK		(8 261)	(3 128)
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenta		(8 261)	(3 128)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	2.11.	18 935	22 063
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	2.11.	10 674	18 935

IZVJEŠTAJ O PROMJENI NETO IMOVINE*u milijunima EUR*

	Pričuve (A)		Iznosi koji će se zatražiti od država članica (B)		Neto imovina = (A) + (B)
	Pričuva poštene vrijednosti	Ostale pričuve	Akumulirani višak/(manjak)	Poslovni rezultat godine	
STANJE NA DAN 31.12.2010.	(61)	3 545	(48 163)	17 232	(27 447)
Kretanje u pričuvi Jamstvenog fonda		165	(165)		0
Kretanja poštene vrijednosti	(47)				(47)
Ostalo		2	(30)		(28)
Dodjela poslovnog rezultata za 2010.		4	17 228	(17 232)	0
Proračunski rezultat knjižen u državama članicama za 2010.			(4 539)		(4 539)
Poslovni rezultat godine				(1 789)	(1 789)
STANJE NA DAN 31.12.2011.	(108)	3 716	(35 669)	(1 789)	(33 850)
Kretanje u pričuvi Jamstvenog fonda		168	(168)		0
Kretanja poštene vrijednosti	258				258
Ostalo		21	(19)		2
Dodjela poslovnog rezultata za 2011.		6	(1 795)	1 789	0
Proračunski rezultat knjižen u državama članicama za 2011.			(1 497)		(1 497)
Poslovni rezultat godine				(5 329)	(5 329)
STANJE NA DAN 31.12.2012.	150	3 911	(39 148)	(5 329)	(40 416)

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

1.1. PRAVNA OSNOVA I RAČUNOVODSTVENA PRAVILA

Proračunsko računovodstvo Europske unije (EU) vodi se u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. (⁽¹⁾). o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (u dalnjem tekstu: „Financijska uredba“) i Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 2368/2012 od 29. listopada 2012. (⁽²⁾) o pravilima za primjenu te Financijske uredbe.

U skladu s člankom 143. Financijske uredbe, EU priprema svoj financijski izvještaj na temelju računovodstvenih pravila nastanka poslovnih događaja koji se temelje na Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor (IPSAS). Ta računovodstvena pravila, koje za komisiju donosi računovodstveni službenik, moraju primjenjivati sve institucije i tijela EU-a obuhvaćena opsegom konsolidacije kako bi se utvrdio jedinstven niz pravila za računovodstvo, vrednovanje i predstavljanje izvještaja u cilju usklajivanja postupka sastavljanja financijskog izvještaja i konsolidacije. Poslovne knjige vode se u eurima na temelju kalendarske godine.

1.2. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Cilj je financijskog izvještaja pružiti podatke o financijskom položaju, uspješnosti i novčanim tokovima subjekta koje su korisne širokom krugu korisnika. Za EU kao subjekt iz javnog sektora posebni su ciljevi dati informacije korisne za donošenje odluka i prikazati dogovornost subjekta za povjerena mu sredstva. Ovaj je izvještaj sastavljen vodeći računa o tim ciljevima.

Opće prepostavke (ili računovodstvena načela) koje treba pratiti u pripremi financijskog izvještaja utvrđena su u računovodstvenom pravilu EU-a br. 2, a to su pravila opisana u IPSAS-u 1: točno prezentiranje, osnova nastanka događaja, vremenska neograničenost, dosljedno prezentiranje, agregacija, prijeboj i usporedne informacije.

U pripremi financijskog izvještaja u skladu s navedenim pravilima i načelima uprava mora procijeniti što utječe na navedene iznose određenih stavki u bilanci stanja i izvještaju o financijskom rezultatu te objaviti nepredviđenu imovinu i obveze.

1.3. KONSOLIDACIJA

Opseg konsolidacije

Konsolidirani financijski izvještaj EU-a sastozi se od svih važnih nadziranih subjekata (institucije i agencije), pridruženih subjekata i zajedničkih pothvata, a to su 51 nadzirani subjekt, 5 zajedničkih pothvata i 4 pridružena subjekta. Cijeli popis konsolidiranih tijela nalazi se u bilješci **11.1**. U odnosu na 2011. opseg konsolidacije proširen je za 1 nadzirani subjekt (agencija). Utjecaj proširenja na konsolidirani financijski izvještaj nije materijalan.

Nadzirani subjekti

Odluka o uključivanju subjekta u opseg konsolidacije temelji se na načelu nadzora. Nadzirani subjekti jesu svi subjekti nad kojima EU ima izravne ili neizravne ovlasti upravljanja financijskim i operativnim politikama kako bi od njihovih aktivnosti ostvario korist. Te se ovlasti moraju trenutačno primjenjivati. Nadzirani subjekti u potpunosti su konsolidirani. Konsolidacija počinje na prvi dan nadzora i završava po prestanku nadzora.

(¹) SL L 298 od 26.10.2012, p. 1.

(²) SL L 362, 31.12.2012, p. 1.

Najčešći su pokazatelji nadzora unutar EU-a: osnivanje subjekta na temelju osnivačkih akata ili sekundarnog zakonodavstva, financiranje subjekta iz općeg proračuna, postojanje glasačkih prava u upravnim tijelima, revizija koju vrši Europski revizorski sud i razrješnica Europskog parlamenta. Jasno je da treba napraviti procjenu za svaki subjekt kako bi se donijela odluka o tome je li barem jedan od gore navedenih kriterija dovoljan za pokretanje nadzora.

U skladu s tim pristupom smatra se da su institucije EU-a (osim ESB-a) i agencije (osim agencije 2. stupa) pod isključivim nadzorom EU-a te su stoga uključene u opseg konsolidacije. Osim toga, Europska zajednica za ugljen i čelik u postupku likvidacije (EZUČ) također se smatra nadziranim tijelom.

Izostavljaju se sve materijalne transakcije među društvima i salda među nadziranim subjektima EU-a, a neostvarena dobit i gubici u transakcijama među subjektima nisu materijalni te stoga nisu izostavljeni.

Zajednički pothvati

Zajednički pothvat jest ugovorni sporazum kojime EU i najmanje jedna stranka („pothvatnik“) poduzimaju gospodarsku aktivnost podložnu zajedničkome nadzoru. Zajednički nadzor ugovorna je podjela nadzora, izravno ili neizravno, nad djelatnošću kojom može biti obuhvaćena moguća usluga.

Udjeli u zajedničkim pothvatima obračunavaju se s pomoću metode udjela koji se u početku priznaju po nabavnoj vrijednosti. Interes EU-a za rezultate njegovih zajednički nadziranih subjekata prikazuje se u izvještaju o finansijskom rezultatu, a njegov interes u kretanje pričuve prikazuje se u pričuvama. Početni trošak i sva kretanja (daljnji doprinosi, podjela poslovnih rezultata i kretanja pričuve, smanjenje vrijednosti i dividende) daju knjigovodstvenu vrijednost zajedničkog pothvata u izvještaju na dan bilance stanja.

Neostvarena dobit i gubici u transakcijama između EU-a i njegovih zajedničkih nadziranih tijela nisu materijalni te stoga nisu izostavljeni. Računovodstvene politike zajedničkih pothvata mogu se razlikovati od onih koje je donio EU za slične transakcije i događanja u sličnim okolnostima.

Pridruženi subjekti

Pridružen subjekti jesu subjekti na koje EU, izravno ili neizravno, znatno utječe, ali ih ne nadzire. Smatra se da je riječ o znatnom utjecaju ako EU izravno ili neizravno ima najmanje 20 % glasačkih prava.

Udjeli u pridruženim subjektima obračunavaju se s pomoću metode udjela koji se u početku priznaju po nabavnoj vrijednosti. Udio EU-a u rezultatima njegovih pridruženih subjekata prikazuje se u izvještaju o finansijskom rezultatu, a njegov udio u kretanjima pričuve prikazuje se u pričuvama. Početni trošak i sva kretanja (daljni doprinosi, podjela poslovnih rezultata i kretanja pričuve, smanjenje vrijednosti i dividende) daju knjigovodstvenu vrijednost pridruženog subjekta u izvještaju na dan bilance stanja. Raspoređena dobit primljena od pridruženog subjekta u koji je izvršeno ulaganje smanjuje knjigovodstvenu vrijednost imovine. Neostvarena dobiti i gubici u transakcijama između EU-a i njegovih pridruženih subjekata nisu materijalni te stoga nisu izostavljeni.

Računovodstvene politike pridruženih subjekata mogu se razlikovati od onih koje je donio EU za slične transakcije i događaje u sličnim okolnostima. U slučajevima u kojima ima najmanje 20 % fonda ulagačkog kapitala, EU ne nastoji vršiti znatan utjecaj. Stoga se ti fondovi smatraju finansijskim instrumentima te se razvrstavaju u finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju.

Nekonsolidirani subjekti čijim fondovima upravlja Komisija

Fondovima Sustava zdravstvenog osiguranja za osoblje EU-a, Europskog razvojnog fonda i Jamstvenog fonda sudionika u njihovo ime upravlja Komisija, ali, s obzirom na to da te subjekte ne nadzire EU, oni nisu konsolidirani u njezinom izvještaju – za detalje o predmetnim iznosima vidi bilješku 11.2.

1.4. TEMELJ ZA PRIPREMU

1.4.1. Valuta i temelj za konverziju

Funkcijska i izvještajna valuta

Financijski izvještaj iznosi se u milijunima eura, a euro je funkcijska i izvještajna valuta EU-a.

Transakcije i bilance

Transakcije u stranoj valuti pretvaraju se u eure na temelju tečaja koji vrijede na dan transakcije. Dobit i gubici od tečajnih razlika koje su rezultat zaključenja transakcija u stranoj valuti i izračuna tečaja koji vrijede na kraju godine, a odnose se na monetarnu imovinu i obveze izražene u stranoj valuti, prikazuju se u izvještaju o financijskom rezultatu.

Drugacije metode konverzije primjenjuju se na imovinu, postrojenja i opremu te nematerijalnu imovinu, čija se vrijednost u eurima iskazuje po tečaju koji se primjenjivao na dan njihove kupnje.

Bilance monetarne imovine i obveza na kraju godine izražene u stranim valutama pretvaraju se u euro na temelju tečaja koji se primjenjuju 31. prosinca:

Tečajevi EUR-a

Valuta	31.12.2012.	31.12.2011.
BGN	1,9558	1,9558
CZK	25,1510	25,7870
DKK	7,4610	7,4342
GBP	0,8161	0,8353
HUF	292,3000	314,5800
LVL	0,6977	0,6995
LTL	3,4528	3,4528
PLN	4,0740	4,4580
RON	4,4445	4,3233
SEK	8,5820	8,9120
CHF	1,2072	1,2156
JPY	113,6100	100,2000
USD	1,3194	1,2939

Promjene u poštenoj vrijednosti monetarnih financijskih instrumenata izražene u stranoj valuti i razvrstane kao raspoložive za prodaju, a koje se odnose na tečajne razlike, priznaju se u izvještaju o financijskom rezultatu. Tečajne razlike nemonetarne financijske imovine i obveza uknjiženih prema poštenoj vrijednosti kroz dobit i gubitak priznaju se u izvještaju o financijskom rezultatu. Tečajne razlike nemonetarnih financijskih instrumenata razvrstanih kao spremne za prodaju uključene su u pričuvu poštene vrijednosti.

1.4.2. Uporaba procjena

U skladu s IPSAS-om i općenito prihvaćenim računovodstvenim načelima, financijski izvještaj obvezno sadržava iznose u skladu s procjenama i prepostavkama uprave izrađenih na temelju najpouzdanih dostupnih informacija. Znatne procjene uključuju, između ostalog, iznose za obveze za primanja zaposlenih, rezerviranja, financijski rizik u vezi sa zalihama i potraživanjima, uračunani prihod i pristojbe, nepredviđenu imovinu i obveze te stupanj umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme. Stvari rezultati mogu se razlikovati od procjena. Promjene procjena odražavaju se u razdoblju njihova objavljanja.

1.5. BILANCA STANJA

1.5.1. Nematerijalna imovina

Kupljene licencije za računalni softver prikazuju se kao povjesni trošak umanjen za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti. Imovina se amortizira na linearu osnovu tijekom njezina procijenjenog vijeka uporabe. Interno razvijena nematerijalna imovina kapitalizira se kad se zadovolje kriteriji računovodstvenih pravila EU-a. Kapitalizirani troškovi uključuju sve izravne troškove potrebne za stvaranje, proizvodnju i pripremu imovine kako bi djelovala u skladu s namjerama rukovodstva. Troškovi povezani s istraživačkim aktivnostima, nekapitalizirani troškovi razvoja te troškovi održavanja priznaju se kao nastali izdaci.

1.5.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Sve nekretnine, postrojenja i oprema prikazuju se kao povjesni trošak umanjen za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti. Povjesni trošak uključuje rashode koji se mogu izravno pripisati kupovini ili izgradnji imovine.

Naknadni troškovi uključuju se u knjigovodstveni iznos imovine ili se priznaju kao posebna imovina, prema potrebi, samo ako je vjerojatno da će buduće gospodarske koristi ili moguće djelovanja te stavke ići u korist EU-a i ako se taj trošak može pouzdano utvrditi. Troškovi popravaka i održavanja upisuju se u izvještaj o finansijskom rezultatu tijekom finansijskog razdoblja u kojem su nastali.

Ne vrši se amortizacija zemljišta i umjetničkih djela jer se smatra da je njihov korisni vijek uporabe neodređen. Ne vrši se amortizacija imovine u izgradnji jer ona još nije dostupna za upotrebu. Amortizacija ostale imovine izračunava na temelju linearne metode kako bi se trošak ostatka njihove vrijednosti rasporedio unutar razdoblja korisnog vijeka uporabe kako slijedi:

Vrsta imovine	Stopa linearne amortizacije
Zgrade	4 %
Postrojenja, strojevi i oprema	10 % do 25 %
Namještaj	10 % do 25 %
Ugradbena oprema	10 % do 33 %
Vozila	25 %
Računalni hardver	25 %
Ostala materijalna imovina	10 % do 33 %

Dobici ili gubici otuđenja utvrđuju se usporedbom prihoda umanjenih za troškove prodaje s knjigovodstvenom vrijednosti otuđene imovine te se uključuju u izvještaj o finansijskim rezultatima.

Najmovi

Najmovi materijalne imovine, za koju EU ima drži sve rizike i koristi vlasništva, razvrstavaju se u poslovne najmove. Poslovni najmovi kapitaliziraju se na početku najma po nižoj poštenoj vrijednosti iznajmljene imovine i sadašnje vrijednosti najmanje visine plaćanja najma. Svako plaćanje najma upisuje se u obvezu i finansijske troškove kako bi se na nepodmirenu bilancu primjenila stalna stopa. Obvezu najma bez finansijskih troškova uključuju se u ostale obvezu (dugoročne i kratkoročne). Kamate na finansijske troškove terete se u izvještaju o finansijskom rezultatu tijekom razdoblja najma kako bi se dobila stalna periodična kamatna stopa na preostali saldo obvezu za svako razdoblje. Imovina pod poslovnim najmovima amortizira se tijekom njezina korisnog vijeka uporabe ili razdoblja najma, ovisno o tome što je kraće.

Najmovi kod kojih najmodavac ima znatan udio rizika i koristi od vlasništva razvrstavaju se u poslovne najmove. Plaćanja izvršena za poslovne najmove terete se u izvještaju o finansijskom rezultatu linearno tijekom razdoblja trajanja najma.

1.5.3. Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Imovina s neodređenim korisnim vijekom uporabe nije predmet amortizacije te se na godišnjoj osnovi ispituje umanjenje njezine vrijednosti. Ispituje se umanjene vrijednosti imovine koja jest predmet amortizacije uvijek kad događaji ili promjene okolnosti ukazuju da se knjigovodstvena vrijednost ne može nadoknaditi. Gubitak od umanjenja priznaje se za iznos za koji knjigovodstvena vrijednost imovine premašuje njezinu nadoknadivu vrijednost. Nadoknadiva vrijednost jest iznos neto poštene vrijednosti imovine umanjen za troškove prodaje ili iznos njezine vrijednosti pri uporabi, ovisno o tome što je više.

Ostatak vrijednosti i korisni vijek uporabe nematerijalne imovine te nekretnina, postrojenja i opreme ispituju se, ako je to potrebno, barem jednom godišnje. Knjigovodstvena vrijednost imovine odmah se upisuje u njezinu nadoknadivu vrijednost ako je njezina knjigovodstvena vrijednost veća od procijenjene nadoknadive vrijednosti. Ako razlozi za umanjenje vrijednosti priznati za prethodne godine više ne vrijede, ispituju se gubici od umanjenja.

1.5.4. Ulaganja

Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima

Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima obračunavaju se s pomoću metode udjela. Troškovi držanja udjela prilagođavaju se kako bi prikazali udio povećanja ili smanjenja neto imovine pridruženih subjekata i zajedničkih pothvata koji se mogu pripisati EU-u nakon početnog priznavanja ako postoje indicije umanjenja vrijednosti te se, ako je potrebno, upisuje njihova niža nadoknadiva vrijednost. Nadoknadiva vrijednost utvrđuje se kako je opisano u točki 1.5.3. Ako razlozi za umanjenje vrijednosti prestanu vrijediti, gubitak od umanjenja poništava se za knjigovodstveni iznos koji bi bio utvrđen da umanjenje vrijednosti nije bilo priznato.

Ulaganja u fondove poduzetničkog kapitala

Ulaganja u fondove poduzetničkog kapitala razvrstavaju se kao finansijska imovina raspoloživa za prodaju (vidi 1.5.5.) te se u skladu s tim prenose po poštenoj vrijednosti s dobitima i gubicima koji nastaju zbog promjena poštene vrijednosti (uključujući tečajne razlike) priznate u pričuvu poštene vrijednosti.

S obzirom na nepostojanje izlistane tržišne cijene na aktivnom tržištu, ulaganja u fondove poduzetničkog kapitala vrijednuju se linearno prema nižem trošku pripisane neto vrijednosti imovine (NAV). Neostvarena dobit koja je rezultat mjerjenja poštene vrijednosti priznaje se u pričuvama, a neostvarenii gubici procjenjuju se prema umanjenju vrijednost kako bi se utvrdilo priznaju li se kao gubici od umanjenja u izvještaju o finansijskom rezultatu ili kao promjene u pričuvu poštene vrijednosti.

1.5.5. Finansijska imovina

Razvrstanost

EU svoju finansijsku imovinu razvrstava prema sljedećim kriterijima: finansijska imovina određena po poštenoj vrijednosti kroz račun dobiti i gubitaka, najmovi i potraživanja, ulaganja koja se drže do dospijeća i finansijska imovina raspoloživa za prodaju. Razvrstavanja finansijskih instrumenata utvrđuje se pri početnom priznavanju i ponovno procjenjuju na svaki datum bilance stanja.

i. Finansijska imovina određena po poštenoj vrijednosti kroz račun dobiti i gubitaka

Finansijska imovina razvrstava se u ovu kategoriju ako je nabavljena prvenstveno u svrhu prodaje u kratkom roku ili ako je tako odredio EU. U nju se razvrstavaju i izvedeni instrumenti. Imovina u ovoj kategoriji razvrstava se u kratkotrajnu imovinu ako se njezina realizacija očekuje u roku od 12 mjeseci od datuma bilance.

ii. Najmovi i potraživanja

Najmovi i potraživanja su neizvedena finansijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima, koja nije kotirana na aktivnom tržištu. Oni nastaju kad EU osigurava novac, robu ili usluge izravno dužniku bez namjere trgovanja potraživanjem. Pripadaju trajnoj imovini, osim ako dospievaju u roku od 12 mjeseci od datuma bilance stanja.

iii. Ulaganja koja se drže do dospijeća

Ulaganja koja se drže do dospijeća su neizvedena finansijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim dospijećima, koju EU namjerava i može držati do dospijeća. Tijekom finansijske godine u ovoj kategoriji nije bilo ulaganja EU-a.

iv. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju jest neizvedena imovina koja se razvrstava ili u ovu kategoriju ili ni u jednu od ostalih kategorija. Razvrstava se kao kratkotrajna ili dugotrajna imovina ovisno o razdoblju u kojem EU očekuje da tom imovinom može raspolažati, a to je obično preostalo razdoblje dospijeća na dan bilance stanja. Ulaganja u nekonsolidirane subjekte i ostala kapitalna ulaganja (npr. aktivnosti rizičnog kapitala) koja se ne obračunavaju s pomoću metode udjela također se razvrstavaju u kategoriju imovine raspoložive za prodaju.

Početno priznavanje i mjerjenje

Kupnja i prodaja finansijske imovine po poštenoj vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, ulaganja koja se drže do dospijeća i finansijska imovina raspoloživa za prodaju priznaju se na datum trgovanja – datum na koji EU preuzima obvezu kupnje ili prodaje imovine. Zajmovi se priznaju kad se novac doznači zajmoprincima. Finansijski instrumenti početno se priznaju po poštenoj cijeni. Za svu finansijsku imovinu koja se ne iskazuje po poštenoj vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka transakcijski troškovi dodaju se poštenoj vrijednosti pri početnom priznavanju. Finansijska imovina koja se iskazuje po poštenoj vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka početno se priznaju po poštenoj vrijednosti, a transakcijski troškovi u izvještaju o finansijskom rezultatu prikazani su kao izdaci.

Poštena vrijednost finansijske imovine prilikom početnog priznavanja obično je cijena transakcije (odnosno poštena vrijednost primljene naknade). Međutim, kad se daje dugoročni zajam bez kamata ili s kamatama nižima od tržišnih, njegova poštena vrijednost može se procijeniti kao sadašnja vrijednost svih budućih primitaka novca koji se diskontiraju uporabom prevladavajuće tržišne kamate stope za slični instrument sličnog kreditnog rejtinga.

Zajmovi odobreni iz posuđenih sredstava mjere se po njihovom nominalnom iznosu koji se smatra poštenom vrijednošću zajma. Razlozi su sljedeći:

- „Tržišno okruženje“ za davanje zajmova EU-a vrlo je specifično te različito od tržišta kapitala na kojem se uobičajeno izdaju komercijalne ili državne obveznice. S obzirom na to da zajmodavci na tim tržištima mogu birati alternativna ulaganja, ta se mogućnost odražava na tržišne cijene. Međutim, EU nema mogućnost alternativnih ulaganja jer mu nije dopušteno ulagati na tržištima kapitala. EU samo posuđuje sredstva kako bi ih dao u zajam po istoj kamatnoj stopi. To znači da za posudenu sredstva EU-a ne postoji alternativna mogućnost davanja zajmova ili ulaganja. Stoga nema troška te mogućnosti te tako ni temelja za usporedbu s tržišnim stopama. Zapravo, aktivnost davanja zajmova EU-a samo je po sebi tržište. U biti, s obzirom na neprimjenjivost opcije troška za tu mogućnost, tržišna cijena ne odražava vjerno bit aktivnosti davanja zajmova EU-a. Stoga nije prikladno utvrđivati poštenu vrijednost zajmova EU-a u odnosu na komercijalne ili državne obveznice.
- Nadalje, s obzirom na to da ne postoji mogućnost usporedbe s aktivnim tržištem ili sličnim transakcijama, kamatna stopa koju EU treba primjenjivati za izračun poštene vrijednosti njezinih aktivnosti davanja zajmova u okviru EFSM-a, BOP-a i ostalih sličnih zajmova morala bi biti zaračunana kamatna stopa.
- Osim toga, kod tih zajmova riječ je o učinku kompenzacije između danih i primljenih zajmova zbog njihove uzajamne naravi. Stoga je efektivna kamatna stopa za zajmove jednaka efektivnoj kamatnoj stopi predmetnog zajma. Nastali transakcijski troškovi za EU koji su potom zaračunani korisniku zajma izravno se priznaju u izvještaju o finansijskom rezultatu.

Finansijski instrumenti prestaju se priznavati kad prava na primitak novčanih tokova iz ulaganja isteknu ili su prenesena, a EU je prenio gotovo sve rizike i koristi od vlasništva.

Naknadna mjerena

- i. Financijska imovina po poštenoj vrijednosti kroz račun dobiti i gubitaka naknadno je iskazana po poštenoj vrijednosti. Dobici i gubici koji nastaju zbog promjena u poštenoj vrijednosti u kategoriji „financijskih instrumenata po poštenoj vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka“ unose se u izvještaj o financijskom rezultatu u razdoblju u kojem nastaju.
- ii. Najmovi i potraživanja te ulaganja koja se drže do dospijeća iskazuju se po amortiziranom trošku metodom efektivne kamate. U slučaju zajmova danih na temelju posuđenih sredstava, ista efektivna kamata primjenjuje se na dane i uzete zajmove jer su ti zajmovi uzajamne naravi, a razlike između uvjeta davanja i uzimanja zajma nisu materijalne. Nastali transakcijski troškovi za EU koji su potom zaračunani korisniku zajma izravno se priznaju u izvještaju o financijskom rezultatu.
- iii. Držanje do dospijeća – EU trenutačno ne drži ulaganja koja se drže do dospijeća.
- iv. Financijska imovina raspoloživa za prodaju naknadno se iskazuje po poštenoj vrijednosti. Dobici i gubici koji nastaju zbog promjena poštene vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju priznaju se u pričuvu poštene vrijednosti. Kad se imovina razvrstana u financijsku imovinu raspoloživu za prodaju prodaje ili joj se umanji vrijednost, prilagodbe kumulativne poštene vrijednosti prethodno priznate u pričuvu poštene vrijednosti priznaje se u izvještaju o financijskom rezultatu. Kamata na financijsku imovinu raspoloživu za prodaju uz primjenu metode efektivne kamate priznaje se u izvještaju o financijskom rezultatu. Dividende za vlasničke instrumente raspoložive za prodaju priznaju se kad se utvrdi pravo EU-a na primitak plaćanja.

Poštene vrijednosti navedenih ulaganja na aktivnim tržištima temelje se na tekućim ponuđenim cijenama. Ako tržiste za financijsku imovinu nije aktivno (i za neizlistane vrijednosne papire), EU određuje poštenu vrijednost metodom procjene. To uključuje uporabu tržišnih uvjeta, upućivanje na ostale instrumente koji su sadržajno isti, analizu diskontiranih novčanih tokova, modele utvrđivanja cijena i ostale metode procjene koje obično koriste sudionici na tržištu.

U slučajevima kada se poštena vrijednost ulaganja u vlasničke instrumente bez kotirane tržišne cijene na aktivnom tržištu ne može pouzdano izmjerit, ta se ulaganja vrednuju kroz troška umanjen za gubitke od umanjenja.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Na svaki datum bilance EU utvrđuje postoje li objektivni dokazi mogućeg umanjenja vrijednosti financijske imovine. Vrijednost financijske imovine umanjena je i postoje gubici od umanjenja ako i isključivo ako postoje objektivni dokazi o umanjenju, što je posljedica jednoga ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja, a taj događaj povezan s gubitkom (ili događajem) utječe na procijenjene buduće novčane tokove od financijske imovine koju je moguće pouzdano procijeniti.

(a) Imovina koja se iskazuje po amortiziranom trošku

Ako postoje objektivni dokazi o nastanku gubitka od umanjenja vrijednosti najmova i potraživanja ili ulaganja koja se drže do dospijeća i iskazuju po amortiziranom trošku, iznos gubitka mjeri se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova (osim budućih kreditnih gubitaka koji nisu nastali) diskontiranih po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi financijske imovine. Iskazani iznos imovine smanjuje se, a iznos gubitka priznaje se u izvještaju o financijskom rezultatu. Ako najam ili ulaganje koje se drži do dospijeća imaju promjenjivu kamatnu stopu, diskontna stopa za mjerjenje gubitka od umanjenja jest tekuća efektivna kamatna stopa utvrđena ugovorom. Izračun sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova financijske imovine koja služi kao osiguranje plaćanja odražava novčane tokove koji mogu nastati ovrhom, umanjene za troškove stjecanja i prodaje osiguranja plaćanja, bez obzira na to je li ovrh vjerojatna. Ako se u narednome razdoblju iznos gubitka od umanjenja vrijednosti smanji, a to je smanjenje objektivno moguće dovesti u vezu s događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja, prethodno se priznati gubitak od umanjenja poništava kroz izvještaj o financijskom rezultatu.

(b) Imovina koje se iskazuje po poštenoj vrijednosti

Kad se vlasnička ulaganja razvrstavaju kao finansijska imovina raspoloživa za prodaju, a želi se utvrditi umanjuje li se vrijednost vrijednosnih papira, razmatra se znatan ili stalan (produljeni) pad poštene vrijednosti vrijednosnog papira ispod njegova troška. Ako za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju postoji takav dokaz, kumulativni gubitak – koji se mjeri kao razlika između troška stjecanja i tekuće poštene vrijednosti umanjena za svaki gubitak od umanjenja te finansijske imovine prethodno priznate u izvještaju o finansijskom rezultatu – uklanja se iz pričuva i priznaje u izvještaju o finansijskom rezultatu. Gubici od umanjenja priznati u izvještaju o finansijskom rezultatu za kapitalna ulaganja ne poništavaju se kroz izvještaj o finansijskom rezultatu. Ako se u narednom razdoblju poštena vrijednost dužničkog instrumenta razvrstanog kao finansijska imovina raspoloživa za prodaju poveća i to je povećanje moguće objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon priznavanja gubitka od umanjenja, gubitak od umanjenja poništava se kroz izvještaj o finansijskom rezultatu.

1.5.6. Zalihe

Zalihe se iskazuju prema trošku ili neto utrživoj vrijednosti, ovisno o tome što je manje. Trošak se utvrđuje pomoću FIFO metode procjene zaliha (eng. *first-in, first-out*). Trošak gotovih proizvoda i nedovršenih radova sastoji se od sirovina, izravnog rada, ostalih troškova koji se mogu izravno pripisati i povezanih općih troškova proizvodnje (na temelju redovitog poslovnog kapaciteta). Neto utrživa vrijednost jest procijenjena prodajna cijena u sklopu redovnoga poslovanja, umanjena za troškove dovršenja i prodaje. Ako se drže za distribuciju uz naknadu ili bez nje, zalihe se mijere po trošku i tekućem zamjenskom trošku, ovisno o tome koji je niži. Tekući zamjenski trošak jest trošak koji bi nastao kad bi EU nabavljao imovinu na datum izvještaja.

1.5.7. Iznosi prefinanciranja

Prefinanciranje je plaćanje koje se vrši kako bi se korisniku osigurao gotovinski predujam, tj. likvidna sredstva. Može se podijeliti na više plaćanja tijekom razdoblja utvrđenog u odgovarajućem ugovoru o prefinanciranju. Likvidna sredstva ili predujam vraćaju se ili koriste u skladu s namjenom za koju su dodijeljena tijekom razdoblja utvrđenog u ugovoru. Ako ih korisnik ne upotrijebi za opravdane rashode, obvezan je vratiti predujam EU-u. Iznos sredstava iz prefinanciranja smanjuje se (u potpunosti ili djelomično) na temelju opravdanih troškova (koji se priznaju kao izdatak) i vraćanja sredstava.

Na kraju godine neobračunani iznosi prefinanciranja vrjednuju se po izvorno plaćenom iznosu (iznosima) umanjenom za: vraćene iznose, opravdane iznose prikazane kao izdaci, procijenjene opravdane iznose koji krajem godine još nisu obračunani i umanjenje vrijednosti.

Priznaje se kamata na prefinanciranje jer je ostvarena u skladu s odredbama predmetnog ugovora. Na kraju godine vrši se procjena prihoda od obračunane kamate, na temelju najpouzdanih informacija, te se upisuje u bilancu stanja.

1.5.8. Potraživanja

Potraživanja se iskazuju po izvornom iznosu umanjenom za otpis umanjenja vrijednosti. Otpis zbog umanjenja potraživanja utvrđuje se ako postoji objektivan dokaz da EU neće moći naplatiti iznose u skladu s izvornim uvjetima potraživanja. Iznos otpisa jest razlika između iznosa knjigovodstvene vrijednosti i nadoknadivog iznosa. Iznos otpisa priznaje se u izvještaju o finansijskom rezultatu. Opći otpis na temelju prošlih iskustava vrši se i za nepodmirene naloge za povrat za koje ranije nije izvršen poseban otpis. Za obradu uračunanih prihoda krajem godine vidi bilješku **1.5.14**.

1.5.9. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti jesu finansijski instrumenti definirani kao dugotrajna imovina. Oni uključuju novčana sredstva u blagajni, bankovne depozite po viđenju, ostala kratkoročna visoko likvidna ulaganja s izvornim dospijećem od najviše tri mjeseca.

1.5.10 *Mirovine i ostala primanja zaposlenih*

Mirovinske obveze

EU upravlja utvrđenim mirovinskim planovima. Osoblje iz svojih plaća uplaćuje jednu trećinu očekivanih troškova, a obveze se ne financiraju. Obveza koja se priznaje u bilanci stanja u odnosu na utvrđene mirovinske planove jest sadašnja vrijednost utvrđenih mirovinskih obveza na datum bilance stanja. Utvrđene mirovinske obveze izračunavaju aktuari pomoću metode predviđenih kreditnih točaka. Sadašnja vrijednost utvrđene mirovinske obveze utvrđuje se diskontiranjem procijene budućih odljeva novca upotrebom kamata na državne obveznice izražene u valuti u kojoj će se doprinosi plaćati, a čiji su uvjeti dospijeća uskladjeni s uvjetima povezane mirovinske obveze.

Aktuarska dobit i gubici koji nastaju iz podešavanja iskustava i promjena aktuarskih pretpostavki odmah se priznaju u izvještaju o finansijskom rezultatu. Troškovi za proteklo službovanje odmah se priznaju u izvještaju o finansijskom rezultatu, osim ako je mirovinski plan uvjetovan ostankom zaposlenika u službi za određeno razdoblje (razdoblje ostvarenje prava). U tom se slučaju trošak proteklog rada amortizira na linearnoj osnovi razdoblja ostvarenja prava.

Doprinosi za zdravstvo nakon prestanka zaposlenja

EU svojim zaposlenicima plaća doprinose za zdravstvo naknadom zdravstvenih izdataka. Za svakodnevne administrativne poslove osnovan je poseban fond. Taj se sustav primjenjuje na sadašnje zaposlenike, umirovljenike, udovice i njihove korisnike osiguranja. Primanja namijenjena „neaktivnim osobama“ (umirovljenici, siročad itd.) razvrstavaju se kao „primanja nakon prestanka zaposlenja“. S obzirom na prirodu tih primanja potreban je aktuarski izračun. Obveza u bilanci stanja utvrđuje se na sličnim temeljima kao za mirovinske obveze (vidi bilješku iznad).

1.5.11. Rezerviranja

Rezerviranja se priznaju u slučaju tekućih zakonskih ili izvedenih obveza EU-a prema trećim stranama na temelju prošlih događaja, vjerojatnije je da za podmirenje obveze neće biti potreban odljev sredstava i iznos se može pouzdano procijeniti. Rezerviranja se ne priznaju za gubitke iz budućeg poslovanja. Iznos rezerviranja najbolja je procjena izdataka koji se očekuju za podmirenje sadašnje obveze na datum izvješćivanja. Ako rezerviranje uključuje veliki broj stavki, obveza se procjenjuje uspoređivanjem svih mogućih ishoda s vjerojatnostima koje su s njima povezane (metoda očekivane vrijednosti).

1.5.12. Financijske obveze

Financijske obveze razvrstavaju se kao financijske obveze po poštenoj vrijednosti kroz dobit ili gubitak ili kao financijske obveze iskazane po amortiziranom trošku (uzeti zajmovi). Uzeti zajmovi sastoje se od zajmova uzetih od kreditnih institucija i dugovanja zabilježenih u potvrdomama. One se početno priznaju po poštenoj vrijednosti, pošto su njihovi prihodi od izdavanja (poštena vrijednost primljene naknade) bez nastalih troškova, a potom iskazani po amortiziranom trošku metodom efektivne kamate; sve razlike između prihoda, bez transakcijskih troškova, i otkupna vrijednost priznaju se u izvještaju o finansijskom rezultatu za razdoblje uzetog zajma pomoću metode efektivne kamate.

Razvrstavaju se kao trajne obveze, osim ako dospijevaju za manje od 12 mjeseci nakon datuma bilance stanja. U slučaju zajmova danih iz uzetih zajmova, metoda efektivne kamate ne mora se koristiti na davanje i uzimanje zajmova na temelju razmatranja značajnosti. Nastali transakcijski troškovi za EU koji su potom zaračunani korisniku zajma izravno se priznaju u izvještaju o finansijskom rezultatu.

Financijske obveze određene po poštenoj vrijednosti kroz račun dobiti i gubitaka uključuju izvedene instrumente kad je njihova poštena vrijednost negativna. One se računovodstveno obrađuju kao financijska imovina po poštenoj vrijednosti kroz dobit ili gubitak, vidi bilješku **1.5.5**.

1.5.13. **Poslovne obveze**

Znatan iznos poslovnih obveza EU-a nije povezan s kupovinom robe ili usluga – to su neplaćeni zahtjevi za povrat troškova korisnika bespovratnih sredstava ili drugih sredstava EU-a. Prilikom primjeka zahtjeva za povrat troškova knjiže se kao poslovne obveze plaćanja traženog iznosa. Nakon provjere i primjeka opravdanog troška, poslovne obveze vrjednuju se po primljenom i opravdanom iznosu.

Poslovne obveze koje nastaju zbog kupnje robe ili usluga priznaju se po primanju računa za izvorni iznos, a odgovarajući izdatak upisuje se u izvještaj prilikom isporuke robe ili usluga i njihova primjeka u EU-u.

1.5.14. **Obračunani i odgođeni prihodi i troškovi**

U skladu s računovodstvenim pravilima EU-a, transakcije i događaji u finansijskom izvještaju priznaju se u razdoblju na koji se odnose. Na kraju obračunskog razdoblja, obračunani izdaci priznaju se na temelju procijenjenog iznosa obveze prijenosa u tom razdoblju. Obračunani izdaci izračunavaju se u skladu s detaljnim operativnim i praktičnim smjernicama Komisije kojima Komisija želi postići istinitost i točnost finansijskog izvještaja.

I prihodi se obračunavaju u razdoblju na koji se odnose. Na kraju godine, ako za pruženu uslugu još nije izdan račun, EU je isporučio robu ili postoji ugovor (tj. upućivanjem na temeljni ugovor), uračunani prihodi priznaju se u finansijskom izvještaju.

Osim toga, na kraju godine, ako je za uslugu koja još nije pružena izdan račun ili roba još nije isporučena, prihod se odgađa i priznaje u narednom obračunskom razdoblju.

1.6. IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU

1.6.1. **Prihodi**

Prihodi iz nerazmjenskih poslova

Ti prihodi čine najveći dio prihoda EU-a te uključuju uglavnom izravne i neizravne poreze te vlastita sredstva. Osim poreza EU može primati sredstva iz ostalih izvora, primjerice carine, novčanih kazni i donacija.

Sredstva na temelju BND-a i PDV-a

Prihod se priznaje za razdoblje za koje je Europska komisija zatražila doprinose od država članica. On se mjeri po njegovu „traženom iznosu“. S obzirom na to da se sredstva na temelju BND-a i PDV-a temelje na procjeni podataka za predmetnu proračunsку godinu, mogu biti revidirani jer do promjena može doći prije no što države članice pošalju konačne podatke. Učinak promjene u procjeni uključuje se pri utvrđivanju neto viška ili manjka za razdoblje u kojem je do promjene došlo.

Tradicionalna vlastita sredstva

Potraživanja i povezani prihodi priznaju se po primjeku relevantnih mjesečnih izvještaja A (uključujući prikupljene carine i zajamčene, ali neosporavane iznose) od država članica. Na datum izvještavanja, prihodi koje prikupljaju države članice za to razdoblje, ali koji Europskoj komisiji još nisu plaćeni procjenjuju se i priznaju kao obračunani prihodi. Tromjesečni izvještaji B (uključujući nepriključene i nezajamčene carine te zajamčene iznose koje je dužnik osporio) od država članica priznaju se kao prihod umanjen za zajamčene troškove prikupljanja (25 %). Osim toga, u izvještaju o finansijskom rezultatu priznaje se smanjenje vrijednosti za iznos procijenjene razlike povrata.

Novčane kazne

Prihod od novčanih kazni priznaje se kad EU doneće odluku o novčanoj kazni i o tome obavijesti primatelj. Ako postoji sumnja u solventnost poduzeća, priznaje se smanjenje vrijednosti prava. Nakon donošenja odluke o novčanoj kazni, dužnici imaju dva mjeseca od dana obavijesti:

- da prihvate odluku i u tom slučaju moraju platiti kaznu u traženom roku, a iznos konačno prikuplja EU
- ili da ne prihvate odluku i u tom slučaju oni u skladu s pravom EU-a podnose žalbu.

Međutim, čak i ako se podnese žalba, glavnica kazne mora se platiti u propisanom roku od tri mjeseca jer žalba nema suspenzivni učinak (članak 278. Ugovora o EU-u) ili, u određenim okolnostima i uz suglasnost računovodstvenog službenika Komisije, umjesto plaćanja može se podnijeti bankovno jamstvo.

Ako poduzeće podnosi žalbu protiv odluke, a privremeno je platilo kaznu, iznos se objavljuje kao nepredviđena obveza. Međutim, s obzirom da žalba primatelja protiv odluke EU-a nema suspenzivni učinak, primljena sredstva koriste se za poravnanje potraživanja. Ako se umjesto uplate prima jamstvo, novčana kazna i dalje se smatra potraživanjem. Ako je vjerojatno da Opći sud neće donijeti odluku u korist EU-a, za pokrivanje rizika priznaje se rezerviranje. Ako je umjesto toga dano jamstvo, upisuje se nenaplaćeno potraživanje. Akumulirana kamata koja se plaća na bankovni račun Europske komisije na koji se deponiraju uplate priznaje se kao prihod, a sve se nepredviđene obveze u skladu s tim povećavaju.

Prihod od razmjenских poslova

Prihod od prodaje robe i usluga priznaje se kad se znatan rizik i koristi vlasništva nad robom prenose na kupca. Prihod povezan s transakcijom koja uključuje pružanje usluga priznaje se s obzirom na stupanj dovršenosti transakcije na dan izvješćivanja.

Prihod od kamata i troškovi kamata

Prihodi od kamata i troškovi kamata priznaju se u izvještaju o finansijskom rezultatu pomoću metode efektivne kamate. To je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili finansijske obvezе i raspoređivanja prihoda od kamata ili troškova kamata na predmetno razdoblje. Pri izračunu efektivne kamatne stope EU procjenjuje novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne rokove finansijskog instrumenta (primjerice prijevremena plaćanja), no ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Izračun uključuje sve naknade i protuusluge plaćene ili primljene između ugovornih stranaka koji su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove te sve ostale premije ili diskonte.

Nakon što je finansijska imovina ili skupina slične finansijske imovine otpisana kao posljedica gubitka od umanjenja, prihod od kamata priznaje se primjenom kamatne stope koja je upotrijebljena za diskontiranje budućih novčanih tokova radi mjerenja gubitka od umanjenja.

Prihod od dividende

Prihod od dividende priznaje se po utvrđivanju prava na primitak plaćanja.

1.6.2. Troškovi

Troškovi razmjene koji nastaju zbog kupnje robe ili usluga priznaju se po njihovoj isporuci i primitu u EU-u. Oni se vrjednuju po izvornom trošku računa. Nerazmjeni izdaci svojstveni su za EU te predstavljaju većinu izdataka EU-a. Odnose se na prijenos sredstava korisnicima, a moguća su tri oblika troškova: prava, prijenosi u okviru ugovora te bespovratna sredstva, doprinosi i donacije na diskrecijskoj osnovi.

Prijenos se priznaju kao trošak u razdoblju u kojem je nastao događaj koji je rezultirao prijenosom, sve dok je vrsta prijenosa dopuštena uredbom (Finansijska uredba, Pravilnik o osoblju ili druga uredba) ili je sklopljen ugovor kojim se taj prijenos odobrava; korisnik je ispunio sve kriterije opravdanosti; i moguće je izvršiti pouzdanu procjenu iznosa.

Po primitku zahtjeva za plaćanja ili izjave o troškovima koji zadovoljavaju kriterije za priznavanje, njihov opravdani iznos priznaje se kao izdatak. Na kraju godine nastali opravdani izdaci koji su dospjeli korisnicima, ali o tome još nisu obaviješteni, procjenjuju se i knjiže kao obračunani izdaci.

1.7. NEPREDVIĐENA IMOVINA I OBVEZE

1.7.1. Nepredviđena imovina

Nepredviđena imovina jest moguća imovina koja proizlazi iz prošlih događaja i čije će se postojanje potvrditi samo nastankom ili izostankom jednoga ili više neizvjesnih budućih događaja na koje EU ne može u cijelosti utjecati. Nepredviđena imovina objavljuje se kad je vjerojatan priljev gospodarske koristi ili mogućnost djelovanja.

1.7.2. Nepredviđene obveze

Nepredviđena obveza jest moguća obveza koja proizlazi iz prošlih događaja i čije će se postojanje potvrditi samo nastankom ili izostankom jednoga ili više neizvjesnih budućih događaja na koje EU ne može u cijelosti utjecati; ili sadašnja obveza koja proizlazi iz prošlih događaja, ali nije priznata jer nije vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa s gospodarskim koristima i mogućnošću djelovanja ili u rijetkim okolnostima ako iznos obveze nije moguće dovoljno pouzdano izmjeriti.

2. BILJEŠKE UZ BILANCU STANJA

DUGOTRAJNA IMOVINA

2.1. NEMATERIJALNA IMOVINA

	u milijunima EUR
	Iznos
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2011.	301
Povećanja	89
Otuđenja	(11)
Ostale promjene	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2012.	379
Akumulirana amortizacija na dan 31.12.2011.	(152)
Iznos amortizacije za godinu	(39)
Otuđenja	4
Ostale promjene	(4)
Akumulirana amortizacija na dan 31.12.2012.	(191)
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2012.	188
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2011.	149

Navedeni iznosi odnose se prvenstveno na računalni softver.

2.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U imovinu u izgradnji na dan 31. prosinca 2012. uključena je imovina koja se odnosi na projekt Galileo, globalni satelitski navigacijski sustav EU-a koji se gradi uz pomoć Europske svemirske agencije (ESA), u vrijednosti 660 milijuna EUR (2011.: 291 milijuna EUR). Kad bude završen, sustav će se sastojati od 30 satelita, 2 centra za nadzor i 16 zemaljskih postaja. Iznos u bilanci stanja odražava kapitalizirane troškove tog projekta nastale za Komisiju od 22. listopada 2011. kada su uspješno lansirana prva dva satelita tog sustava. Prije tog datuma, kako je objašnjeno u prethodnom godišnjem finansijskom izvještaju, Komisija je smatrala da je projekt u fazi istraživanja te su stoga u skladu s računovodstvenim pravilima EU-a svi nastali troškovi prikazani kao izdaci. Od početka projekta i do kraja tekućeg finansijskog okvira, predviđen je proračunski iznos od 3 837 milijuna EUR. Za sljedeći finansijski okvir predviđeno je još 5 400 milijuna EUR troškova; iz proračuna EU-a u cijelosti će se financirati puštanje sustava u rad, njegovo iskoriščavanje, pružanje usluga Galilea do 2020. i priprema sljedeće generacije konstelacije. Iznos od 13 milijuna EUR nekapitaliziranih troškova razvoja priznat je u 2012. kao izdatak.

Od listopada 2011. do datuma bilance stanja lansirana su ukupno četiri satelita i, kad se završi njihovo testiranje, kreće projektna faza „validacije u orbiti“ (IOV). Tu fazu zajednički financiraju EU i ESA te, u skladu sa sporazumom o bespovratnim sredstvima sklopljenim između dviju stranaka, ESA vrši službeni prijenos izgrađene imovine na EU. Za taj pravni prijenos bit će potrebna suglasnost Vijeća ESA-e, uz napomenu da su sve države članice ESA-a osim dviju (Norveška i Švicarska) ujedno i države članice EU-a. Istovremeno, Komisija nema razloga pretpostaviti da će taj prijenos blokirati država članica (ili članice) ESA-e.

NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

u milijunima EUR

	Zemljište i zgrade	Postrojenja i oprema	Namještaj i vozila	Računalni hardver	Ostala materijalna imovina	Financijski najmovi	Imovina u izgradnji	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na kraju prethodne godine	4 118	528	229	557	228	2 685	645	8 990
Povećanja	96	42	22	52	11	511	583	1 317
Otuđenja	(26)	(23)	(21)	(54)	(11)	0	0	(135)
Prijenos između kategorija imovine	102	8	0	12	0	(14)	(111)	(3)
Ostale promjene	24	3	3	11	3	(1)	1	44
Bruto knjigovodstvena vrijednost na kraju godine	4 314	558	233	578	231	3 181	1 118	10 213
Akumulirana amortizacija na kraju prethodne godine	(1 999)	(425)	(166)	(396)	(137)	(796)		(3 919)
Iznos amortizacije za godinu	(138)	(45)	(20)	(67)	(21)	(114)		(405)
Ponovno knjižena amortizacija	0	0	0	0	0	1		1
Otuđenja	3	23	21	51	10	5		113
Prijenos između kategorija imovine	—	0	0	(11)	0	14		3
Ostale promjene	(3)	(2)	(1)	(13)	(2)	(7)		(28)
Akumulirana amortizacija na kraju godine	(2 137)	(449)	(166)	(436)	(150)	(897)		(4 235)
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2012.	2 177	109	67	142	81	2 284	1 118	5 978
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2011.	2 119	103	63	161	91	1 889	645	5 071

Troškovi koji se moraju platiti u pogledu financijskih najmova i sličnih prava prikazani su u bilanci stanja kao kratkoročne i dugoročne obveze (vidi bilješke 2.15 i 2.18.1). Troškovi su sljedeći:

FINANCIJSKI NAJMOVI

u milijunima EUR

Opis	Kumulativni troškovi (A)	Iznosi koje treba platiti				Ukupna vrijednost (A+B) (A+B+C)	Naknadni troškovi imovine (C)	Vrijednost imovine (A+B+C)	Amortizacija (D)	Neto knjigovodstvena vrijednost = (A+B+C+D)
		< 1 godina	> 1 godina	> 5 godina	Ukupne obveze (b)					
Zemljište i zgrade	992	63	342	1 686	2 091	3 083	61	3 144	(877)	2 267
Ostala materijalna imovina	18	7	11	1	19	37	—	37	(20)	17
Ukupno na dan 31.12.2012.	1 010	70	353	1 687	2 110	3 120	61	3 181	(897)	2 284
Kamate		85	307	502	893					
Ukupna buduća minimalna plaćanja najma na dan 31.12.2012.		155	660	2 189	3 003					
Ukupna buduća minimalna plaćanja najma na dan 31.12.2011.		153	608	1 859	2 620					

2.3. ULAGANJA OBRAČUNANA METODOM UDJELA

	Bilješka	31.12.2012.	31.12.2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Udjeli u zajedničkim pothvatima	2.3.1.	42	62	
Udjeli u pridruženim subjektima	2.3.2.	350	312	
Ukupno		392	374	

2.3.1. *Udjeli u zajedničkim pothvatima*

	GJU	SESAR	ITER	IMI	FCH	<i>u milijunima EUR</i> Ukupno
Iznos na dan 31.12.2011.	0	0	0	25	37	62
Doprinosi	—	70	116	98	54	338
Podjela neto rezultata	—	(70)	(106)	(91)	(91)	(358)
Iznos na dan 31.12.2012.	0	0	10	32	0	42

Udjeli u zajedničkim pothvatima obračunavaju se s pomoću metode udjela. Sljedeće knjigovodstvene vrijednosti pripisuju se EU-u na temelju njegova postotka sudjelovanja:

	31.12.2012.	31.12.2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Dugotrajna imovina	226	211	
Kratkoročna imovina	106	123	
Dugoročne obveze	0	0	
Kratkoročne obveze	(291)	(314)	
Prihodi	8	8	
Izdaci	(427)	(379)	

Zajedničko poduzeće Galileo (GJU) u likvidaciji

Likvidacija Zajedničkog poduzeća Galileo (GJU) pokrenuta je krajem 2006. i još uvijek traje. S obzirom na neaktivnost subjekta i nastavak likvidacije u 2012. prihoda i izdataka nije bilo.

Zajedničko poduzeće SESAR

Cilj ovog zajedničkog poduzeća jest osigurati modernizaciju europskog sustava upravljanja zračnim prometom i brza provedba Glavnog plana upravljanja europskim zračnim prometom uskladišnjanjem i usmjeravanjem svih relevantnih istraživačkih i razvojnih npora u EU-a. Komisija je 31. prosinca 2012. u vlasništvu SESAR-a sudjelovala s 46,12 %. Ukupni (indikativni) doprinos Komisije predviđen za SESAR (od 2007. do 2013.) iznosi 700 milijuna EUR. Kumulativni nepriznati dio u gubicima iznosi 157 milijuna EUR.

Međunarodna organizacija za energiju fuzije ITER (ITER)

U ITER su uključeni EU i Kina, Indija, Rusija, Južna Koreja, Japan i SAD. ITER je osnovan radi upravljanja objektima ITER-a, poticanja uporabe objekata ITER-a, promicanja fuzijske energije kako bi u javnosti bila jasna i prihvaćena te pokretanja svih ostalih aktivnosti potrebnih za ostvarenje njegove namjene. Doprinos EU-a (Euratom) međunarodnom ITER-u ostvaruje se preko Agencije fuzija za energiju, uključujući i doprinose država članica i Švicarske. Ukupan doprinos pravno se smatra doprinosom Euratoma ITER-u jer država

članice i Švicarsku u ITER-u nemaju vlasničke udjele. S obzirom da EU pravno sudjeluje u zajedničkog pothvatu međunarodnog ITER-a, Komisija mora taj udio priznati u svojem izvještaju. Komisija je 31. prosinca 2012. u vlasništvu ITER-a sudjelovala s 44,25 %. Ukupni (indikativni) doprinos Euratomu predviđen za ITER (od 2007. do 2041.) iznosi 8 949 milijuna EUR.

Zajedničke tehnološke inicijative

Javno-privatna partnerstva u obliku zajedničkih tehnoloških inicijativa, koje se provode preko zajedničkih poduzeća u smislu članka 187. Ugovora, osnovana su radi provedbe ciljeva lisabonske strategije za rast i zapošljavanje. U ovaj su naslov uključeni IMI i FCH, ali tri druga, ARTEMIS, Clean Sky i ENIAC, iako pravno zajednička poduzeća, sa stajališta računovodstva moraju se smatrati pridruženim subjektima (te su stoga uključeni u bilješku 2.3.2.) jer Komisija nad njima ne vrši zajednički nadzor, već ima znatan utjecaj.

Zajednička tehnološka inicijativa za inovativne lijekove IMI

Zajedničko poduzeće IMI podupire pretkonkurentsko farmaceutsko istraživanje i razvoj u državama članicama i pridruženim zemljama u cilju povećanja ulaganja u istraživanje u biofarmaceutskom sektoru te promiče uključivanje malih i srednjih poduzeća (MSP) u te aktivnosti. Komisija je 31. prosinca 2012. u vlasništvu IMI-ja sudjelovala s 78,58 %. Najveći indikativni doprinos Komisije do 31.12.2017. iznosit će 1 milijardu EUR.

Zajedničko poduzeće za gorivne ćelije i vodik FCH

Cilj Zajedničkog poduzeća FCH jest udruživanje resursa javnog i privatnog sektora u jačanju istraživačkih aktivnosti u cilju povećanja cjelokupne učinkovitosti europskih istraživačkih napora te ubrzanje razvoja i primjene tehnologija gorivnih ćelija i vodika. Komisija je 31. prosinca 2012. u vlasništvu FCH-ja sudjelovala s 80,6 %. Najveći indikativni doprinos EU-a do 31.12.2017. iznosit će 470 milijuna EUR. Kumulativni nepriznati udio gubitaka iznosi 12 milijuna EUR.

2.3.2. Udjeli u pridruženim subjektima

	u milijunima EUR				
	EIF	ARTEMIS	Clean Sky	ENIAC	Ukupno
Iznos na dan 31.12.2011.	292	0	0	20	312
Doprinosi	—	22	97	16	135
Podjela neto viška/(manjka)	9	(22)	(97)	(22)	(132)
Ostala kretanja vlasničkog kapitala	35	—	—	—	35
Iznos na dan 31.12.2012.	336	0	0	14	350

Udjeli u pridruženim subjektima obračunavaju se s pomoću metode udjela. Sljedeći knjigovodstveni iznosi pripisuju se EU-u na temelju njegova postotka sudjelovanja:

	31.12.2012.	31.12.2011.
Imovina	505	460
Obveze	(191)	(162)
Prihodi	33	28
Manjak	(177)	(182)

Europski investicijski fond (EIF)

Europski investicijski fond (EIF) jest finansijska institucija EU-a koja se bavi osiguranjem rizičnog kapitala i jamstava MSP-ovima. Komisija je platila 20 % udjela tako da bilanca nepozvanih sredstava iznosi 720 milijuna EUR.

u milijunima EUR		
EIF	Ukupni kapital EIF-a	Kapital koji je upisala Komisija
Ukupni kapital	3 000	900
Uplaćeno	(600)	(180)
Nepozvano	2 400	720

Zajedničko poduzeće ARTEMIS

To je poduzeće osnovano radi provedbe zajedničke tehnološke inicijative s privatnim sektorom u ugrađenim računalnim sustavima. Najveći indikativni doprinos Komisije iznosi 420 milijuna EUR. Kumulativni nepriznati dio u gubicima iznosi 5 milijuna EUR (95,2 % udjela u vlasništvu).

Zajedničko poduzeće Clean Sky

Cilj tog poduzeća jest ubrzati razvoj, provjeru i predstavljanje čistih tehnologija zračnog prometa u EU-u, a posebno stvaranje radikalno novog sustava zračnog prijevoza u cilju smanjenja učinka zračnog prijevoza na okoliš. Najveći indikativni doprinos Komisije iznosi 800 milijuna EUR. Kumulativni nepriznati udio gubitaka iznosi 48 milijuna EUR (62,89 % udjela u vlasništvu).

Zajedničko poduzeće ENIAC

Cilj ENIAC-a jest utvrditi usuglašeni istraživački program u području nanoelektronike kako bi se postavili istraživački prioriteti za razvoj i donošenje ključnih sposobnosti u tom području. Ti će se ciljevi ostvarivati udruživanjem resursa javnog i privatnog sektora radi podupiranja istraživačkih i razvojnih aktivnosti u obliku projekata. Ukupna obveza EU-a iznosi 450 milijuna EUR. Komisija je 31. prosinca 2012. u vlasništvu ENIAC-a imala udio u vlasništvu od 95,9 %.

2.4. DUGOTRAJNA IMOVINA

u milijunima EUR			
	Bilješka	31.12.2012	31.12.2011
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	2.4.1.	4 870	2 272
Zajmovi	2.4.2.	57 441	41 400
Ukupno		62 311	43 672

2.4.1. Dugotrajna finansijska imovina raspoloživa za prodaju.

	31.12.2012.	31.12.2011.
Jamstveni fond (¹)	1 327	1 475
EZUČ u likvidaciji	1 102	—
Ulaganja fonda BUFI	832	—
Instrument za financiranje na temelju podjele rizika (RSFF)	593	—
Instrument za kreditna jamstva za projekte TEN-T (LGTT)	52	—

	<i>u milijunima EUR</i>	
	31.12.2012.	31.12.2011.
Europska agencija za kemikalije	52	—
Europska banka za obnovu i razvoj	188	188
Aktivnosti rizičnog kapitala	123	134
Početak ETF-a	305	234
Ostala ulaganja raspoloživa za prodaju	296	241
Ukupno	4 870	2 272

(¹) Jamstveni fond drži obveznice EFSM-a koje je izdala Komisija koja su stoga isključene.

Kako bi se od 2012. što bolje predstavila ekonomska stvarnost, sva finansijska imovina raspoloživa za prodaju prikazuje se u skladu s njezinim preostalim dospijećem na datum bilance stanja. Imovina s dospijećem dužim od 1 godine na datum izvješćivanja prikazuje se kao dugotrajna, a imovina s dospijećem prije kraja 2013. prikazuje se kao kratkotrajna imovina (vidi bilješku 2.8). Za razliku od 2011. prethodno navedeni iznosi Jamstvenog fonda za 2012. prikazan je bez novca i novčanih ekvivalenta (2011.: 302 milijuna EUR) i povezanih obveza (2011.: 1 milijun EUR). Da je sadašnji pristup primjenjen u izvještaju za 2011., usporedni podaci bili bi sljedeći:

	<i>u milijunima EUR</i>	
	31.12.2012.	31.12.2011.
Jamstveni fond (¹)	1 327	973
EZUČ u likvidaciji	1 102	982
Ulaganja fonda BUFI	832	588
Instrument za financiranje na temelju podjele rizika (RSFF)	593	365
Instrument za kreditna jamstva za projekte TEN-T (LGTT)	52	47
Europska agencija za kemikalije	52	91
Europska banka za obnovu i razvoj	188	188
Aktivnosti rizičnog kapitala	123	134
Početak ETF-a	305	234
Ostala ulaganja raspoloživa za prodaju	296	241
Ukupno	4 870	3 843

(¹) Jamstveni fond drži obveznice EFSM-a koje je izdala Komisija koja su stoga isključene.

Jamstveni fond

Jamstvenim fondom za vanjska djelovanja obuhvaćeni su zajmovi za koje EU jamči na temelju odluke Vijeća, osobito kad je riječ o davanju zajmova Europske investicijske banke (EIB) za aktivnosti izvan EU-a i zajmova mikrofinancijske pomoći (MFA) i Euratomu izvan EU-a. Riječ je o dugoročnom instrumentu za pokrivanje svih neplaćenih zajmove za koje jamči EU. Sredstva fonda osiguravaju se plaćanjima iz općeg proračuna EU-a koja odgovaraju 9 % kapitalne vrijednosti aktivnosti, primicima od kamata na ulaganja iz imovine fonda i iznosima koje su vratili dužnici koji su kasnili s plaćanjem i za koje je fond morao aktivirati jamstva. Sav nastali godišnji višak vraća se u proračun EU-a kao prihod.

Od EU-a se zahtijeva da za pokrivanje zajmova trećim zemljama uključi jamstvenu pričuvu. Ta je pričuva namijenjena pokrivanju zahtjeva Jamstvenog fonda i, ako je potrebno, aktiviranih jamstava koji premašuju raspoloživa sredstva fonda tako da se za te iznose može teretiti proračun. Ta pričuva odgovara ciljnom iznosu od 9 % nepodmirenih zajmova na kraju godine.

EZUČ u likvidaciji

Kad je riječ o iznosima EZUČ-a u likvidaciji, sva finansijska imovina raspoloživa za prodaju jesu dužnički vrijednosni papiri izraženi u eurima i kotirani na aktivnom tržištu. Na dan 31. prosinca 2012. dužnički vrijednosni papiri (iskazani po njihovoј poštenoj vrijednosti) koji dospijevaju tijekom 2013. iznose 490 milijuna EUR (2011.: 481 milijun EUR).

Ulaganja fonda BUFI

Privremeno naplaćenim novčanim kaznama od 1. siječnja 2010. upravlja Komisija preko posebno osnovanog fonda (BUFI) i one se ulažu u finansijske instrumente razvrstane u finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju.

Instrument za financiranje na temelju podjele rizika RSFF

Instrumentom za financiranje na temelju podjele rizika upravlja EIB, a ulagački portfelj Komisije koristi se za rezerviranje finansijskog rizika zajmova i jamstava EIB-a za opravdane istraživačke projekte. Ukupno je za razdoblje od 2007. do 2013. predviđen proračun Komisije u iznosu do 1 milijardu EUR, od čega je do 800 milijuna EUR osigurano iz posebnog programa „Suradnja”, a do 200 milijuna EUR iz posebnog programa „Kapaciteti”. EIB se obvezao da će osigurati isti iznos.

Doprinos Komisije RSFF-u do 31. prosinca 2012., uključujući doprinose EFTA-e i trećih zemalja, iznosio je 1 006 milijuna EUR. Doprinose je EIB uložio u obveznice (31. prosinca 2012. poštena vrijednost u iznosu od 754 milijuna EUR) te gotovinske i oročene depozite (314 milijuna EUR). Iznos od 948 milijuna EUR iskazan kao nepredviđena obveza (bilješka 5.2.1.) predstavlja najveći gubitak 31. prosinca 2012. koji bi nastao za Komisiju u slučaju neotplaćivanja zajmova ili jamstava koje je EIB u okviru RSFF-a dao. Treba napomenuti da je cjelokupni rizik Komisije ograničen na iznos kojim pridonosi ovom instrumentu.

Instrument za kreditna jamstva za projekte TEN-T (LGTT)

Iz Instrumenta za kreditna jamstva za projekte TEN-T izdaju se jamstva za ublaživanje prihodovnih rizika u početnim godinama projekata TEN u području prijevoza. Posebno se jamstvom mogu u cijelosti pokriti rezervne kreditne linije, koje se mogu aktivirati samo u slučajevima kad novčani tokovi projekta nisu dovoljni za otplatu nadređenog duga. Instrument je zajednički finansijski proizvod Komisije i EIB-a, a na temelju uredbe o TEN-T-u iz proračuna EU-a izdvojeno je 500 milijuna EUR koji će se dodijeliti u razdoblju od 2007. do 2013. EIB će dodijeliti dodatnih 500 milijuna EUR tako da će u konačnici za ovaj instrument biti raspoloživ iznos od 1 milijarde EUR.

Doprinos Komisije LGTT-u do 31. prosinca 2012. iznosio je 155 milijuna EUR. Ta je sredstva EIB uložio je u obveznice (31. prosinca 2012. poštena vrijednost u iznosu od 75 milijuna EUR) te u oročene depozite (88 milijuna EUR). Do konca 2012. potpisani su zajmovi u iznosu od 523 milijuna EUR te stoga pokriveni jamstvom. Iznos od 39 milijuna EUR iskazan kao nepredviđena obveza (bilješka 5.2.1.) predstavlja najveći gubitak 31. prosinca 2012. koji bi nastao za Komisiju u slučaju neotplaćivanja zajmova koje je dao EIB u okviru LGTT-a. To predstavlja 7,4 % ukupnih zajamčenih iznosa. Treba napomenuti da je cjelokupni rizik Komisije ograničen na iznos kojim pridonosi ovom instrumentu.

Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD)

S obzirom na to da EBRD ne kotira na burzama i s obzirom na ugovorna ograničenja obuhvaćena statutom EBRD-a, između ostalog povezana s prodajom sudjelujućih interesa, ograničenih na trošak stjecanja i dopuštenih samo postojećim dioničarima, udio Komisije vrjednuje se prema trošku umanjenom za otpis umanjenja vrijednosti.

<i>u milijunima EUR</i>		
EBRD	Ukupni kapital EBRD-a	Kapital koji je upisala Komisija
Ukupni kapital	29 601	900
Uplaćeno	(6 202)	(188)
Nepozvano	23 399	712

Aktivnosti rizičnog kapitala

U okviru aktivnosti rizičnog kapitala finansijskim posrednicima daju se iznosi za financiranje vlasničkih ulaganja. Njima upravlja EIB, a financiraju se u okviru europske susjedске politike.

Početak ETF-a

Tim su fondom obuhvaćeni program za rast i zapošljavanje, program MAP, program CIP i pilot-projekt za prijenos tehnologije, pod pokroviteljstvom EIF-a, kojima se podupire osnivanje i financiranje novih MSP-ova ulaganjem u pogodne specijalizirane fondove poduzetničkog kapitala. Na kraju godine preuzete su obveze u iznosu od dodatnih 122 milijuna EUR koje se odnose na početak ETF-a, ali ih ostale stranke još nisu upotrijebile.

Ostala ulaganja raspoloživa za prodaju

Glavni iznosi uključeni u prethodnu tablicu pod dugoročna ulaganja raspoloživa za prodaju jesu **Europski fond za jugoistočnu Europu** (113 milijuna EUR), **Fond za zeleni razvoj** (39 milijuna EUR) i **Fond GEEREF** (68 milijuna EUR).

2.4.2. Dugoročni zajmovi

	Bilješka	31.12.2012.	31.12.2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Zajmovi odobreni iz proračuna EU-a i EZUČ-a	2.4.2.1.	162	170	
Zajmovi odobreni iz posuđenih sredstava	2.4.2.2.	57 279	41 230	
Ukupno		57 441	41 400	

2.4.2.1. Zajmovi odobreni iz proračuna Europske unije i EZUČ-a u likvidaciji

	Zajmovi pod posebnim uvjetima	Stambeni zajmovi EZUČ-a	Ukupno	<i>u milijunima EUR</i>
Ukupno na dan 31.12.2011.	151	19	170	
Novi zajmovi	—	—	—	
Otplate	(17)	(4)	(21)	
Tečajne razlike	1	—	1	
Promjene knjigovodstvene vrijednosti	11	1	12	
Ukupno na dan 31.12.2012.	146	16	162	

Zajmovi pod posebnim uvjetima daju se uz povlaštenu stopu kao dio suradnje s državama izvan EU-a. Svi iznosi dospijevaju nakon više od 12 mjeseci nakon kraja godine. Na te se zajmove primjenjuje efektivna kamatna stopa između 7,73 % i 14,507 %.

2.4.2.2. Zajmovi odobreni iz posuđenih sredstava

	MFA	Euratom	BOP	EFSM	EZUČ u likvidaciji	Ukupno	<i>u milijunima EUR</i>
Ukupno na dan 31.12.2011.	595	451	11 625	28 344	266	41 281	
Novi zajmovi	39	—	—	15 800	—	15 839	
Otplate	(84)	(24)	—	—	(46)	(154)	

	MFA	Euratom	BOP	EFSM	EZUČ u likvidaciji	u milijunima EUR Ukupno
Tečajne razlike	—	—	—	—	5	5
Promjene knjigovodstvene vrijednosti	(1)	(2)	(2)	332	(4)	323
Ukupno na dan 31.12.2012.	549	425	11 623	44 476	221	57 294
Dospjeće iznosa < 1 godina	15	—	—	—	—	15
Dospjeće iznosa > 1 godina	534	425	11 623	44 476	221	57 279

Do znatnog povećanja tih iznosa došlo je zbog zajmova danih u okviru EFSM-a tijekom 2012., a oni se ogledaju u povećanju uzetih zajmova EU-a (vidi bilješku 2.14.). Za više informacija o uzimanju i davanju zajmova vidi bilješku 7.

2.5. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA I SREDSTVA ZA POVRAT

	31.12.2012.	31.12.2011.	u milijunima EUR
Države članice	545	268	
Ostali	19	21	
Ukupno	564	289	

Od navedenih potraživanja 550 milijuna EUR (2011.: 273 milijuna EUR) odnosi se na nerazmjenske transakcije.

Nepodmireni iznosi država članica odnose se na neizvršene odluke o poravnanju računa za ruralni razvoj iz EFJP-a i EPFRR-a.

2.6. DUGOROČNO PRETFINANCIRANJE

	Bilješka	31.12.2012.	31.12.2011.	u milijunima EUR
Pretfinanciranje	2.6.1.	40 790	40 625	
Unaprijed plaćeni izdaci	2.6.2.	3 715	4 098	
Ukupno		44 505	44 723	

2.6.1. Pretfinanciranje

Vrijeme predviđeno za povrat ili upotreba pretfinanciranja određuje hoće li se prefinanciranje iskazati kao kratkotrajna ili dugotrajna imovina pretfinanciranja. Upotreba se definira ugovorom na temelju kojeg se projekt izvodi. Sva plaćanja ili upotreba koji dospijevaju u roku od dvanaest mjeseci od datuma izvješćivanja iskazuju se kao kratkotrajno pretfinanciranje.

Primljena jamstva u vezi s pretfinanciranjem

To su jamstva koje Komisija zahtijeva od korisnika koji nisu države članice, u određenim slučajevima pri plaćanju predujmova (pretfinanciranje). Za tu vrstu jamstva iskazuju se dvije vrijednosti, „nominalna” i „tekuća” vrijednost. Kod „nominalne” vrijednosti financirani događaj povezan je postojanjem jamstva. Kod „tekuće” vrijednosti događaj koji aktivira jamstvo je plaćanje pretfinanciranja i/ili naknadna poravnanja. Na dan 31. prosinca 2012. „nominalna” vrijednost jamstava koja je u vezi s pretfinanciranjem primio ERF iznosila je 1 348 milijuna EUR, a „tekuća” vrijednost tih jamstava iznosila je 1 083 milijuna EUR (2011.: 1 330 milijuna EUR odnosno 1 083 milijuna EUR).

Određeni iznosi prefinanciranja isplaćeni u okviru 7. istraživačkog okvirnog programa za istraživanje i tehnološki razvoj (FP7) pokrivaju se iz Jamstvenog fonda sudionika (PGF) – prefinanciranje isplaćeno 2012 iznosilo je ukupno 4 milijarde EUR (2011.: 3,3 milijarde EUR). Taj je fond odvojen od EU-a i ne konsolidira se u ovom izvještaju – bilješka **11.2.3**.

Vrsta upravljanja	31.12.2012.	31.12.2011. <i>u milijunima EUR</i>
Izravno centralizirano upravljanje	1 249	1 219
Neizravno centralizirano upravljanje	1 042	774
Decentralizirano upravljanje	677	697
Podijeljeno upravljanje	37 214	37 249
Zajedničko upravljanje	592	686
Upravljanje drugih institucija i agencija	16	—
Ukupno	40 790	40 625

Najvažniji dugoročni iznosi financiranja odnose se na strukturne mjere za programsko razdoblje 2007. – 2013.: regionalni fond za razvoj (ERDF) i kohezijski fond (CF) 23,9 milijarde EUR, socijalni fond (ESF) 6,5 milijarde EUR, poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) 6,1 milijarde EUR i ribarstveni fond (EFF) 0,6 milijarde EUR. S obzirom na to da su mnogi projekti dugoročni, potrebno je osigurati raspoloživost povezanih predujmova tijekom razdoblja duljeg od jedne godine. Stoga se ovi iznosi prefinanciranja prikazuju kao dugotrajna imovina.

Prefinanciranje predstavlja veliki dio ukupne imovine EU-a te mu se posvećuje odgovarajuća i redovita pažnja. Treba napomenuti da razina iznosa prefinanciranja različitih programa mora biti dovoljna da se osigura potreban protok kako bi korisnik mogao pokrenuti projekt, uz istovremenu zaštitu finansijskih interesa EU-a i uzimanje u obzir pravnih, operativnih i troškovno učinkovitih ograničenja. Kako bi unaprijedila praćenje prefinanciranja, Komisija uzima u obzir sve te elemente.

2.6.2. *Unaprijed plaćeni izdaci*

	31.12.2012.	31.12.2011. <i>u milijunima EUR</i>
Instrumenti finansijskog inženjeringu	2 717	3 378
Programi pomoći	998	720
Ukupno	3 715	4 098

U okviru programâ strukturnih fondova za razdoblje 2007. – 2013. plaćanja državama članicama mogu se vršiti iz proračuna EU-a kako bi se pridonjelo instrumentima finansijskog inženjeringu (u obliku zajmova, vlasničkih ulaganja ili jamstava) koje su utvrđile države članice koje njima upravljaju. Novac neiskorišten u okviru tih instrumenta na kraju godine upisuje se u vlasništvo EU-a (kao i standardno prefinanciranje) te se stoga u bilanci stanja Komisije smatra imovinom. Međutim, temeljni pravni akti ne obvezuju države članice da podnose periodične izvještaje Komisiji o uporabi tih predujmova, a u nekim ih slučajevima ni ne prikazuju u izvještajima o rashodima koje podnose Komisiji. Stoga se na temelju informacija primljenih od država članica o uporabi tih sredstava, na kraju svake godine procjenjuje vrijednost te imovine.

Iznosi uneseni u naslov programa pomoći predstavljaju procjenu Komisije o otvorenim predujmovima za različite programe pomoći (državne potpore, tržišne mjere EFJP-a).

KRATKOTRAJNA IMOVINA

2.7. ZALIHE

	31.12.2012.	31.12.2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Znanstveni materijali	81	78	
Ostalo	57	16	
Ukupno	138	94	

2.8. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA

	Bilješka	31.12.2012.	31.12.2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	2.8.1.	1 858	3 619	
Zajmovi	2.8.2.	123	102	
Ukupno		1 981	3 721	

2.8.1. *Kratkotrajna financijska imovina raspoloživa za prodaju*

Financijska imovina raspoloživa za prodaju kupuje se radi povrata ulaganja ili služi za uspostavu posebne imovinske strukture ili sekundarnog izvora likvidnosti te se stoga može prodavati u slučaju potrebne ili promjena kamatnih stopa. Pregled financijske imovine raspoložive za prodaju s preostalim dospijećem do kraja 2013. prikazan je u sljedećoj tablici:

	31.12.2012.	31.12.2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Jamstveni fond	268	—	
EZUČ u likvidaciji	490	1 463	
Ulaganja fonda BUFI	845	1 358	
Instrument za financiranje na temelju podjele rizika (RSFF)	160	547	
Instrument za kreditna jamstva za projekte TEN-T (LGTT)	23	97	
Europska agencija za kemikalije	69	151	
Ostala ulaganja raspoloživa za prodaju	3	3	
Ukupno	1 858	3 619	

Kako je objašnjeno u bilješci 2.4.1, od 2012. promijenjen je način prikazivanja financijske imovine raspoložive za prodaju. Da je isti pristup primijenjen u izvještaju za 2011., usporedni podaci bili bi sljedeći:

	31.12.2012.	31.12.2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Jamstveni fond	268	201	
EZUČ u likvidaciji	490	481	
Ulaganja fonda BUFI	845	770	
Instrument za financiranje na temelju podjele rizika (RSFF)	160	182	
Instrument za kreditna jamstva za projekte TEN-T (LGTT)	23	49	
Europska agencija za kemikalije	69	60	
Ostala ulaganja raspoloživa za prodaju	3	3	
Ukupno	1 858	1 746	

2.8.2. Kratkotrajni zajmovi

U ovaj naslov unose se zajmovi s preostalim konačnim dospijećem kraćim od 12 mjeseci nakon datuma bilance stanja (za više detalja vidi bilješku 2.4.2.2.). U ovaj naslov unose se i oročeni depoziti Europske službe za vanjsko djelovanje (42 milijuna EUR) i EZUČ-a u likvidaciji (22 milijuna EUR).

2.9. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA I SREDSTVA ZA POVRAT

	Bilješka	31.12.2012.	31.12.2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Novčane kazne	2.9.1.	4 090	3 125	
Države članice	2.9.2.	6 270	2 693	
Obračunani prihodi i odgođeni troškovi	2.9.3.	3 368	3 267	
Ostala potraživanja i sredstva za povrat	2.9.4.	311	392	
Ukupno		14 039	9 477	

Navedeni ukupan iznos sadržava 13 729 milijuna EUR (2011.: 8 955 milijuna EUR) koji se odnose na nerazmjenke transakcije.

2.9.1. Novčane kazne

Ovi iznosi osigurat će se iz novčanih kazni koje je odredila Komisija u iznosu od 4 357 milijuna EUR (2011.: 3 369 milijuna EUR) umanjeno za otpis u iznosu od 267 milijuna EUR (2011.: 244 milijuna EUR).

U pogledu tih potraživanja za novčane kazne nepodmirene do 31. prosinca 2012. primljena su jamstva u ukupnom iznosu od 2 513 milijuna EUR (2011.: 3 012 milijuna EUR). Treba napomenuti da 1 471 milijun EUR potraživanja dospijevaju nakon 31. prosinca 2012.

2.9.2. Države članice

	31.12.2012.	31.12.2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Potraživanja u vezi EFJP-a i ruralnog razvoja			
EFJP	1 172	1 439	
EPFRR	14	23	
TRDI	44	37	
SAPARD	136	142	
Otpis	(814)	(771)	
Ukupno	552	870	
Plaćeni i vraćeni PDV	44	41	
Vlastita sredstva:			
Utvrđena u izvještaju A	45	29	
Utvrđena u posebnom izvještaju	1 294	1 263	
Vlastita sredstva za naplatu	3 617	—	
Otpis	(773)	(779)	
Ostalo	16	114	
Ukupno	4 199	627	
Ostala sredstva za povrat od država članica:			
Očekivani povrat prefinanciranja	1 220	963	
Ostalo	255	192	
Ukupno	1 475	1 155	
Ukupno	6 270	2 693	

Potraživanja u vezi s EFJP-om i ruralnim razvojem

Ovom stavkom obuhvaćeni su prvenstveno iznosi koje države članice duguju na dan 31. prosinca u skladu sa svojom prijavom i potvrdom od 15. listopada. Vrši se procjena tih potraživanja nakon prijave i do 31. prosinca. Komisija vrši i procjenu otpisa za dugovane iznose koji se vjerojatno neće vratiti. Te prilagodbe ne znače da se Komisija odriče naplate tih sredstava u budućnosti. U prilagodbu se uključuje i smanjenje od 20 % koje države članice mogu zadržati za pokrivanje administrativnih troškova.

Potraživanja u vezi s vlastitim sredstvima

Znatno povećanje potraživanja od država članica objašnjava se uglavnom iznosom od 3 617 milijuna EUR vlastitih sredstava koja se primaju do 31. prosinca 2012. u vezi s izmjenama proračuna 5/2012 i 6/2012. Izmjene proračuna donesene su 21. studenoga 2012. odnosno 12. prosinca 2012. U skladu s člankom 10. Uredbe (EZ, Euratom) br. 1150/2000 unosi koji odgovaraju ponovnom usklađivanju doprinosa od BNP-a provedeni su prvog radnog dana siječnja 2013.

Treba napomenuti da države članice imaju pravu zadržati 25 % tradicionalnih vlastitih sredstava za troškove naplate te su stoga navedeni iznosi prikazani bez tih smanjenja. Na temelju procjena država članica od njihovih potraživanja oduzet je otpis. Međutim, to ne znači da se Komisija odriče naplate iznosa obuhvaćenih usklađivanjem vrijednosti.

2.9.3. Obračunani prihodi i odgođeni troškovi

	u milijunima EUR	
	31.12.2012.	31.12.2011.
Obračunani prihodi	3 002	2 952
Odgođeni troškovi	351	296
Ostalo	15	19
Ukupno	3 368	3 267

Glavni iznos iz ovog naslova jest obračunani prihod:

	u milijunima EUR	
	31.12.2012.	31.12.2011.
Vlastita sredstva	2 388	2 644
Poljoprivredni namjenski prihod za studeni i prosinac	218	111
Kohezijski fond, fondovi za regionalni i ruralni razvoj; finansijske korekcije	276	16
Ostali obračunani prihodi	120	181
Ukupno	3 002	2 952

2.9.4. Ostala potraživanja i sredstva za povrat

U ovaj naslov unose se uglavnom sredstva za povrat iznosa prefinanciranja, povrat troškova te ostalih prihoda od administrativnih i operativnih mjera.

2.10. KRATKOROČNO PRETFINANCIRANJE

	Bilješka	31.12.2012.	31.12.2011.
Prefinanciranje	2.10.1	9 548	8 089
Unaprijed plaćeni izdaci	2.10.2	3 690	2 918
Ukupno		13 238	11 007

2.10.1. *Pretfinanciranje*

Vrsta upravljanja	31.12.2012.	31.12.2011. <i>u milijunima EUR</i>
Izravno centralizirano upravljanje	3 289	3 048
Neizravno centralizirano upravljanje	3 908	3 037
Decentralizirano upravljanje	301	330
Podijeljeno upravljanje	1 008	761
Zajedničko upravljanje	844	803
Upravljanje drugih institucija i agencija	198	110
Ukupno	9 548	8 089

Bilanca kratkoročnog pretfinanciranja sastoji se od dvije posebne sastavnice: bruto pretfinanciranje i obračunate obveze izvršene za to prefinanciranje (odražavaju procjenu povezanih rashoda nastalih na kraju godine). Za primjerenu analizu promjene bilance neto kratkoročnog pretfinanciranja od jedne do druge godine treba uzeti u obzir oba elementa.

S jedne strane, zbog znatnog napretka u zatvaranju prethodnog programskog razdoblja 2000. – 2006. bruto kratkoročno pretfinanciranje u okviru podijeljenog upravljanja za 2012. smanjeno je za dodatnih 3 milijarde EUR. S druge strane, obračunane obveza za to pretfinanciranje smanjene su za 3,3 milijarde EUR zbog čega je neto kratkoročno pretfinanciranje povećano za ukupno 0,3 milijarde EUR. Razlog tih kretanja jest preklapanje prethodnog programskog razdoblja 2000. – 2006. (koji je trenutačno u fazi zatvaranja) s tekućim programskim razdobljem 2007. – 2013. Dok se procjenjuje da je pretfinanciranje povezano s prethodnim programskim razdobljem u potpunosti upotrijebljeno (tj. neto bilance jest nula), pretfinanciranje u tekućem programskom razdoblju prema procjenama do 31. prosinca 2012. samo je djelomično upotrijebljeno. Procjenjuje se da će preostali iznos biti upotrijebljen tijekom 2013. ili kasnije.

Slično se može primijetiti za izravno centralizirano upravljanje za koje je bruto pretfinanciranje smanjeno za 741 milijun EUR, a neto pretfinanciranje neznatno povećano za 241 milijun EUR.

2.10.2. *Unaprijed plaćeni izdaci*

	31.12.2012.	31.12.2011. <i>u milijunima EUR</i>
Instrumenti finansijskog inženjeringu	1 358	1 126
Programi pomoći	2 332	1 792
Ukupno	3 690	2 918

2.11. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	Bilješka	31.12.2012.	31.12.2011. <i>u milijunima EUR</i>
Neograničena novčana sredstva:	2.11.1.		
Računi u riznicama i središnjim bankama		2 203	7 450
Tekući računi		967	1 099
Knjiga blagajne		38	43
Prijenos sredstava (sredstva u prijenosu)		(1)	(5)
Ukupno		3 207	8 587
Novčana sredstva iz finansijskih instrumenata i oročeni depoziti	2.11.2.	2 345	2 028
Ograničena novčana sredstva	2.11.3.	5 122	8 320
Ukupno		10 674	18 935

2.11.1. Neograničena novčana sredstva

Neograničenim novčanim sredstvima obuhvaćena su sva sredstva koja EU drži na računima u svim državama članicama i državama EFTA-e (riznice ili središnje banke), te tekući računi, knjige blagajne i gotovina.

Do znatnog smanjenja neograničenih novčanih sredstava došlo je uglavnom zbog smanjenja na računima u riznicama i središnjim bankama. Završna bilanca za 2012. bila je znatno niža od završne bilance za 2011. zbog visoke stope izvršenja proračuna za 2012. Osim toga, dodatni novčani resursi povezani s Izmjenom proračunom 5/2012 i Izmjenom proračuna 6/2012 primljeni su tek 2013.

2.11.2. Novčana sredstva iz financijskih instrumenata i oročeni depoziti

Sredstva u ovom naslovu jesu uglavnom novčani ekvivalenti (1 845 milijuna EUR) kojima u ime Komisije upravljaju opunomoćenici i koji su namijenjeni provedbi određenih programa financijskih instrumenata financiranih iz proračuna EU-a i ostalih oročenih depozita (500 milijuna EUR). Stoga se novčana sredstva iz financijskih instrumenata mogu upotrijebiti samo za njihov predmetni program. Na kraju godine za financijske instrumente kojima upravljaju opunomoćenici preuzete su obveze za dodatnih 100 milijuna EUR, ali ih ostale stranke još nisu upotrijebile.

Kako je objašnjeno u bilješci **2.4.1.**, od 2012. promijenjen je način prikazivanja financijske imovine raspoložive za prodaju te povezanog novca i novčanih ekvivalenta. U 2012. ovim naslovom obuhvaćeni su novac i novčani ekvivalenti Jamstvenog fonda, dok u 2011. nije bio obuhvaćen iznos od 302 milijuna EUR novca i novčanih ekvivalenta Jamstvenog fonda za 2011., koji su bili prikazani pod dugotrajnom financijskom imovinom raspoloživom za prodaju. Da se novi način prikazivanja, uključujući prikazivanje novčanih sredstava financijskih instrumenata u posebnoj liniji, primjenjivao za izvještaj za 2011., usporedni podaci iznosili bi 963 milijuna EUR za tekuće račune i 2 466 milijuna EUR za novčana sredstva financijskih instrumenata i oročenih depozita.

2.11.3. Ograničena novčana sredstva

Ograničena novčana sredstva odnose se na iznose primljene u vezi s novčanim kaznama koje je odredila Komisija u predmetima koji još uvijek traju. Ona se čuvaju na posebnim depozitnim računima koji se ne upotrebljavaju za druge aktivnosti. U slučaju da je podnesena žalba ili da nije poznato hoće li druga stranka podnijeti žalbu, osnovni iznos prikazuje se kao nepredviđena obveza u bilješci **5.2.**

Do smanjenja ograničenih novčanih sredstava dolazi zbog dva glavna razloga: s jedne strane Sud je donio velik broj konačnih odluka koji su se odnosile na zнатne iznose, a s druge strane došlo je do povećanja uporabe posebno osnovanog fonda za novčane kazne (BUFI). Od 1. siječnja 2010. svim privremeno naplaćenim novčanim kaznama upravlja Komisija preko tog fonda i one se ulažu u financijske instrumente razvrstane u financijsku imovinu raspoloživu za prodaju (vidi bilješku **2.4.** i **2.8.**).

DUGOROČNE OBVEZE

2.12. MIROVINE I OSTALA PRIMANJA ZAPOSLENIH

	<i>u milijunima EUR</i>	
	31.12.2012.	31.12.2011.
Mirovine – osoblje	37 528	30 617
Mirovine – ostali	968	777
Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja	4 007	3 441
Ukupno	42 503	34 835

Znatan porast mirovinskih obveza objašnjava se velikim smanjenjem primijenjene diskontne stope koja rezultira velikim aktuarskim gubitkom za predmetnu godinu.

2.12.1. *Mirovine – osoblje*

U skladu s člankom 83. Pravilnika o osoblju, plaćanje doprinosa predviđenih u mirovinskom programu za osoblje (PSEO: Mirovinski program za europske dužnosnike) u proračunu EU-a smatra se kao rashod. Program se ne financira, već države članice jamče skupno plaćanje tih doprinosa u skladu s ljestvicom utvrđenom za financiranje tog rashoda. Osim toga, dužnosnici jednom trećinom pridonose dugoročnom financiranju tog programa s pomoću obveznog doprinosa.

Obveze mirovinskog programa procijenjene su na temelju broja aktivnog i umirovljenog osoblja na dan 31. prosinca 2012. i pravila iz Pravilnika o osoblju primjenjivih na isti datum. Vrednovanje je izvršeno u skladu s metodologijom IPSAS-a 25 (te time i računovodstvenog pravila EU-a br. 12). Za izračun te obveze upotrijebljena je metoda predviđenih kreditnih točaka. Glavne aktuarske pretpostavke raspoložive na dan vrednovanja i upotrijebljene za vrednovanje bile su sljedeće:

Obveze za mirovine osoblja	31.12.2012.	31.12.2011.
Nominalna diskontna stopa	3,6 %	4,9 %
Očekivana stopa inflacije	2,0 %	1,8 %
Realna diskontna stopa	1,6 %	3,0 %
Mogućnost sklapanja braka: muškarci/žene	84 % / 38 %	84 % / 38 %
Opći porast plaća/revalorizacija mirovine	0 %	0 %
Međunarodna tablica duljine života javnih službenika 2008.	Da	Da

Kretanja bruto obveza za doprinose zaposlenih

u milijunima EUR

	Obveze za mirovine osoblja	Zdravstveno osiguranje
Bruto obveza na kraju prethodne godine	34 233	3 711
Troškovi službe/uobičajeni troškovi	1 144	—
Trošak kamate	1 043	—
Plaćeni doprinosi	(1 243)	—
Aktuarski gubici	6 691	567
Promjena uslijed novih zaposlenika	93	—
Bruto obveza na kraju godine	41 961	4 278
Korektivni koeficijent koji se koristi za mirovine	1 022	Nije primjenjivo
Smanjenje poreza na mirovine	(5 455)	Nije primjenjivo
Imovina plana	Nije primjenjivo	(271)
Neto obveza na kraju godine	37 528	4 007

2.12.2. *Mirovine – ostali*

Ovdje je riječ o obvezama za mirovine trenutačnih i bivših članova Komisije, Suda (i Općeg suda), Revizorskog suda, Glavnog tajništva Vijeća, Ombudsmana, Europskog nadzornika za zaštitu podataka i Službeničkog suda Europske unije. U ovaj naslove unosi se i obveza u vezi s mirovinama zastupnika Europskog parlamenta.

2.12.3. *Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja*

Vrednuje se i procijenjena obveza EU-a u pogledu njegovih doprinosa Zajedničkom sustavu zdravstvenog osiguranja u vezi s njegovim umirovljenim osobljem. Bruto obveza vrednuje se na iznos od 4 278 milijuna EUR, a neto iznos izračunava se oduzimanjem imovine plana od bruto obveze u iznosu od 271 milijun EUR. Diskontna stopa i opći porast plaća upotrijebljeni u izračunu isti su kao i pri vrednovanju mirovine osoblja.

2.13. DUGOROČNA REZERVIRANJA

u milijunima EUR

	Iznos 31.12.2011.	Dodatna rezervira- nja	Neiskori- šteni poništeni iznos	Upotrijeb- ljeni iznosi	Prijenos u kratko- ročna rezervira- nja	Promjena procjene	Iznos 31.12.2012.
Pravni predmeti	368	58	(241)	(53)	0	0	132
Razgradnja nuklearnih postrojenja	1 005	0	0	(3)	(29)	24	997
Financijska rezerviranja	100	38	0	0	(33)	3	108
Ostalo	22	1	(1)	(1)	0	0	21
Ukupno	1 495	97	(242)	(57)	(62)	27	1 258

Pravni predmeti

Ovdje je riječ o procjeni iznosa koje će vjerojatno trebati platiti nakon više od 12 mjeseci od kraja godine u vezi s nizom pravnih predmeta u tijeku. Do smanjenja rezerviranja za pravna predmeta došlo je uglavnom zbog zatvaranje sudskog predmeta EFJP-a u 2012.

Razgradnja nuklearnih postrojenja

Konzorcij neovisnih stručnjaka ažurirao je 2008. njihovu studiju iz 2003. o procijenjenim troškovima razgradnje nuklearnih postrojenja JRC-a i programa zbrinjavanja otpada. Njihova revidirana procjena u iznosu od 1 222 milijuna EUR (prethodno 1 145 milijuna EUR) uzeta je kao temelj za rezerviranja koja treba unijeti u financijski izvještaj. U skladu s računovodstvenim pravilima EU-a, ta je procjena indeksirana za inflaciju i potom diskontirana na njezinu neto sadašnju vrijednost (uz primjenu krivulje beskuponskih ugovora o razmjeni u eurima). U pogledu procijenjenog trajanja tog programa (oko 20 godina) treba naglasiti da postoje odredena neizvjesnost u vezi te procjene, a konačni trošak može biti različit od trenutačno uknjiženih iznosa.

Financijska rezerviranja

Ovdje je riječ o rezerviranjima koja predstavljaju procijenjene gubitke koji će nastati u vezi s jamstvima danima u okviru instrumenta za davanje jamstava MSP-ova iz 1998., instrumenta za davanja jamstava MSP-ovima iz 2001. i instrumenta za davanja jamstava MSP-ovima iz 2007. u okviru europskog mikrofinancijskog instrumenta Progress (Jamstvo) pri čemu je Europski investicijski fond (EIF) ovlašten za davanje jamstava u svoje ime, ali u ime i na rizik Komisije. Međutim, financijski rizik povezan s povučenim i nepovučenim jamstvima ograničen je. Dugoročna financijska rezerviranja diskontiraju se po njihovoj sadašnjoj neto vrijednosti (uz primjenu godišnje stope ugovora o razmjeni u eurima).

2.14. DUGOROČNE FINANCIJSKE OBVEZE

u milijunima EUR

	31.12.2012.	31.12.2011.
Dugotrajni uzeti zajmovi	57 252	41 200
Ukidanje Jamstvenog fonda (¹)	(20)	(21)
Ukupno	57 232	41 179

(¹) Jamstveni fond drži obveznice EFSM-a koje je izdala Komisija te ih stoga treba isključiti.

Dugotrajni uzeti zajmovi

u milijunima EUR

	MFA	Euratom	BOP	EFSM	EZUČ u likvidaciji	Ukupno
Ukupno na dan 31.12.2011.	595	451	11 625	28 344	236	41 251
Novi uzeti zajmovi	39	—	—	15 800	—	15 839
Otplate	(84)	(24)	—	—	(46)	(154)

	MFA	Euratom	BOP	EFSM	EZUČ u likvidaciji	u milijunima EUR Ukupno
Tečajne razlike	—	—	—	—	4	4
Promjene knjigovodstvene vrijednosti	(1)	(2)	(2)	332	—	327
<i>Ukupno na dan 31.12.2012.</i>	549	425	11 623	44 476	194	57 267
Dospjeće iznosa < 1 godina	15	—	—	—	—	15
Dospjeće iznosa > 1 godina	534	425	11 623	44 476	194	57 252

U ovaj naslov uključeni su uzeti zajmovi EU-a koji dospijevaju za više od jedne godine. U uzete zajmove uključeni su dugovi zabilježeni u potvrdoma u iznosu od 57 026 milijuna EUR (2011.: 41 011 milijuna EUR). Promjene knjigovodstvene vrijednosti odgovaraju promjeni obračunanih kamata. Za više informacija o uzimanju i davanju zajmova vidi bilješku 7.

2.15. OSTALE DUGOROČNE OBVEZE

	31.12.2012.	31.12.2011.	u milijunima EUR
Dugovi finansijskih zajmova	2 040	1 603	
Zgrade otplaćene u obrocima	352	367	
Ostalo	135	89	
Ukupno	2 527	2 059	

KRATKOROČNE OBVEZE

2.16. KRATKOROČNA REZERVIRANJA

	Iznos 31.12.2011.	Dodatna rezerviranja	Neiskori- šteni poništeni iznosi	Upotrijeb- ljeni iznosi	Prijenos iz dugoroč- nih	Promjena procjene	Iznos 31.12.2012.	u milijunima EUR
Pravni predmeti	17	218	(2)	(9)	0	0	224	
Razgradnja nuklearnih postrojenja	29	0	0	(29)	29	0	29	
Finansijska rezerviranja	165	30	0	(43)	33	3	188	
Ostalo	59	342	(32)	(5)	1	0	365	
Ukupno	270	590	(34)	(86)	63	3	806	

2.17. KRATKOROČNE FINANCIJSKE OBVEZE

Ovaj naslov odnosi se na uzete zajmove (vidi bilješku 2.14) s dospjećem u roku od 12 mjeseci od datuma bilance stanja.

2.18. POSLOVNE OBVEZE

	Bilješka	31.12.2012.	31.12.2011.	u milijunima EUR
Kratkoročni dio dugoročnih obveza	2.18.1.	89	81	
Poslovne obveze	2.18.2.	21 558	22 311	
Obračunani troškovi i odgodeni prihodi	2.18.3.	68 436	69 081	
Ukupno		90 083	91 473	

2.18.1. Kratkoročni dio dugoročnih obveza

	31.12.2012.	31.12.2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Dugovi finansijskih zajmova	70	66	
Ostalo	19	15	
Ukupno	89	81	

2.18.2. Poslovne obveze

	31.12.2012.	31.12.2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Države članice	23 029	22 200	
Dobavljači i ostali	1 704	1 611	
Procijenjeni neopravdani iznosi i predviđena pretplaćanja	(3 175)	(1 500)	
Ukupno	21 558	22 311	

Poslovne obveze uključuju troškovnike koje je Komisija primila u okviru dodjele bespovratnih sredstava. Knjiže se u zahtijevanom iznosu od trenutka kada je zahtjev zaprimljen. Ako je država članica protustranika, tako se i razvrstavaju. Isti postupak primjenjuje se za račune i finansijska odobrenja primljene u okviru aktivnosti nabave. Predmetni zahtjevi za povrat troškova uzimaju se u obzir u postupku razdvajanja računovodstvenih razdoblja na kraju godine. Nakon unosa vrijednosti za granične datume iznosi procijenjenih opravdani iznosi bilježe se kao izdaci, a preostali dio iskazuje se kao „Procijenjeni neopravdani iznosi i predviđena pretplaćanja“ (vidi u nastavku). Kako se imovina i obveze ne bi precijenile, odlučeno je da se neto iznos prikazuje pod kratkotrajnim obvezama.

Države članice

Osnovni iznosi iz ove stavke odnose se na neplaćene zahtjeve za povrat troškova mjera Strukturnog fonda (5,6 milijardi EUR za ESF i 15,6 milijarde EUR za EFRR i CF).

Dobavljači i ostali

U taj su naslov uključene razne poslovne obveze, iznosi dugovani na temelju dodjele bespovratnih sredstava i nabave te iznosi obveze prema javnim tijelima i nekonsolidiranim subjektima (npr. ERF).

Procijenjeni neopravdani iznosi i predviđena pretplaćanja

Poslovne obveze umanjuju se za dio primljenih, ali neprovjerjenih zahtjeva za povrat koji se smatraju neopravdanima. Najveći iznos odnosi se na glavne uprave za strukturne mјere. Poslovne obveze umanjuju se i za dio primljenih zahtjeva za povrat koji odgovaraju pretplaćenim rashodima koje još treba platiti na kraju godine (2,4 milijarde EUR).

2.18.3. Obračunani troškovi i odgođeni prihodi

	31.12.2012.	31.12.2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Obračunani troškovi	68 216	68 577	
Odgođeni prihodi	201	490	
Ostalo	19	14	
Ukupno	68 436	69 081	

Obračunani troškovi dijele se kako slijedi:

	u milijunima EUR	
	31.12.2012.	31.12.2011.
Poljoprivreda i ruralni razvoj:		
EFJP: Izravna pomoć u razdoblju od 16. listopada do 31. prosinca	33 040	33 774
EFJP: Izravna pomoć – ostala prava	11 492	10 701
EFJP: Restrukturiranje industrije šećera	0	224
EFJP: Ostalo	1	23
EAFRD	12 497	12 127
Ukupno	57 030	56 849
Strukturne mjere:		
EFF/FIFG	66	56
ERFF & Kohezijski fond	4 359	4 791
ISPA	382	172
ESF	1 378	1 687
Ukupno	6 185	6 706
Ostali obračunani troškovi:		
Istraživanje i razvoj	1 077	1 157
Ostalo	3 924	3 865
Ukupno	5 001	5 022
Ukupno	68 216	68 577

NETO IMOVINA

2.19. PRIČUVE

	Bilješka	31.12.2012.	31.12.2011.
Pričuva poštene vrijednosti	2.19.1.	150	(108)
Jamstveni fond	2.19.2.	2 079	1 911
Ostale pričuve	2.19.3.	1 832	1 805
Ukupno		4 061	3 608

2.19.1. Pričuva poštene vrijednosti

U skladu s računovodstvenim pravilima, prilagodba poštene vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju obračunava se u pričuvi poštene vrijednosti. Neto iznos od 5 milijuna EUR (2011.: 24 milijuna EUR) akumuliranog smanjenja poštene vrijednosti u 2012. isključen je iz pričuve poštene vrijednosti i priznat u izvještaju o finansijskom rezultatu u vezi s finansijskom imovinom raspoloživom za prodaju.

2.19.2. Pričuva Jamstvenog fonda

Ta pričuva odražava ciljani iznos od 9 % nepodmirenih iznosa koji se jamče iz Fonda i koje treba knjižiti kao imovinu.

2.19.3. Ostale pričuve

Taj iznos odnosi se prvenstveno na pričuvu EZUČ-a u likvidaciji (1 534 milijuna EUR) za imovinu Istraživačkog fonda za ugljen i čelik i predviđen je u kontekstu likvidacije EZUČ-a.

2.20. IZNOSI KOJI ĆE SE ZATRAŽITI OD DRŽAVA ČLANICA

	<i>u milijunima EUR</i>
	Iznos
Iznosi koji će se zatražiti od država članica na dan 31.12.2011.	37 458
Povrat viška iz proračuna za 2011. državama članicama	1 497
Kretanje u pričuvi Jamstvenog fonda	168
Ostala kretanja pričuve	25
Poslovni rezultat godine	5 329
Ukupni iznosi koji će se zatražiti od država članica na dan 31.12.2012.	44 477
Podijeljeni na:	
Primanja zaposlenih	42 503
Ostali iznosi	1 974

Taj iznos predstavlja dio izdataka nastalih za Komisiju do 31. prosinca 2012. koji se moraju financirati iz budućih proračuna. Mnogi izdaci priznaju se u skladu s računovodstvenim pravilima u godini N iako mogu biti plaćeni u godini N+1 i financirani iz proračuna za godinu N+1. Zbog uključivanja tih obveza u izvještaj, uz činjenicu da se odgovarajući iznosi financiraju iz budućih proračuna rezultira, na kraju godine obveze daleko premašuju imovinu. Najvažniji iznosi odnose se na aktivnosti EFJP-a. Većinu iznosa koje treba osigurati zapravo plaćaju države članice u roku od 12 mjeseci nakon predmetne finansijske godine kao dio proračuna za narednu godinu.

Samo su primanja zaposlenih obveza Komisije u pogledu njezinog osoblja koja se plaćaju tijekom dužeg razdoblja, dok države članice jamče financiranje mirovinskih doprinosa u godišnjim proračunima Procjena podjele budućih plaćanja za primanja zaposlenih navedena je u svrhu informiranja u sljedećoj tablici:

	<i>u milijunima EUR</i>
	Iznos
Iznosi koji se trebaju platiti 2013.	1 399
Iznosi koji se trebaju platiti nakon 2013.	41 104
Ukupne obveza za primanja zaposlenika na dan 31.12.2012.	42 503

Treba napomenuti i da sve navedeno ne utječe na proračunski rezultat – proračunski prihod uvijek treba biti jednak proračunskim rashodima ili ih premašivati, a svaki višak prihoda vraća se državama članicama.

3. BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU

3.1. PRIHODI OD VLASTITIH SREDSTAVA I DOPRINOSA

	Bilješka	2012.	2011.
Sredstva na temelju BND-a		98 061	88 442
Tradicionalna vlastita sredstva: carine		16 087	16 528
Tradicionalna vlastita sredstva: pristojbe na šećer		157	161
Sredstva na temelju PDV-a		14 871	14 763
Prihod od vlastitih sredstava	3.1.1.	129 176	119 894

	Bilješka	2012.	2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Proračunske prilagodbe	3.1.2.	1 439	4 533	
Doprinosi od trećih zemalja (uključujući EFTA-u)		304	250	
Ukupno		130 919	124 677	

3.1.1. *Prihod od vlastitih sredstava*

Vlastita sredstva osnovni su element u prihodu od poslovanja EU-a. Većina rashoda financira se iz vlastitih sredstava jer ostali prihod predstavlja samo mali dio ukupnog financiranja. Tri su kategorije vlastitih sredstava: tradicionalna vlastita sredstva („TOR”), sredstva na temelju PDV-a i sredstva na temelju BND-a. Tradicionalnim vlastitim sredstvima obuhvaćene su pristojbe na šećer i carine. Korektivni mehanizam u pogledu proračunskih neravnoteža (korekcija za GB) te bruto smanjenje godišnjeg doprinosa sredstava na temelju BND-a za Nizozemsku i Švedsku također čine dio sustava vlastitih sredstava. U svrhu troškova prikupljanja države članice zadрžavaju 25 % tradicionalnih vlastitih sredstava, a iznosi u prethodnoj tablici iskazani su bez tih smanjenja.

Treba napomenuti da su 2011. belgijske vlasti podnijele zahtjev za povrat približno 126 milijuna EUR (neto) u pogledu iznosa prenesenih u proračun EU-a u okviru TOR-a. S obzirom na to da su na temelju inspekcija Komisije i revizija Revizorskog suda utvrđeni određeni nedostaci u belgijskom sustavu odobravanja troškova i računovodstvenom sustavu, što je utjecalo i na pouzdanost iznosa prenesenih u proračun EU-a u okviru TOR-a, provedena je vanjska revizija. Službe Komisije izvršile su u prvom polugodištu 2013. dodatnu inspekciju i ocijenile rezultate revizije, uključujući zahtjev za povrat i korektivne mjere poduzete ako je bilo potrebno. U zaključima revizije, potkrijepljeni inspekcijom Komisije, potvrđeno je da u zahtjevu za povrat nema materijalnih pogrešaka i da je njegov izračun pouzdan. Stoga je 31. prosinca 2012. u izvještaju Komisije predvideno rezerviranje za pokrivanje troškova povrata na temelju zahtjeva belgijskih vlasti koji će se izvršiti tijekom 2013.

3.1.2. *Proračunske prilagodbe*

U proračunske prilagodbe uključen je proračunski višak iz 2011. (1 497 milijuna EUR) koji se vraćaju izravno državama članicama oduzimanjem iznosa vlastitih sredstava koje su one morale prenijeti EU-u za narednu godinu – stoga je riječ o prihodu za 2012.

3.2. OSTALI PRIHODI OD POSLOVANJA

	Bilješka	2012.	2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Novčane kazne	3.2.1.	1 884	868	
Poljoprivredne pristojbe	3.2.2.	87	65	
Povrat izdataka:	3.2.3.			
Izravno centralizirano upravljanje		63	76	
Neizravno centralizirano upravljanje		30	17	
Decentralizirano upravljanje		27	106	
Zajedničko upravljanje		8	3	
Podijeljeno upravljanje		1 376	845	
Ukupno		1 504	1 047	

	Bilješka	2012.	2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Prihodi od administrativnog poslovanja:	3.2.4.			
Osoblje		1 209	1 141	
Prihodi povezani s nekretninama, postrojenjima i opre-mom		23	94	
Ostali administrativni prihodi		59	119	
Ukupno		1 291	1 354	
Razni prihodi od poslovanja:	3.2.5.			
Prilagodbe/rezerviranja		280	59	
Dobit od tečajnih razlika		335	476	
Ostalo		1 445	1 507	
Ukupno		2 060	2 042	
Ukupno		6 826	5 376	

3.2.1. Novčane kazne

Ti se prihodi odnose na novčane kazne koje određuje Komisija za kršenja pravila tržišnog natjecanja. Potraživanja i povezani prihodi priznaju se kad Komisija donese odluku o novčanoj kazni i o tome obavijesti primatelj. Do povećanja prihoda od novčanih kazni u usporedbi s 2011. došlo je zbog slučaja visoke novčane kazne u 2012. u predmetu povezanom s cijevima za televizijske i računalne monitore.

U ožujku 2013. Microsoft je kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 561 milijun EUR zbog propusta promicanja niza mrežnih pretraživača, a ne samo *Internet Explorera*, među korisnicima u EU-u.

3.2.2. Poljoprivredne pristojbe

Ti se iznosi odnose prvenstveno na pristojbe od mljeka, instrumenta za upravljanje tržištem kojim se žele kazniti proizvođači mljeka koji premašuju svoje referentne količine. S obzirom na to da nisu povezane s prethodnim plaćanjima Komisije, u praksi se smatraju prihodom za posebnu namjenu.

3.2.3. Povrat izdataka

Ovaj naslov predstavlja naloge za povrat koje izdaje Komisija i odbitke naknadnih plaćanja uknjiženih u računovodstveni sustav Komisije u cilju povrata rashoda prethodno plaćenih iz općeg proračuna, na temelju nadzora, završenih revizija ili analiza opravdanosti, zajedno s nalozima za povrat koje izdaju države članice korisnicima rashoda za EFJP. To uključuje i promjene procjena uračunanih prihoda od prethodne do tekuće godine.

Treba napomenuti da ti iznosi predstavljaju samo računovodstveni učinak korektivnih aktivnosti EU-a na temelju računovodstvenih pravila EU-a na snazi. Zbog toga ti iznosi ne mogu prikazati i ne prikazuju cijeli opseg povrata rashoda EU-a, osobito za važna područja potrošnje za potrebe strukturnih mjera gdje se, radi osiguranja povrata neopravdanih novčanih sredstava, primjenjuju posebni mehanizmi, koja ne uključuju izdavanja naloga za povrat te stoga ne utječu na računovodstveni sustav EU-a. Osim toga, u skladu s računovodstvenim pravilima EU-a, ni povrat iznosa pretfinanciranja nije uključen u prihode. Više detalja o finansijskim korekcijama i povratima izdataka dano je u bilješci 6.

Poljoprivreda: EFJP i ruralni razvoj

U okviru Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), iznos od 1 020 EUR obračunan je kao prihod za godinu u ovom naslovu, a sastoji se od:

- korekcija usklađivanja o kojima je odlučeno tijekom godine (724 milijuna EUR)

- prijevara i nepravilnosti (296 milijuna EUR): povrati koje su prijavile države članice i koji su vraćeni tijekom godine u iznosu od 195 milijuna EUR i neto povećanje nepodmirenih iznosa koje su prijavile države članice i koji će se podmiriti na kraju godine, a povezani su s prijevarama i neregularnostima u iznosu od 101 milijun EUR.

Struktурне mjere

Povrat rashoda za struktурне mjere uključene u ovaj naslov iznosio je 356 milijuna EUR (2011.: 109 milijuna EUR). U osnovne iznose u ovom podnaslovu uključeni su nalozi za povrat koji je izdala Komisija u cilju povrata neprimjerenih rashoda nastalih u prethodnim godinama u iznosu od 95 milijuna EUR (uključujući 5 milijuna EUR povezanih sa smjernicama EFSJP-a) i promjenu (povećanje) obračunanih prihoda na kraju godine u iznosu od 261 milijun EUR.

Nalozi za povrat izdaju se samo u sljedećim slučajevima:

- službene odluke Komisije o finansijskoj korekciji nakon otkrivanja neregularnih rashoda u iznosima koje su tražila države članice
- prilagodbe pri zatvaranju programa na temelju čega se smanjuje doprinos EU-a ako država članica nije prijavila nedovoljne opravdane rashode kako bi opravdala već izvršeno ukupno pretfinanciranje i privremena plaćanja; to se može izvršiti i bez službene odluke Komisije ako je država članica suglasna
- plaćanje iznosa vraćenih nakon zatvaranja programa na temelju okončanja pravnog postupka koji je u vrijeme zatvaranja programa još uvijek trajao.

Ostali nalozi za povrat izdani u okviru strukturnih mjer odnose se na povrat pretfinanciranja – vidi bilješku **6.5**. Ti iznosi ne prikazuju se kao prihod, već se u bilanci stanja knjiže u naslov koji se odnosi na pretfinanciranje.

3.2.4. Prihodi od administrativnog poslovanja

Taj prihod nastaje od odbitaka od plaća osoblja, a odnosi se prvenstveno na dva iznosa – mirovinski doprinosi za osoblje i porez na dohodak.

3.2.5. Razni prihodi od poslovanja

Iznos od 672 milijuna EUR (2011.: 535 milijuna EUR) odnosi se na iznose primljene od zemalja pristupnica. Ovim je naslovom obuhvaćena i dobit od tečajnih razlika, osim kad je riječ o finansijskim aktivnostima opisanima u bilješci **3.5**. Ta se dobit ostvaruje svakodnevnim aktivnostima i povezanim transakcijama u valutama koje nisu euro te iz revalorizacije potrebne za pripremu izvještaja na kraju godine. Njome su obuhvaćena i ostvarena i neostvarena dobit. Neto dobit od tečajnih razlika za godinu iznosi 52 milijuna EUR (2011.: 94 milijuna EUR).

3.3. ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2012.	2011.
Izdaci za osoblje	5 708	5 416
Amortizacija i umanjenje vrijednosti	451	412
Ostali administrativni troškovi	3 161	3 148
Ukupno	9 320	8 976

U ovaj naslov uključeni su izdaci u iznosu od 379 milijuna EUR (2011.: 358 milijuna EUR) koji se odnose na poslovne najmove – iznose za koje je preuzeta obveza plaćanja prije isteka tih ugovora o najmu kako slijedi:

	u milijunima EUR			
	Iznosi koje treba platiti			
	< 1 godina	1 – 5 godina	> 5 godina	Ukupno
Zgrade	340	947	575	1 862
IT materijali i ostala oprema	5	7	0	12
Ukupno	345	954	575	1 874

3.4. TROŠKOVI POSLOVANJA

	Bilješka	2012.	2011.
Glavni troškovi poslovanja:	3.4.1.		
Izravno centralizirano upravljanje		9 883	10 356
Neizravno centralizirano upravljanje		4 151	4 119
Decentralizirano upravljanje		1 019	766
Podijeljeno upravljanje		106 378	104 067
Zajedničko upravljanje		1 819	1 714
Ukupno		123 250	121 022
Ostali troškovi poslovanja:	3.4.2.		
Prilagodbe/rezerviranja		427	251
Gubici od tečajnih razlika		281	382
Ostalo		675	2 123
Ukupno		1 383	2 756
Ukupno		124 633	123 778

3.4.1. Glavni troškovi poslovanja

Troškovima poslovanja EU-a obuhvaćeni su razni naslovi finansijskog okvira i to u različitim oblicima, zavisno o načinu doznačivanja novca i kako se njime upravlja. Većina tih rashoda obuhvaćena je naslovom „Podijeljeno upravljanje“ i podrazumijeva delegiranje zadaća državama članicama u nizu područja, od uporabe EFJP-a i mjerama koje se financiraju iz strukturnih fondova (Regionalni fond za razvoj, Socijalni fond, Poljoprivredni fond za ruralni razvoj, Kohezijski fond i Fond za ribarstvo).

Glavni elementi troškova poslovanja u pogledu navedenog obuhvaćaju sljedeća područja: poljoprivreda i ruralni razvoj (57 milijardi EUR), regionalni razvoj i kohezija (39 milijardi EUR), zapošljavanje i socijalna pitanja (11 milijardi EUR), istraživačke i komunikacijske mreže, sadržaji i tehnologije (6 milijardi EUR) i vanjski poslovi (3 milijarde EUR).

3.4.2. Ostali troškovi poslovanja

Do gubitaka od promjene tečaja, osim kad je riječ o finansijskim aktivnostima opisanim u bilješci 3.6., dolazi zbog svakodnevnih aktivnosti i povezanih transakcija u valutama koje nisu euro te iz revalorizacije potrebne za pripremu izvještaja na kraju godine – bilo da se radi o ostvarenim ili neostvarenim gubicima.

Ovim naslovom je u 2011. (ostali troškovi poslovanja) uglavnom bila obuhvaćena korekcija novčanih kazni određenih u prethodnim godinama u ukupnom iznosu od 1 471 milijun EUR.

Troškovi za istraživanje i razvoj

Troškovi istraživanja i nekapitalizirani troškovi razvoja obuhvaćeni su i administrativnim troškovima i troškovima poslovanja kako slijedi:

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2012.	2011.
Troškovi istraživanja	331	327
Nekapitalizirani troškovi razvoja	76	145
Priznati kao izdatak	407	472

3.5. PRIHOD IZ FINANCIJSKOG POSLOVANJA

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2012.	2011.
Prihod od dividende	12	5
Prihodi od kamata:		
Na prefinanciranje	28	40
Na zakašnjela plaćanja	242	89
Na finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju	100	113
Na zajmove	1 559	921
Na novac i novčane ekvivalente	26	132
Ostalo	2	5
Ukupno	1 957	1 300
Ostali prihodi iz finansijskog poslovanja:		
Ostvareni dobitak od prodaje finansijske imovine	18	3
Ostalo	160	178
Ukupno	178	181
Prilagodbe sadašnji vrijednosti	0	1
Dobit od tečajnih razlika	10	4
Ukupno	2 157	1 491

Povećanje prihoda od finansijskog poslovanja objašnjava se uglavnom povećanjem dobiti od kamata na zajmove. To je povećanje u skladu s povećanom bilansom zajmova iz EFSM-a (vidi bilješke 2.4.4. i 7.). S obzirom na to da se radi o uzajamnim zajmovima, odgovarajuće povećanja zabilježeno je i u izdacima za kamate na zajmove (vidi bilješku 3.6.). Smanjenje prihoda od novca i novčanih ekvivalenta može se objasniti znatnim smanjenjem tržišnih kamatnih stopa zabilježenima 2012. To je najviše utjecalo na kamate od privremeno naplaćenih novčanih kazni. U toj posebnoj kategoriji zbog skupnog učinka smanjenja kamatne stope i važnog broja računa za uplatu novčanih kazni zatvorenih 2012. došlo je do smanjenja prihoda od kamata za približno 81 milijun EUR.

3.6. IZDACI ZA FINANCIJSKO POSLOVANJE

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2012.	2011.
Izdaci za kamate:		
Na najmove	88	91
Na uzete zajmove	1 545	903
Ostalo	23	30
Ukupno	1 656	1 024

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2012.	2011.
Ostali izdaci za finansijsko poslovanje:		
Prilagodbe finansijskih rezerviranja	75	74
Izdaci koji se odnose na finansijske instrumente kojima upravljaju opunomoćenici	43	47
Gubitak od umanjenja finansijske imovine raspoložive za prodaju	8	12
Ostvareni gubitak od prodaje finansijske imovine	4	5
Ostalo	143	144
Ukupno	273	282
Gubici od tečajnih razlika	13	49
Ukupno	1 942	1 355

3.7. UDIO U NETO MANJKU ZAJEDNIČKIH POTHVATA I PRIDRUŽENIH SUBJEKATA

U skladu s računovodstvenom metodom udjela, Komisija u svoj izvještaj o finansijskom rezultatu uključuje svoj udio u neto manjku zajedničkih pothvata i pridruženih subjekata (vidi i bilješke 2.3.1. i 2.3.2.).

3.8. PRIHOD OD NERAZMJENSKIH TRANSAKCIJA

U izvještaju o finansijskom rezultatu za 2012. priznat je prihod od nerazmjenskih transakcija u iznosu od 137 023 milijuna EUR (2011.: 130 391 milijuna EUR).

3.9. IZVJEŠĆIVANJE O SEGMENTIMA

U izvještaju o segmentima dana je podjela prihoda od poslovanja i poslovnih troškova prema područjima politika u Komisiji i temelji se na strukturi proračuna na temelju aktivnosti. Ta područja politika mogu se rasporediti pod tri velika naslova – „Aktivnosti u Europskoj uniji”, „Aktivnosti izvan Europske unije” te „Usluge i ostalo”.

Naslov „Aktivnosti u Europskoj uniji” najobičniji je među njima jer su njime obuhvaćena mnoga područja politika u Europskoj uniji. Naslov „Aktivnosti izvan Europske unije” odnose se na politike koje se provode izvan EU-a, primjerice trgovina i pomoć. U naslov „Usluge i ostalo” uključene su unutarnje i horizontalne aktivnosti potrebne za funkcioniranje institucija i tijela EU-a. Treba napomenuti da su informacije o agencijama obuhvaćene odgovarajućim područjima politika. Treba napomenuti i da vlastita sredstva i doprinosi nisu raspoređeni među različite aktivnosti jer ih izračunavaju i prikupljaju službe Komisije koje njima i upravljaju.

u milijunima EUR

IZVJEŠĆIVANJE O SEGMENTIMA – AKTIVNOSTI U EU-u

u milijunima EUR

	Gospodarski i finansijski poslovi	Poduzetništvo i industrija	Tržišno natjecanje	Zapošljavanje	Poljoprivreda	Promet i energetika	Zaštita okoliša	Istraživanje	Informacijsko društvo
Ostali prihodi od poslovanja:									
Novčane kazne	0	6	1 878	0	0	0	0	0	0
Poljoprivredne pristojbe	0	0	0	0	87	0	0	0	0
Povrat izdataka	0	1	0	48	1 025	10	3	21	18
Prihodi od administrativnog poslovanja	0	18	0	0	0	16	0	7	0
Razni prihodi od poslovanja	4	93	0	34	239	220	39	845	12
OSTALI PRIHODI OD POSLOVANJA	4	118	1 878	82	1 351	246	42	873	30
Administrativni troškovi:	(68)	(210)	(89)	(107)	(127)	(412)	(126)	(432)	(131)
Izdaci za osoblje	(60)	(147)	(83)	(82)	(107)	(281)	(88)	(236)	(107)
Izdaci povezani s nematerijalnom imovinom te s nekretninama, postrojenjima i opremom	0	(8)	0	(1)	0	(15)	(1)	(15)	0
Ostali administrativni troškovi	(8)	(55)	(6)	(24)	(20)	(116)	(37)	(181)	(24)
Troškovi poslovanja:	(40)	394	(80)	(10 873)	(56 842)	(2 372)	(329)	(4 365)	(1 312)
Izravno centralizirano upravljanje	(40)	211	0	(169)	(48)	(1 061)	(307)	(2 906)	(1 285)
Neizravno centralizirano upravljanje	0	352	0	(3)	0	(1 127)	(10)	(1 408)	(22)
Decentralizirano upravljanje	0	0	0	(61)	(38)	0	0	0	0
Podijeljeno upravljanje	0	0	0	(10 618)	(56 655)	0	0	0	0
Zajedničko upravljanje	0	(130)	0	(7)	0	(123)	0	0	0
Ostali troškovi poslovanja	0	(39)	(80)	(15)	(101)	(61)	(12)	(51)	(5)
UKUPNI TROŠKOVI POSLOVANJA	(108)	184	(169)	(10 980)	(56 969)	(2 784)	(455)	(4 797)	(1 443)
NETO TROŠKOVI POSLOVANJA	(104)	302	1 709	(10 898)	(55 618)	(2 538)	(413)	(3 924)	(1 413)

u milijunima EUR

	Zajednički istraživački centar	Ribarstvo	Unutarnje tržište	Regionalna politika	Oporezivanje i carine	Obrazovanje i kultura	Zdravlje i zaštita potrošača	Pravda, sloboda i sigurnost	Ukupne aktivnosti u EU-u
Ostali prihodi od poslovanja:									
Novčane kazne	0	0	0	0	0	0	0	0	1 884
Poljoprivredne pristojbe	0	0	0	0	0	0	0	0	87
Povrat izdataka	0	6	0	303	0	6	2	1	1 444
Prihodi od administrativnog poslovanja	39	0	2	0	0	0	16	1	99
Razni prihodi od poslovanja	78	9	225	(3)	1	287	363	246	2 692

u milijunima EUR

	Zajednički istraživački centar	Ribarstvo	Unutarnje tržište	Regionalna politika	Oporezivanje i carine	Obrazovanje i kultura	Zdravlje i zaštita potrošača	Pravda, sloboda i sigurnost	Ukupne aktivnosti u EU-u
OSTALI PRIHODI OD POSLOVANJA	117	15	227	300	1	293	381	248	6 206
Administrativni troškovi:	(358)	(47)	(229)	(78)	(113)	(205)	(348)	(305)	(3 385)
Izdaci za osoblje	(249)	(39)	(150)	(66)	(43)	(110)	(234)	(174)	(2 256)
Izdaci povezani s nematerijalnom imovinom te nekretninama, postrojenjima i opremom	(27)	0	(8)	0	(10)	(1)	(25)	(15)	(126)
Ostali administrativni troškovi	(82)	(8)	(71)	(12)	(60)	(94)	(89)	(116)	(1 003)
Troškovi poslovanja:	(82)	(807)	(69)	(38 622)	(14)	(1 808)	(661)	(877)	(118 759)
Izravno centralizirano upravljanje	(60)	(175)	(36)	(41)	(14)	(229)	(436)	(400)	(6 996)
Neizravno centralizirano upravljanje	0	0	0	0	0	(1 478)	(66)	0	(3 762)
Decentralizirano upravljanje	0	0	0	(395)	0	0	0	0	(494)
Podijeljeno upravljanje	0	(629)	0	(38 186)	0	0	0	(376)	(106 464)
Zajedničko upravljanje	0	0	0	0	0	(2)	(7)	0	(269)
Ostali troškovi poslovanja	(22)	(3)	(33)	0	0	(99)	(152)	(101)	(774)
UKUPNI TROŠKOVI POSLOVANJA	(440)	(854)	(298)	(38 700)	(127)	(2 013)	(1 009)	(1 182)	(122 144)
NETO TROŠKOVI POSLOVANJA	(323)	(839)	(71)	(38 400)	(126)	(1 720)	(628)	(934)	(115 938)

IZVJEŠĆIVANJE O SEGMENTIMA – AKTIVNOSTI IZVAN EU-a

u milijunima EUR

	Vanjski odnosi	Trgovina	Razvoj	Proširenje	Humanitarna pomoć	Ukupne aktivnosti izvan EU-a
Ostali prihodi od poslovanja:						
Povrat izdataka	34	0	2	24	(1)	59
Prihodi od administrativnog poslovanja	1	0	0	0	0	1
Razni prihodi od poslovanja	5	0	87	(1)	(1)	90
OSTALI PRIHODI OD POSLOVANJA	40	0	89	23	(2)	150
Administrativni troškovi:	(102)	(72)	(342)	(80)	(32)	(628)
Izdaci za osoblje	(15)	(65)	(165)	(49)	(24)	(318)
Izdaci povezani s nematerijalnom imovinom te nekretninama, postrojenjima i opremom	1	0	0	0	0	1
Ostali administrativni troškovi	(88)	(7)	(177)	(31)	(8)	(311)

u milijunima EUR

	Vanjski odnosi	Trgovina	Razvoj	Proširenje	Humanitarna pomoć	Ukupne aktivnosti izvan EU-a
Troškovi poslovanja:	(2 876)	(11)	(1 091)	(863)	(1 148)	(5 989)
Izravno centralizirano upravljanje	(1 729)	(6)	(782)	(485)	(570)	(3 572)
Neizravno centralizirano upravljanje	(350)	0	(19)	(53)	0	(422)
Decentralizirano upravljanje	(218)	0	(37)	(270)	0	(525)
Podijeljeno upravljanje	83	0	0	0	0	83
Zajedničko upravljanje	(662)	(5)	(252)	(54)	(577)	(1 550)
Ostali troškovi poslovanja	0	0	(1)	(1)	(1)	(3)
UKUPNI TROŠKOVI POSLOVANJA	(2 978)	(83)	(1 433)	(943)	(1 180)	(6 617)
NETO TROŠKOVI POSLOVANJA	(2 938)	(83)	(1 344)	(920)	(1 182)	(6 467)

IZVJEŠĆIVANJE O SEGMENTIMA – USLUGE I OSTALO

u milijunima EUR

	Tisk i komunikacija	Ured za borbu protiv prijevara	Uskladivanje	Osoblje i uprava	Eurostat	Proračun	Revizija	Jezici	Ostalo	Ukupno usluge i ostalo
Ostali prihodi od poslovanja:										
Povrat izdataka	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Prihodi od administrativnog poslovanja	0	7	2	829	0	56	0	98	0	992
Razni prihodi od poslovanja	(2)	5	1	53	0	9	0	47	327	440
OSTALI PRIHODI OD POSLOVANJA	(1)	12	3	882	0	65	0	145	327	1 433
Administrativni troškovi:	(124)	(51)	(184)	(1 424)	(91)	(58)	(11)	(441)	39	(2 345)
Izdaci za osoblje	(79)	(38)	(159)	(632)	(70)	(45)	(10)	(358)	39	(1 352)
Izdaci povezani s nematerijalnom imovinom te nekretninama, postrojenjima i opremom	(2)	(1)	0	(109)	0	0	0	(1)	0	(113)
Ostali administrativni troškovi	(43)	(12)	(25)	(683)	(21)	(13)	(1)	(82)	0	(880)
Troškovi poslovanja:	(124)	(22)	(2)	(14)	(32)	(341)	0	(16)	(273)	(824)
Izravno centralizirano upravljanje	(90)	(22)	0	(12)	(32)	(3)	0	0	0	(159)
Neizravno centralizirano upravljanje	(34)	0	0	0	0	0	0	0	0	(34)
Podijeljeno upravljanje	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3
Ostali troškovi poslovanja	0	0	(2)	(2)	0	(341)	0	(16)	(273)	(634)
UKUPNI TROŠKOVI POSLOVANJA	(248)	(73)	(186)	(1 438)	(123)	(399)	(11)	(457)	(234)	(3 169)
NETO TROŠKOVI POSLOVANJA	(249)	(61)	(183)	(556)	(123)	(334)	(11)	(312)	93	(1 736)

4. BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

4.1. NAMJENA I PRIPREMA IZVJEŠTAJA O NOVČANIM TOKOVIMA

Podaci o novčanim tokovima upotrebljavaju se kao temelj za ocjenjivanje sposobnosti EU-a da stvara novac i novčane ekvivalente, kao i njegove potrebe za korištenjem tih novčanih tokova.

Izvještaj o novčanim tokovima priprema se s pomoću neizravne metode. To znači da se neto višak ili manjak finansijske godine uskladijuje za učinke transakcija nenovčane prirode, za sva razgraničenja ili obračunske iznose proteklih ili budućih poslovnih novčanih primitaka ili isplata, te za stavke prihoda ili izdataka povezane s ulagačkim novčanim tokovima.

Novčani tokovi nastali transakcijama u stranoj valuti evidentiraju se u izvještajnoj valuti EU-a (euro) na način da se na iznos u stranoj valuti primjenjuje tečaj koji vrijedi za euro i stranu valutu na datum novčanoga toka.

U izvještaju o novčanim tokovima prikazani su novčani tokovi tijekom razdoblja i raspoređeni prema poslovnim i ulagačkim aktivnostima (EU se ne bavi finansijskim aktivnostima).

4.2. POSLOVNE AKTIVNOSTI

Poslovne aktivnosti jesu aktivnosti EU-a koje nisu ulagačke naravi. Najveći broj aktivnosti upravo su poslovne aktivnosti. Zajmovi dani korisnicima (i povezani uzeti zajmovi ako je primjenjivo) ne smatraju se ulagačkim (ili finansijskim) aktivnostima jer su oni dio općih ciljeva te time i svakodnevnog poslovanja EU-a. Operativnim aktivnostima pripadaju i ulaganja kao što su EIF, EBRD i fondovi poduzetničkog kapitala. Cilj tih aktivnosti doista jest sudjelovanje u ostvarenju ciljanih rezultata politika.

4.3. ULAGAČKE AKTIVNOSTI

Ulagačke aktivnosti jesu stjecanje i otudivanje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme te drugih ulaganja, koji nisu uključeni u novčane ekvivalente. Ulagačkim aktivnostima nisu obuhvaćeni zajmovi dani korisnicima. Cilj je prikazati stvarna ulaganja EU-a.

5. NEPREDVIĐENA IMOVINA I OBVEZE TE OSTALE VAŽNE OBJAVE

5.1. NEPREDVIĐENA IMOVINA

	<i>u milijunima EUR</i>	
	31.12.2012.	31.12.2011.
Primljena jamstva:		
Jamstva za ispunjavanje obveza	337	300
Ostala jamstva	43	34
Ostala nepredviđena imovina	14	19
Ukupno	394	353

Jamstva za ispunjavanje obveza zahtijevaju se kako bi se osiguralo da korisnici fondova EU-a ispunjavaju obveze iz ugovora s EU-om.

5.2. NEPREDVIĐENE OBVEZE

	Bilješka	31.12.2012.	31.12.2011.
Dana jamstva	5.2.1.	22 317	24 394
Novčane kazne	5.2.2.	6 378	8 951
EFJP, ruralni razvoj i prepristupna pomoć	5.2.3.	1 188	2 345
Kohezijska politika	5.2.4.	546	318

	Bilješka	31.12.2012.	31.12.2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Sudski predmeti i ostali sporovi	5.2.5.	91	251	
Ostale nepredviđene obveze		1	2	
Ukupno		30 521	36 261	

Sve nepredviđene obveze, osim onih koje se odnose na novčane kazne, financirale bi se, u slučaju njihova dospjjeća, iz proračuna EU-a u narednim godinama.

5.2.1. *Dana jamstva*

	31.12.2012.	31.12.2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Na zajmove koje iz vlastitih sredstava odobrava EIB:			
Jamstvo u visini 60 %	18 683	20 362	
Jamstvo u visini 70 %	1 654	1 992	
Jamstvo u visini 75 %	383	534	
Jamstvo u visini 100 %	594	724	
Ukupno	21 314	23 612	
Ostala dana jamstva	1 003	782	
Ukupno	22 317	24 394	

Iz proračuna EU-a jamče se zajmovi koje je potpisao i odobrio EIB iz vlastitih sredstava trećim zemljama na dan 31. prosinca 2012. (uključujući zajmove dane državama članicama prije pristupanja). Međutim, jamstvo EU-a ograničeno je na postotak gornje granice odobrene kreditne linije: 65 % (za mandate 2000. – 2007.), 70 %, 75 % ili 100 %. Za mandat 2007. – 2013. jamstvo EU-a ograničeno je na 65 % otvorenih stavki, a ne na odobrene kreditne linije. Ako se ne dostigne gornja granica, jamstvom EU-a pokriva se cijeli iznos. Nepodmireni iznos 31. prosinca 2012. iznosio je ukupno 21 314 milijuna EUR te čini najvišu razinu izloženosti EU-a.

Kod navedenog iznosa za 2011. za jamstvo u visini 65 % ne uzima se u obzir razlika u izračunu u pogledu mandata 2000. – 2007. i 2007. – 2013. Da je iznos za 2011. izračunan na temelju te razlike, bio bi prikazan iznos od 17 423 milijuna EUR.

Ostala dana jamstva povezana su uglavnom s Instrumentom za financiranje na temelju podjele rizika (948 milijuna EUR) i Instrumentom za kreditna jamstva za projekte TEN-T (39 milijuna EUR). Više informacija o tim instrumentima dano je bilješci **2.4**.

5.2.2. *Novčane kazne*

Ti se iznosi odnose na novčane kazne koje Komisija određuje za kršenje pravila tržišnog natjecanja koje su privremeno plaćene i za koje je podnesena žalba ili nije poznato hoće li biti podnesena žalba. Dok Sud ne donese konačnu odluku, zadržava se nepredviđena obveza. Kamate ostvarene od privremenih plaćanja uključene su u poslovni rezultat godine i kao nepredviđena obveza kako bi se prikazala neizvjesnost prava Komisije na te iznose.

5.2.3. *EFJP, ruralni razvoj i prepristupna pomoć*

Ovdje je riječ o nepredviđenim obvezama prema državama članicama povezanim s odlukama o sukladnosti s EFJP-om, ruralnim razvojem i prepristupim finansijskim korekcijama koje su predmet postupka pred Sudom. Utvrđivanje konačnog iznosa obveze i godine u kojoj će se uspješan ishod žalbi odraziti na proračun ovisit će o trajanju postupka pred Sudom.

5.2.4. Kohezijska politika

Ovdje je riječ o nepredviđenim obvezama prema državama članicama u vezi s mjerama u okviru kohezijske politike za koje se očekuje datum ročišta ili koje su predmet postupka pred Sudom.

5.2.5. Sudski predmeti i ostali sporovi

Ovaj se naslov odnosi na odštetne predmete koji se vode protiv Komisije i ostalih tijela EU-a, ostale pravne sporove i procijenjene sudske troškove. Treba napomenuti da u skladu s člankom 288. Ugovora o EZ-u podnositelj u odštetnom zahtjevu mora dokazati da je institucija dovoljno ozbiljno prekršila načelo vladavine prava u pogledu davanja prava pojedincima, da je podnositelj pretrpio stvarnu štetu i da postoji izravna uzročna veza između nezakonitog djela i štete.

5.3. OSTALE VAŽNE OBJAVE

5.3.1. Nepodmirene preuzete obveze koje još nisu prikazane kao izdaci

	<i>u milijunima EUR</i>	
	31.12.2012.	31.12.2011.
Nepodmirene preuzete obveze koje još nisu prikazane kao izdaci	175 853	165 236

Navedeni iznos jest proračunski RAL („Reste à Liquider“) umanjen za iznose koji su prikazani kao izdaci u izvještaju o finansijskom rezultatu za 2012. Proračunski RAL jest iznos otvorenih obveza za koje još nije izvršeno plaćanje i/ili koje još nisu poništene. To je uobičajena posljedica višegodišnjih programa. Proračunski RAL 31. prosinca 2012. iznosio je ukupno 217 810 milijuna EUR (2011.: 207 443 milijuna EUR).

5.3.2. Znatne pravne obveze

	<i>u milijunima EUR</i>	
	31.12.2012.	31.12.2011.
Strukturne mjere	71 775	142 916
Protokol sa zemljama Mediterana	264	264
Sporazumi o ribarstvu	173	37
Program Galileo	143	320
Program GMES	233	400
TEN-T	1 331	3 416
Ostale ugovorne obveze	3 884	4 493
Ukupno	77 803	151 846

Te su obveze nastale jer je EU preuzeo dugoročne pravne obveze u pogledu iznosa koji nisu bili obuhvaćeni odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza u proračunu. Mogu biti povezane s višegodišnjim programima poput strukturnih mjer ili iznosa koje se EU obvezao platiti u budućnosti na temelju administrativnih ugovora postojećih na dan bilance stanja (npr. u vezi s pružanjem usluga poput sigurnosne zaštite, čišćenja itd., ali i s ugovornim obvezama za posebne projekte poput građevinskih radova).

Strukturne mjere

U tablici koja slijedi dana je usporedba pravnih obveza za koje još nisu preuzete proračunske obveze i najviših iznosa obveza u vezi s iznosima predviđenima u finansijskom okviru 2007. – 2013.

					u milijunima EUR
	Iznosi finansijske perspektive (A)	Zaključene pravne obveze (B)	Proračunske obveze 2007. – 2013. (C)	Pravne obveze umanjene za proračunske obveze (=B-C)	Najviši iznos obveza (=A-C)
Strukturni fondovi	347 552	347 521	293 050	54 471	54 502
Prirodni resursi	100 549	100 539	85 058	15 481	15 491
Instrument prepristupne pomoći	11 255	9 895	9 473	422	1 782
Ukupno	459 356	457 955	387 581	70 374	71 775

Protokoli sa zemljama Mediterana

Te se obveze odnose na finansijske protokole s zemljama Mediterana koje nisu države članice. Ovdje uneseni iznos predstavlja razliku između ukupnog iznosa potpisanih protokola i iznosa proračunskih obveza unesenih u izvještaj. Ti protokoli jesu međunarodni ugovori koji se ne mogu raskinuti bez suglasnosti obju stranaka, iako je postupak raskida u tijeku.

Sporazumi o ribarstvu

Ovdje je riječ o obvezama preuzetima prema trećim zemljama u vezi s djelovanjima u okviru međunarodnih sporazuma o ribarstvu.

Program Galileo

Ovdje je riječ o iznosima preuzetih obveza za program Galileo u okviru kojeg se razvija europski satelitski navigacijski sustav – vidi i bilješku 2.2.

Program GMES

Komisija je s ESA-om potpisala ugovor o provedbi svemirske komponente Globalnog praćenja okoliša i sigurnosti (GMES) u razdoblju od 2008. do 2013. Ukupan indikativni iznos za to razdoblje jest 728 milijuna EUR.

Obveze za TEN-T

Ovaj iznos odnosi se na bespovratna sredstva dodijeljena za područje transeuropskih prometnih mreža (TEN-T) u razdoblju 2007. – 2013. Program se primjenjuje na projekte koji su odobreni za razvoj transeuropskih prometnih mreža i kojima se podupiru infrastrukturni projekti te istraživački i inovacijski projekti za poticanje integracije novih tehnologija i inovativnih postupaka u uvođenje nove transportne infrastrukture. Ukupan indikativni iznos za taj program jest 7 900 milijuna EUR.

Do smanjenja pravnih obveza povezanih s TEN-T-om došlo je zbog zajedničkog učinka smanjenih pravnih obveza nakon donošenja odluka o izmjenama i povećanja proračunskih obveza.

Ostale ugovorne obveze

Iznosi uključeni u ove objave odgovaraju iznosima za koje je preuzeta obveza plaćanja tijekom trajanja ugovora. Najviši uneseni iznosi odnose se na sporazume o nabavi za Agenciju fuzija za energiju u kontekstu projekta ITER i građevinskim ugovorima Europskog parlamenta.

6. ZAŠTITA PRORAČUNA EU-a

6.1. POZADINA

Važan čimbenik u izvršenju proračuna EU-a jest potreba za odgovarajućim mehanizmom sprječavanja ili otkrivanja te naknadnog ispravka pogrešaka, nepravilnosti i prijevare. Cilj je ove bilješke dati: (1) pregled preventivnog i korektivnog mehanizma predviđenog u primjenjivom zakonodavstvu s detaljno opisanim postupkom utvrđivanja i obrađivanja pogrešaka, nepravilnosti i prijevare koje otkriju tijela EU-a i države članice i (2) najbolju procjenu ukupnih povezanih iznosa kako bi se stvarno prikazao način zaštite proračuna EU-a.

U nastavku nisu dane samo informacije o mjerama poduzetima na razini EU-a, već i informacije o korekcijama koje su izvršile države članice u skladu s načelom podijeljenog upravljanja i nakon izvršenih nadzora i revizija (samo za programsko razdoblje 2007. – 2013. jer su podaci za prethodna programska razdoblja koje su dostavila države članice nepotpune i/ili nepouzdane). Te korekcije ne prikazuju se u računovodstvenom sustavu Komisije jer u većini slučajeva države članice mogu ponovno upotrijebiti te iznose za ostale opravdane rashode. Iznosi koji se odnose na države članice dane su u nastavku u tablici 6.7.

Daljnje pojedinosti o iznosima iskazanima u nastavku i s njima povezanih postupaka daju se u posebnoj komunikaciji koju svakog rujna počevši od 2013. Komisija priprema i šalje tijelu za davanje razrješnice i Revizorskemu sudu – dostupno na internetskim stranicama Europa, GU Proračun.

6.2. PREVENTIVNI MEHANIZMI EUROPSKE KOMISIJE

Kod izravnog upravljanja nadležne službe u okviru preventivnih mjera vrše provjere opravdanosti rashoda koje prijavljuju korisnici. Ti nadzori *ex-ante* ugrađeni su u postupke upravljanja programima te se njima želi osigurati odgovarajuće jamstvo zakonitosti i pravilnosti plaćenih rashoda. Službe komisije mogu dati i smjernice, osobito o ugovornim pitanjima, u cilju postizanja dobrog i učinkovitog upravljanja sredstvima i smanjivanja rizika od nepravilnosti.

U skladu s načelom podijeljenog upravljanja (tj. rashodi u području poljoprivredne i kohezijske politike), države članice nadležne su prvenstveno tijekom rashodovnog ciklusa i brinu se za zakonitost i pravilnost rashoda iz proračuna EU-a. Preventivni mehanizmi postoje i na razini Komisije u vezi s njezinom ulogom nadzornog tijela. Komisija može:

- **prekinuti** rok plaćanja za najviše 6 mjeseci za program 2007. – 2013. ako:
  - (a) postoje dokazi koji upućuju na znatan nedostatak u radu upravljačkih ili nadzornih sustava u predmetnoj državi članici ili
  - (b) službe Komisije moraju izvršiti dodatne provjere zbog primljenih informacija da su rashodi uneseni u odobreni izvještaj o rashodima povezani s ozbiljnim nepravilnostima koje nisu ispravljene
- **suspendirati** cijelo privremeno plaćanje ili njegov dio namijenjen državi članici za programe 2007. – 2013. ako:
  - (a) postoje dokazi o znatnom nedostatku u upravljačkom i nadzornom sustavu programa, a države članice nisu primijenile potrebne korektivne mehanizme ili
  - (b) rashodi su uneseni u odobreni izvještaj o rashodima povezani s ozbiljnim nepravilnostima koje nisu ispravljene ili
  - (c) država članica ozbiljno je prekršila svoje obveze u pogledu upravljanja i nadzora.

Ako država članica nije poduzela potrebne mјere, Komisija može odlukom propisati finansijsku korekciju. Iznosi suspendiranih i prekinutih plaćanja prikazani su u bilješci 6.4.1.

6.3. KOREKTIVNI MEHANIZMI EUOPSKE KOMISIJE

6.3.1. Financijske korekcije

U skladu s načelom podijeljenog upravljanja države članice nadležne su prvenstveno za sprječavanje, otkrivanje i ispravljanje pogrešaka, nepravilnosti ili prijevara koje su počinili korisnici u početnoj fazi, a Komisija istovremeno ima ulogu općeg nadzornog tijela. Ako je zbog ozbiljnih propusta u upravljačkim i nadzornim sustavima država članica došlo ili moglo doći do pojedinačnih ili sustavnih pogrešaka, nepravilnosti ili prijevara, Komisija može primijeniti financijske korekcije. **Financijske korekcije** primjenjuju se u tri glavna koraka:

- (1) **financijske korekcije u tijeku:** te će se korekcije izmijeniti jer ih države članice još nisu službeno prihvatile, primjerice u slučaju revizije koju je država članica zaključila, a Komisija se ne slaže
- (2) **potvrđene/odlučene financijske korekcije:** riječ je o konačnim iznosima što znači da ih je predmetna država članica potvrdila ili je o njima Komisija donijela odluku. Te su korekcije iskazane u tablicama u bilješci **6.4.2.1.**
- (3) **provedene financijske korekcije:** te korekcije čine završnu fazu postupka i njima se uočeno stanje nepravilnih rashoda konačno ispravlja. Za regulatorne okvire po sektorima predviđeno je nekoliko korektivnih mehanizama. Ti su iznosi iskazani u tablicama u bilješkama **6.4.2.2.** i **6.4.3.1.**

6.3.2. Povrat

U skladu s načelom izravnog upravljanja i Financijskom uredbom, naloge za povrat nepropisno plaćenih iznosa utvrđuje dužnosnik za ovjeravanje. Povrati se potom vrše izravnim bankovnim nalogom dužnika (npr. država članica) ili prijebojem s ostalim iznosima koje Komisija duguje dužniku. Financijskim postupkom predviđeni su dodatni postupci kako bi se osigurala naplata dospjelih naloga za povrat koji posebno prati službenik Komisije za ovjeravanje.

U skladu s načelom podijeljenog upravljanja u poljoprivredi države članice obvezne su utvrditi pogreške i nepravilnosti te izvršiti povrat nepropisno plaćenih iznosa u skladu s nacionalnim pravilima i postupcima. U slučaju EFJP-a iznosi primljeni od korisnika knjiže se u korist Komisije nakon smanjenja od (prosječno) 20 % za države članice koje ih knjiže kao prihode. U slučaju EPFRR-a povrat se oduzima od sljedećeg naloga za plaćanje prije njegova slanja Komisiji te se stoga odgovarajući iznos može u programu ponovno upotrijebiti. Ako država članica ne ishodi povrat ili mјere ne provodi s dužnom pažnjom, Komisija može donijeti odluku o intervenciji i propisati financijske korekcije za predmetnu državu članicu. U području kohezijske politike, države članice (a ne Komisija) nadležne su prvenstveno za povrat nepropisno plaćenih iznosa od korisnika uvećаниh, ako je primjenjivo, za zatezne kamate. Uz financijske korekcije koje je odredila Komisija u ovoj se bilješci iznosi čiji su povrat osigurale države članice iskazuju za potrebe informiranja. Za razdoblje 2007. – 2013. države članice zakonski su obveze Komisiji dostaviti jasne i strukturirane podate o sredstvima povućenima iz sufinanciranja prije no što okončaju postupak povrata i na nacionalnoj razini izvrše stvarni povrat iznosa od korisnika.

6.3.3. Povrat neupotrijebljениh iznosa prefinanciranja

EU korisnicima uplaćuje iznose prefinanciranja ili predujmove u gotovo svim područjima. Kako je navedeno u bilješci **1.5.7.**, prefinanciranje je plaćanje koje se vrši kako bi se korisniku osigurao gotovinski predujam ili likvidna sredstva. Ako korisnik ne upotrijebi (potroši) cijelokupan iznos prefinanciranja primljen od EU-a, službe Komisije izdaju nalog za povrat kako bi osigurale povrat sredstava u proračun EU-a. Taj postupak važan je korak u nadzornom sustavu EU-a i zahvaljujući njemu korisnici ne zadržavaju preostali novac bez odgovarajućeg opravdanja izdataka čime se pridonose zaštiti proračuna EU-a. Iznosi povrata dani su u nastavku u tablici **6.5.**

Povrat neupotrijebljenih iznosa prefinanciranja ne smije se mijesati s povratima nepropisnih rashoda. Ako službe Komisije utvrde i izvrše povrat rashoda vezanih uz isplaćene iznose prefinanciranja, oni se unose u uobičajene financijske korekcije ili postupak povrata opisanog u bilješkama **6.3.1.** i **6.3.2.**

6.3.4. Prihod od vlastitih sredstava – povrat

U pogledu prihoda od vlastitih sredstava, glavnom izvora sredstava za proračun EU-a, povrat se odnosi na proračun izvještaja Europske komisije o inspekcijskom pregledu, revizija Revizorskog suda, predmeta finansijske odgovornosti koji se pokreću zbog administrativne pogreške država članica ili njihova propusta da izvrše povrat s dužnom pažnjom, postupaka zbog povrede propisa, presuda Europskog suda te iznosa koje države članice samoinicijativno uplaćuju i zateznih kamata povezanih s vlastitim sredstvima. Ti iznosi dani su u nastavku u tablici **6.6**.

6.4. FINANCIJSKI UČINAK PREVENTIVNIH I KOREKTIVNIH MEHANIZAMA

6.4.1. Prekinuta i suspendirana plaćanja u 2012.

Prekinuta plaćanja:

U tablicama u nastavku dan je za EFRR, Kohezijski fond, ESF i EFR pregled predmeta prekinutih plaćanja u smislu brojeva i iznosa. Početno stanje uključuje predmete koji su krajem 2011. još trajali, bez obzira na to kad su države članice obaviještene o prekidanju plaćanja (zbog toga neki iznosi nisu izravno usporedivi s iznosima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2011.). Novi predmeti odnose se samo na prekinuta plaćanja o kojima su države članice obaviještene 2012. Kod okončanih predmeta plaćanje zahtjeva za povrat troškova nastavlja se 2012. bez obzira na godinu u kojoj je plaćanje prekinuto. Kod predmeta otvorenih krajem 2012. riječ je o prekidima koji se nastavljaju 31. prosinca 2012., tj. plaćanje zahtjeva za povrat troškova i dalje je prekinuto dok predmetna država članica ne poduzme korektivne mjere.

u milijunima EUR

Programsko razdoblje 2007. – 2013.	EFRR / Kohezijski fond							
	Ukupan broj otvorenih predmeta 31.12.2011.		Novi premeti 2012.		Okončani predmeti 2012.		Ukupan broj otvorenih predmeta 31.12.2012.	
Država članica	Broj predmeta	Iznos	Broj predmeta	Iznos	Broj predmeta	Iznos	Broj predmeta	Iznos
Njemačka	3	17	2	163			5	180
Španjolska			49	1 495	41	1 319	8	176
Francuska			6	51	5	24	1	27
Italija ⁽¹⁾	10	265	20	1 122	19	860	11	526
Latvija			5	94	5	94	0	0
Litva			4	164	4	164	0	0
Mađarska			3	55			3	55
Poljska			5	605			5	605
Rumunjska			1	41			1	41
Slovenija			1	6	1	6	0	0
Slovačka	2	71			2	71	0	0
Ujedinjena Kraljevina			1	22			1	22
Prekogranična područja			11	59	8	52	3	6
Ukupno	15	353	108	3 878	85	2 592	38	1 639

⁽¹⁾ Početno stanje uključuje prilagodbu iznosa prijavljenih 2011.

Osim tih postupaka prekinutih plaćanja, za EFRR je poslano 199 opomena (kad nije bilo naloga u postupku plaćanja) čime se pridonijelo dalnjem sprečavanju nepropisnih iznosa.

u milijunima EUR

Programsko razdoblje 2007. – 2013.	ESF							
	Ukupan broj otvorenih predmeta 31.12.2011.		Novi premeti 2012.		Okončani predmeti 2012.		Ukupan broj otvorenih predmeta 31.12.2012.	
Država članica	Broj predmeta	Iznos	Broj predmeta	Iznos	Broj predmeta	Iznos	Broj predmeta	Iznos
Češka Republika			1	47			1	47
Njemačka			5	165	4	145	1	19
Španjolska	2	10	8	159	9	160	1	9
Francuska	2	25	9	142	4	91	7	76
Italija	4	53	7	207	6	231	5	30
Latvija			2	26	2	26	0	0
Litva			1	1	1	1	0	0
Rumunjska			1	21	1	21	0	0
Slovačka			1	45	1	45	0	0
Ujedinjena Kraljevina	2	234	2	69	4	303	0	0
Ukupno	10	323	37	881	32	1 023	15	181

u milijunima EUR

Programsko razdoblje 2007. – 2013.	EFR							
	Ukupan broj otvorenih predmeta 31.12.2011.		Novi premeti 2012.		Okončani predmeti 2012.		Ukupan broj otvorenih predmeta 31.12.2012.	
Država članica	Broj predmeta	Iznos	Broj predmeta	Iznos	Broj predmeta	Iznos	Broj predmeta	Iznos
Češka Republika			1	1	1	1	0	0
Danska	1	0			1	0	0	0
Njemačka	2	1					2	1
Estonija	1	0	3	0			4	0
Španjolska	1	62	2	32	2	84	1	9
Francuska	2	3					2	3
Italija			6	38			6	38
Latvija			1	0			1	0
Nizozemska			3	8	3	8	0	0
Poljska			1	2	1	2	0	0
Portugal			3	16	2	12	1	4
Rumunjska			5	35			5	35
Slovačka			2	2			2	2
Finska	2	0	3	0	5	1	0	0
Švedska	1	0	2	6			3	6
Ujedinjena Kraljevina	1	34	4	7	2	33	3	8
Ukupno	11	100	36	149	17	141	30	108

Suspendirana plaćanja:

Kad je riječ o **EFRR-u** i **Kohezijskom fondu**, odluke o suspendiranju donesena su za 2 programa u Njemačkoj i Italiji. Obje su odluke još uvijek 31. prosinca 2012. Kad je riječ o **ESF-u**, tijekom 2012. donesene su 2 odluke o suspendiranju za Češku Republiku i Slovačku. Odluka za Češku Republiku bila je na snazi 31. prosinca 2012. Za **EFR** tijekom 2012. nije bilo odluka o suspendiranju.

6.4.2. Financijske korekcije i povrati provedeni 2012.

6.4.2.1. Financijske korekcije i povrati potvrđeni/odlučeni 2012.

	Financijske korekcije	Povrat	2012. Ukupno	2011. Ukupno	<i>u milijunima EUR</i>
Poljoprivreda:					
EFJP	475	162	638	839	
Ruralni razvoj	76	145	221	228	
Kohezijska politika:					
EFRR	958	Nije primjenjivo	958	424	
Kohezijski fond	203	Nije primjenjivo	203	17	
ESF	425	N/A	425	227	
FIUR/EFR	2	Nije primjenjivo	2	3	
Smjernice EFSJP-a	31	3	34	1	
Ostalo	Nije primjenjivo	19	19	50	
Područja unutarnje politike	1	252	253	270	
Područja vanjske politike	Nije primjenjivo	107	107	107	
Administracija (¹)	Nije primjenjivo	7	7	8	
Ukupan broj odlučenih/potvrđenih predmeta 2012.	2 172	695	2 867		
Ukupan broj odlučenih/potvrđenih predmeta 2011.	1 406	768			2 174

(¹) Iznos za administraciju nije se prije iskazivao.

6.4.2.2. Financijske korekcije i povrati provedeni 2012.

	Financijske korekcije	Povrat	2012. Ukupno	2011. Ukupno	<i>u milijunima EUR</i>
Poljoprivreda:					
EFJP	610	161	771	621	
Ruralni razvoj	59	166	225	201	
Kohezijska politika:					
EFRR	2 416	Nije primjenjivo	2 416	419	
Kohezijski fond	207	Nije primjenjivo	207	115	
ESF	430	N/A	430	178	
FIUR/EFR	1	Nije primjenjivo	1	(90)	
Smjernice EFSJP-a	17	3	20	1	
Ostalo	Nije primjenjivo	11	11	48	
Područja unutarnje politike	1	229	230	268	
Područja vanjske politike	Nije primjenjivo	99	99	77	
Administracija (¹)	Nije primjenjivo	9	9	2	
Ukupan broj provedenih ispravaka/povrata 2012.	3 742	678	4 419		
Ukupan broj provedenih ispravaka/povrata 2011.	1 106	733			1 840

(¹) Iznos za administraciju nije se prije iskazivao.

6.4.2.3. Pregled finansijskih korekcija za 2012. prema državama članicama provedenih u skladu s načelom podijeljenog upravljanja

u milijunima EUR

Država članica	EFJP	Ruralni razvoj	EFRR	Kohezijski fond	ESF	Ostalo	Ukupno za 2012.	Ukupno za 2011.
Belgija	0	3	0	—	11	0	14	1
Bugarska	15	7	0	6	1	—	30	25
Češka Republika	0	—	116	8	—	0	125	6
Danska	22	—	0	—	—	—	22	0
Njemačka	(16)	3	23	—	0	0	10	1
Estonija	0	1	0	0	0	—	1	0
Irska	(1)	10	—	—	—	—	9	2
Grčka	85	5	0	13	159	0	262	448
Španjolska	47	2	1 952	81	84	7	2 172	159
Francuska	64	1	20	—	37	2	123	33
Italija	209	0	57	—	3	7	275	50
Cipar	8	0	—	—	—	0	8	3
Latvija	—	—	1	1	9	0	12	0
Litva	3	4	3	1	0	0	10	0
Luksemburg	0	—	0	—	—	—	0	0
Mađarska	6	0	0	—	—	0	6	41
Malta	0	—	—	—	—	—	0	0
Nizozemska	17	2	0	—	—	0	20	53
Austrija	1	—	—	—	—	0	1	0
Poljska	12	2	45	79	23	0	162	148
Portugal	15	1	117	0	—	0	134	26
Rumunjska	24	12	22	—	81	—	139	53
Slovenija	0	0	—	—	—	0	0	4
Slovačka	0	—	29	17	11	—	57	5
Finska	1	0	0	—	—	0	1	0
Švedska	72	2	0	—	0	—	74	3
Ujedinjena Kraljevina	27	4	4	—	12	2	50	44
Interreg/prekogranična područja	—	—	24	—	—	—	24	1
Ukupan broj provedenih korekcija	610	59	2 416	207	430	19	3 742	1 106

6.4.2.4. Bilješka o kretanjima finansijskih korekcija i povrata 2012.

Poljoprivreda i ruralni razvoj: potvrđene/odlučene finansijske korekcije uglavnom su povezane s odlukama Komisije o sukladnosti i odobrenju koje su donesene kao rezultati revizija koje je izvršila Komisija. Učinkovito izvršeni iznos razlikuje se od iznosa o kojem je odluka donesena zbog kašnjenja u inkasiranju. Iznosi povrata dosta su stabilni u usporedbi s prošlogodišnjim iznosima.

Kohezijska politika:

ERFF i Kohezijski fond: u odnosu na prošlu godinu broj potvrđenih/odlučenih i provedenih finansijskih korekcija znatno se povećao:

Odlučeni/potvrđeni iznosi:

— Razdoblje 2007. – 2013.: više od polovine iznosa od 1 161 milijun EUR finansijskih korekcija potvrđenih/odlučenih u 2012. (631 milijun EUR) odnosi se na tekuće programsko razdoblje 2007. – 2013. kao rezultat strožeg nadzora Komisije i povećanog broja revizija izvršenih u toj fazi provedbe programâ. Iznos korekcija potvrđenih/odlučenih u 2012. povezanih s programskim razdobljem 2007. – 2013.

uglavnom se opravdava ispravcima za Španjolsku (264 milijuna EUR), Češku Republiku (111 milijun EUR), Grčku (82 milijuna EUR) i Poljsku (77 milijuna EUR). U te iznose nisu uključene korekcije rashoda koje su korisnici prijavili na razni država članica koje stoga nije potvrdila Komisija kao rezultat traženih akcijskih planova.

- Razdoblje 2000. – 2006.: preostalim iznosom (531 milijun EUR) obuhvaćene su korekcije koje se odnose na postupke u završetku za programsko razdoblje 2000. – 2006. Korekcije pri završetku rezultat su analize izjava o završetku programa ili ekstrapolacije stope preostalih pogrešaka. Glavne korekcije odnose se na Španjolsku (316 milijun EUR), Italiju (65 milijuna EUR) i Portugal (53 milijuna EUR). S korekcijama bi trebalo nastaviti 2013. kao rezultatom završetka programa, ali s nižim iznosima.

Izvršeni iznosi:

Iznosi prijavljeni ove godine odnose se gotovo isključivo na razdoblje 2000. – 2006. i finansijske korekcije odlučene/prihvaćene prethodnih godina. Veća korekcija za Španjolsku (1,8 milijardi EUR) prijavljena je kao proveden nakon završetka provjere cijelokupne dokumentacije o završetku, potpune provjere zahtjeva za povrat troškova koje su podnijele vlasti država članica i na temelju kojih je izvršen odbitak ispravaka te nakon djelomičnog plaćanja preostalog iznosa Španjolskoj. Treba napomenuti da, zbog nedostatka odobrenih sredstava za plaćanja u proračunu za 2012., na kraju godine (nakon što je proračunsko tijelo odbilo prijedlog izmjene proračuna s višim iznosima odobrenih sredstava za plaćanja) službe Komisije nisu mogle isplatiti cijelokupni potreban iznos Španjolskoj.

ESF:

- 2000. – 2006.: većina prijavljenih finansijskih korekcija odnosi se na ekstrapolaciju stope preostalih pogrešaka prilikom završetka (nakon analize izjava o završetku programa) ili neto ispravke prilikom završetka. Revizije završetaka još uvijek traju.
- 2007. – 2013.: prijavljeni iznosi odnose se na nepropisne iznose oduzete od zahtjeva za privremeno plaćanje koje su podnijele države članice tijekom trajanja programa. Do povećanja prijavljenih iznosa došlo je zbog zajedničke revizijske strategije osmišljene za ovo programsko razdoblje.

6.4.3. Kumulativni iznosi izvršenih finansijskih korekcija i povrata

6.4.3.1. Provedene finansijske korekcije – kumulativni iznosi

U nastavku su navedene informacije o kumulativnim finansijskim korekcijama prijavljenima za programsko razdoblje:

Finansijske korekcije	Programsko razdoblje			Kumula-tivne odluke za EFJP	Ukupno na kraju 2012.	% Provedeni/odlučeni-potvrdeni:	Ukupno neprove-deno kraj 2012.	Provedeno kraj 2012.	u milijunima EUR
	Razdoblje 1994. – 1999.	Razdoblje 2000. – 2006.	Razdoblje 2007. – 2013.						
Poljoprivreda:	—	93	81	7 728	7 902	92,7 %	623	7 139	
EFJP	—	—	—	7 728	7 728	93,3 %	558	7 024	
Ruralni razvoj (1)	—	93	81	—	174	72,8 %	65	115	
Kohezijska politika:	2 535	6 359	779	—	9 673	89,7 %	1 114		
EFRR	1 764	4 626	154	—	6 544	89,6 %	761	4 128	
Kohezijski fond	264	464	87	—	815	82,8 %	169	608	
ESF	407	1 206	538	—	2 150	96,7 %	74	1 720	
FIUR/EFR	100	5	0	—	105	52,2 %	96	104	
Smjernice EFSJP-a (1)	0	58	—	—	58	80,6 %	14	41	
Ostalo	—	—	—	2	2	100,0 %	—	0	
Ukupno	2 535	6 452	861	7 730	17 577	91,0 %	1 737	13 741	

(1) Određeni iznosi prethodno prijavljeni kao finansijske korekcije sad se knjiže kao povrati.

Iznos finansijskih korekcija unesenih u ovu tablicu za poljoprivredu predstavlja bruto iznose koji se odnose na odlukama o potvrđi sukladnosti. Međutim, kod iznosa unesenih u bilješku **6.4.2.2.** također se u obzir uzimaju odluke o finansijskom odobrenju.

U pogledu **EFJP-a** izvršenim kumulativnim iznosom od 7 728 milijuna EUR obuhvaćene su sve korekcije provedene od donošenja prve odluke 1999. Kad je riječ o **ruralnom razvoju**, kumulativnim iznosom od 174 milijuna EUR obuhvaćeni su sve korekcije i povrati zbog nepravilnosti od 2007. Treba napomenuti da je u nekim slučajevima datum provedbe odgođen za nekoliko godine i da su neke odluke o povratu izvršene u odgođenim godišnjim obrocima. Riječ je o državama članicama kojima se pruža finansijska pomoć u skladu s Okvirnim sporazumom o europskoj finansijskoj stabilnosti potpisanim 7. lipnja 2010. Posljedica navedenog jest povećana nepodudarnost odlučenih i izvršenih kumulativnih iznosa.

Kohezijska politika:

Razdoblje 2000. – 2006.: povećanje stope provedbe EFRR-a za programsko razdoblje 2000. – 2006. u 2012. (s 53 % u 2011. do 92 % u 2012.) objašnjava se činjenicom da su državama članicama poslani svi dopisi (osim sedam) o završetku povezani s EFRR-om kojima su obuhvaćeni operativni programi do kraja 2012. nakon čega je došlo do odobrenja dijela zahtjeva za plaćanje za EFRR za razdoblje 2000. – 2006. (u granicama raspoloživih sredstava). Visoka stopa provedbe na kraju 2012. odnosi se i na **ESF**. Kad je riječ o FIUR-u, službe Komisije još uvijek obrađuju dokumente o završetku i naloge za plaćanje čime se može objasniti niska stopa provedbe u ovom programskom razdoblju.

Razdoblje 2007. – 2013.: kao rezultat strožeg nadzora Komisije u ovoj je fazi provedbe programa izvršen veći broj revizija. U narednim četiri godinama broj potvrđenih/odlučenih ili provedenih korekcija nastaviti rasti zbog uloge Komisije kao nadzornog tijela i revizija EU-a.

U prethodnoj su tablici unesene finansijske korekcije koje određene države članice osporavaju (iskustvo pokazuje da je Komisija nakon takvih osporavanja vrlo rijetko morala vratiti iznose). Za više detalja vidi bilješku **5.2.4.**

6.4.3.2. Izvršeni povrati – kumulativni iznosi

Pouzdane kumulativne informacije o povratima dostupne su samo od 2008. kad je u računovodstveni sustav Komisije uvedena posebna funkcija boljeg praćenja povrata i izvješćivanja o njima. U informacijama u nastavku dan je presjek povrata prema godinama:

Povrat	Godine					Ukupno na kraju 2012.	Ukupno na kraju 2011.	u milijunima EUR
	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.			
Poljoprivreda:								
EFJP	356	148	172	178	161	1 015	854	
Ruralni razvoj	0	25	114	161	166	466	301	
Kohezija	31	102	25	48	14	219	205	
Područja unutarnje politike	40	100	162	268	229	799	570	
Područja vanjske politike	32	81	136	77	99	425	326	
Administracija	0	9	5	2	9	25	16	
Ukupno	459	464	614	734	678	2 949	2 272	

6.5. POVRET NEUPOTRIJEBLJENIH IZNOSA PRETFINANCIRANJA

	2012.	2011.	u milijunima EUR
Poljoprivreda:			
EFJP	0	0	
Ruralni razvoj	0	0	

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2012.	2011.
Kohezijska politika:		
EFRR	38	13
<i>Kohezijski fond</i>	5	2
ESF	214	17
FIUR/EFR	0	0
<i>Smjernice EFSJP-a</i>	5	10
Područja unutarnje politike	207	212
Područja vanjske politike	104	72
Administracija	2	0
Ukupno vraćeno	575	327

Navedeni iznosi oduzeti su pri izračunu iznosa prefinanciranja uključenih u bilješke **2.6.** i **2.10.**

6.6. POV RAT KOJI SE ODNOŠI NA PRIHODE IZ VLASTITIH SREDSTAVA

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2012.	2011.
Vraćeni iznosi:		
— Glavnica	133	63
— Kamate	160	312
Ukupno vraćeno	293	375

6.7. DODATNE KOREKCIJE (POVLAČENJE I POV RAT SREDSTAVA) KOJE SU DRŽAVE ČLANICE PRIJAVILE KAO PROVEDENE ZA RAZDOBLJE 2007. – 2013.

Država članica	EFRR/CF	ESF	EFR	Ukupno na kraju 2012.
Belgija	3	11	—	14
Bugarska	13	2	0	15
Češka Republika	191	37	—	228
Danska	0	0	0	0
Njemačka	290	49	1	340
Estonija	4	0	0	4
Irska	0	5	0	5
Grčka	63	—	0	63
Španjolska	204	39	9	252
Francuska	42	37	0 (l)	79
Italija	141	27	0	168
Cipar	0	0	0	1
Latvija	10	—	0	10

Država članica	EFRR/CF	ESF	EFR	Ukupno na kraju 2012. u milijunima EUR
Litva	6	0	0	6
Luksemburg	—	0	—	0
Mađarska	26	—	0	26
Malta	1	0	—	1
Nizozemska	1	2	0	3
Austrija	4	1	0	5
Poljska	204	—	0	204
Portugal	46	28	1	75
Rumunjska	43	—	0	43
Slovenija	5	5	—	10
Slovačka	33	4	0	37
Finska	1	0	0	1
Švedska	2	1	1	4
Ujedinjena Kraljevina	38	13	1	52
Prekogranična područja	8	—	—	8
Ukupan broj provednih ispravaka	1 377	261	14	1 652

(¹) Prema zaključcima revizije potrebno je izvršiti temeljito unaprijeđenje francuskog tijela za ovjeravanja koje dostavlja podatke o povratu sredstava za EFR.

U tablici su navedene kumulativne finansijske korekcije koje su države članice prijavile od početka programskog razdoblja 2007. – 2013. do kraja 2012. Te ispravke treba dodati kumulativnim korekcijama koje je prijavila Komisija (vidi bilješku **6.4.3.**).

Radi dodatnog osiguranja u pogledu vjerodostojnosti i pouzdanosti izvještaja država članica o povućenim i vraćenim sredstvima Komisija je 2011. počela reviziju strukturnih mjera (EFRR, CF, ESF, ERF) kako bi izvještaji država članica bili potpuni i pouzdani. Na temelju analize rizika za uzorak je u 10 država članica odabранo 12 tijela za ovjeravanje (¹). Odgovarajuće službe Komisije su tijekom 2012. dobitne odgovarajuće jamstvo da 11 od 12 tijela za ovjeravanje nad kojima je izvršena revizija raspolažu odgovarajućim mehanizmima za vođenje evidencije o iznosima povrata i povlačenja nepropisnih plaćanja i obavješćivanje Komisije o njima.

Službe Komisije nastaviti će provoditi tu reviziju tijekom 2013. i poslije u ostalim državama članicama nakon analize godišnjih finansijskih izvještaja država članica o povlačenju i povratu sredstava koji će se primiti tijekom 2013.

7. MEHANIZMI FINANSIJSKE POTPORE

U ovoj bilješci želi se dati cjelokupni pregled trenutačno postojećih mehanizama finansijske potpore u EU-u te informacije kojima se dopunjuje bilješka **2**. Informacije iznesene u prvom dijelu ove bilješke (**7.1**) odnose se na uzimanja i davanja zajmova EU-a čime upravlja Komisija. Informacijama u drugom dijelu ove bilješke (**7.2**) obuhvaćeni su međuvladini mehanizmi finansijske potpore izvan okvira Ugovora o EU-u te stoga bez učinka na proračun EU-a.

(¹) O zaključcima te revizije, koji se temelje na konačnim izvještajima i praćenjima predmetnih država članica, obaviješteno je tijelo za davanje razrješnice.

7.1. POSLOVI UZIMANJA I DAVANJA ZAJMOVA KOJIMA UPRAVLJA KOMISIJA

7.1.1. *Uzimanje i davanje zajmova – pregled*

Knjigovodstvena vrijednost

	MFA	Euratom	BOP	EFSM	EZUČ u likvidaciji	Ukupno na dan 31.12.2012.	Ukupno na dan 31.12.2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Davanje zajmova (bilješka 2.4.2.)	549	425	11 623	44 476	221	57 294	41 281	
Uzimanje zajmova (bilješka 2.4.)	549	425	11 623	44 476	194	57 267	41 251	

Navedeni iznosi jesu knjigovodstvena vrijednost, a u tablicama u nastavku izraženi su u nominalnoj vrijednosti.

U skladu s Ugovorom o EU-u Europskoj uniji dane su ovlasti donošenja programa za uzimanje zajmova kako bi se mobilizirala finansijska sredstva potrebna za izvršenje njegove zadaće. Djelujući u ime EU-a Europska komisija trenutačno vodi tri glavna programa, makrofinansijsku pomoć (MFA), platnu bilancu (BOP) i Mechanizam za europsku finansijsku stabilnost (EFSM), na temelju kojih može dodjeljivati bespovratna sredstva te ih financirati izdavanjem dužničkih instrumenata na tržištima kapitala ili preko finansijskih institucija.

U obzir treba uzeti ključne točke ili značajke tih triju instrumenata:

- EU uzima zajmove na tržištima kapitala ili od finansijskih institucija, a ne iz proračuna jer mu nije dopušteno uzimati zajmove radi financiranja svojih redovnih proračunskih izdataka ili proračunskog manjka.
- Visina uzetih zajmova varira od malih privatnih plasmana do 10 ili do 100 milijuna EUR do standardnih iznosa zajmova za BOP i EFSM.
- Uzeti zajmovi daju se korisniku u naizmjenični zajam, tj. s istim kuponom, dospijećem i iznosom. Ne dovodeći u pitanje metodu naizmjeničnosti, servisiranje duga obveznice pravna je obveza EU-a koji osigurava da se sva obveznička plaćanja vrše na vrijeme i u cijelosti. U tom cilju korisnici BOP-a moraju deponirati vraćena sredstva 7 dana prije dana dospijeća, a korisnici EFSM-a 14 dana prije, što Komisiji daje dovoljno vremena da izvrši plaćanje na vrijeme bez obzira na okolnosti.
- Odlukama Vijeća i Komisije utvrđuju se za programe svih zemalja cjelokupni iznos danog zajma, rate, najviša pojedinačna dospijeća i najviše prosječno dospijeće zajmovnih paketa. Potom se Komisija i zemlja korisnik dogovaraju o zajmovnim parametrima, uključujući rate i plaćanje transi. Osim toga, sve rate zajma osim prve ovise o poštovanju strogih uvjeta, dogovorenih uvjeta sličnih potpori MMF-a, u kontekstu zajedničke finansijske potpore EU-a i MMF-a, što također utječe na vremenski raspored financiranja.
- To znači da vremenski raspored i dospijeće danih sredstava ovise o povezanim poslovima EU-a o davanju zajmova.
- Financiranje se iskazuje isključivo u eurima s dospijećima od 5 do 30 godina.
- Uzimanje zajmova jest izravna i bezuvjetna obveza EU-a za koju jamči 28 članica država.
- Ako država članica ne ispuni obvezu servisiranja duga, sredstva se, ako je moguće, uzimaju iz raspoložive riznice Komisije. Ako to nije moguće, Komisija potrebna sredstva uzima od država članica. U skladu sa zakonodavstvom EU-a o vlastitim sredstvima (članak 12. Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1150/2000), države članice zakonski su obvezne na raspolažanje staviti dovoljna sredstva za ispunjavanje obveza EU-a. Tako su ulagači izloženi samo kreditnom riziku EU-a, a ne riziku korisnika zajma.
- Zahvaljujući „naizmjeničnim” zajmovima za proračun EU-a ne postoji rizik kamatne stope ili tečajni rizik.

Osim toga, pravni subjekt **Euratom** (koji zastupa Komisija) uzima zajmove za davanje zajmova državama članicama i ostalim zemljama za financiranje projekata energetskih postrojenja. Naposljetku, nakon restrukturiranja duga dužnika koji nije ispunio svoje obveze, Europska zajednica za ugljen i čelik (**EZUČ**) u likvidaciji dobila je 2002. i 2007. zadužnice (ocijenjene AAA) od EIB-a. Knjigovodstvena vrijednost tih zadužnica na dan bilance stanja iznosila je 221 milijun EUR.

Više pojedinosti o svakom pojedinačnom instrumentu dano je u nastavku. Primjenjivale su se sljedeće efektivne kamatne stope (izražene kao raspon kamatnih stopa):

Dani zajmovi	31.12.2012.	31.12.2011.
Mikrofinancijska pomoć (MFA)	0,298 % – 4,54 %	1,58513 % – 4,54 %
Euratom	0,431 % – 5,76 %	1,067 % – 5,76 %
BOP	2,375 % – 3,625 %	2,375 % – 3,625 %
EFSM	2,375 % – 3,750 %	2,375 % – 3,50 %
EZUČ u likvidaciji	5,2354 % – 5,8103 %	1,158 % – 5,8103 %

Uzeti zajmovi	31.12.2012	31.12.2011
Mikrofinancijska pomoć (MFA)	0,298 % – 4,54 %	1,58513 % – 4,54 %
Euratom	0,351 % – 5,6775 %	0,867 % – 5,6775 %
BOP	2,375 % – 3,625 %	2,375 % – 3,625 %
EFSM	2,375 % – 3,750 %	2,375 % – 3,50 %
EZUČ u likvidaciji	6,92 % – 9,78 %	1,158 % – 9,2714 %

7.1.2. Mehanizam za europsku finansijsku stabilnost (EFSM)

Nominalna vrijednost EFSM-a

	u milijunima EUR		
	Irska	Portugal	Ukupno
Ukupni dani zajmovi	22 500	26 000	48 500
Isplaćeno na dan 31.12.2011.	13 900	14 100	28 000
Isplaćeno 2012.	7 800	8 000	15 800
Isplaćeni zajmovi na dan 31.12.2012.	21 700	22 100	43 800
Vraćeni zajmovi na dan 31.12.2012. (¹)	0	0	0
Nepodmireni zajmovi na dan 31.12.2012.	21 700	22 100	43 800
Nepovučeni iznosi na dan 31.12.2012.	800	3 900	4 700

(¹) Tablica s rasporedom vraćanja tih zajmova dana je na kraju bilješke 7.1.3.

Vijeće je 11. svibnja 2010. osnovalo EFSM radi očuvanja finansijske stabilnosti u Europi (Uredba Vijeća (EU) br. 407/2010.). Tim mehanizmom koji se temelji na članku 122.2 UFEU-a omogućuje se davanje finansijske pomoći državi članici u poteškoćama ili onoj kojoj ozbiljne poteškoće prijete zbog iznimnih okolnosti koje su izvan njezine kontrole. Pomoć se može dati u obliku zajma ili kreditne linije. Komisija u ime EU-a uzima zajmove na tržištima kapitala ili od finansijskih institucija te ih kao zajmove daje državama članicama korisnicama. Prije isplate rate za svaku zemlju koja prima zajam u okviru EFSM-a vrši se tromjesečna ocjena poštovanja uvjeta politike povezanih sa zajmom.

Zaključcima Vijeća ECOFIN-a od 9. svibnja 2011. mehanizam se ograničava na 60 milijardi eura, no pravni limit utvrđen je u članku 2.2 Uredbe Vijeća (EU) br. 407/2010 kojim je nepodmireni iznos zajmova ili kreditnih linija ograničen na maržu dostupnu u okviru gornje granice vlastitih sredstava. Za uzete zajmove povezane sa zajmovima isplaćenima u okviru EFSM-a daju se jamstva iz proračuna EU-a – stoga je u pogledu tih zajmova na dan 31. prosinca 2012. proračun izložen najvišem mogućem riziku u iznosu od 44 476 milijuna EUR (iznos iznad 43,8 milijarde EUR jest nominalna vrijednost). S obzirom na to da su za uzete zajmove u okviru EFSM-a dana jamstva iz proračuna EU-a, Europski parlament pažljivo ispituje aktivnosti Komisije u vezi EFSM-a te vrši nadzor u kontekstu proračunskog postupka i davanja razrješnice.

Vijeće je Provedbenom odlukom iz prosinca 2010. odobrilo davanje zajma Irskoj u najvišem iznosu od 22,5 milijarde EUR te Provedbenom odlukom iz svibnja 2011. davanje zajma Portugalu u najvišem iznosu od 26 milijardi EUR. U početnim provedbenim odlukama utvrđena je kamata s maržom kako bi uvjeti bili slični uvjetima za potporu MMF-a. Provedbenim odlukama Vijeća 2011/682/EU i 2011/683/EU od 11. listopada 2011. Vijeće je ukinulo kamatnu maržu te produljilo prosječno dospijeće sa 7,5 na 12,5 godina, a dospijeće individualnih tranši na najviše 30 godina. ECOFIN je 12. travnja 2013. prihvatio s dalnjim produljenjem najvišeg prosječnog dospijeća zajmova iz EFSM-a za Irsku i Portugal sa 7 na 19,5 godina. Tim produljenjem ublažiti će se profil otplate duga za obje zemlje te smanjiti njihove potrebe refinanciranja nakon završetka programa.

Za zajmove Irskoj i Portugalu u okviru EFSM-a EU planira izdavati daljnje obveznice u posljednjem tromjesečju 2013. u ukupnom iznosu od 3 milijarde EUR. EFSM se više neće upotrebljavati za financiranje novih programa ili sklapanje novih sporazuma o davanju zajmova, ali će se upotrebljavati za tekuće programe za Portugal i Irsku (vidi i bilješku 7.2.2. u nastavku).

7.1.3. Platna bilanca (BOP)

U okviru finansijskog instrumenta BOP koji se temelji na politikama, državama članicama EU-a daje se srednjoročna finansijska pomoć. Njime se omogućuje davanje zajmove državama članicama koje imaju poteškoće sa svojim platnim bilancama ili im takve poteškoće ozbiljno prijete. Ovim instrumentom mogu se koristiti samo države članice koje nisu uvele euro. Najviši nepodmireni iznosi zajmova danih u okviru ovog instrumenta ograničeni su na 50 milijardi EUR. Za uzete zajmove povezane sa zajmovima u okviru BOP-a daju se jamstva iz proračuna EU-a – stoga je u pogledu tih zajmova na dan 31. prosinca 2012. proračun izložen najvišem mogućem riziku u iznosu od 11 623 milijuna EUR (iznos ispod 11,4 milijarde EUR jest nominalna vrijednost).

Nominalna vrijednost BOP-a

	u milijunima EUR			
	Mađarska	Latvija	Rumunjska	Ukupno
Ukupni dani zajmovi	6 500	3 100	6 400	16 000
Isplaćeno 2008.	2 000	—	—	2 000
Isplaćeno 2009.	3 500	2 200	1 500	7 200
Isplaćeno 2010.	—	700	2 150	2 850
Isplaćeno 2011.	—	—	1 350	1 350
Isplaćeno 2012.	—	—	—	—
Isplaćeni zajmovi na dan 31.12.2012.	5 500	2 900	5 000	13 400
Vraćeni zajmovi na dan 31.12.2012.	(2 000)	—	—	(2 000)
Nepodmireni iznos na dan 31.12.2012.	3 500	2 900	5 000	11 400
Nepovučeni iznosi na dan 31.12.2012.	0	0	1 400	1 400

Tablica s rasporedom vraćanja tih zajmova dana je na kraju ove bilješke.

U razdoblju od studenoga 2008. do kraja 2012. Mađarskoj, Latviji i Rumunjskoj dani su zajmovi u iznosu od 16 milijardi EUR od čega je 13,4 milijarde EUR isplaćeno do kraja 2012. Treba napomenuti da je program pomoći iz BOP-a za Mađarsku istekao u studenome 2010. (od čega nije povučena 1 milijarda EUR), a prvi otplaćeni iznos od 2 milijarde EUR primljen je prema planu u prosincu 2011. Program pomoći iz BOP-a za Latviju istekao je u siječnju 2012. (s nepovučenih 200 milijuna EUR). Prvi program pomoći iz BOP-a za Rumunjsku istekao je u svibnju 2012., a sva su dana sredstva isplaćena.

Rumunjska je u veljači 2011. zatražila popratni program preventivne finansijske pomoći u okviru instrumenta BOP za potporu ponovnom uzletu gospodarskog rasta. Vijeće je 12. svibnja 2011. donijelo odluku o davanju preventivne pomoći iz BOP-a za Rumunjsku u iznosu do 1,4 milijarde EUR (Odluka Vijeća 2011/288/EU) koja se, da je bila zatražena, morala odobriti i u obliku zajma s najvišim dospijećem od sedam godina. Ta je preventivna pomoć istekla krajem ožujka 2013., a da nije bila upotrijebljena.

U tablici koja slijedi dan je pregled planiranog rasporeda otplaćivanja u nominalnoj vrijednosti za nepodmirene iznose zajmova iz EFSM-a i BOP-a na datum potpisivanja ovog izvještaja:

Godine	BOP				EFSM			Ukupno
	Mađarska	Latvija	Rumunjska	Ukupno	Irska	Portugal	Ukupno	
2014.	2.0	1.0		3.0				3.0
2015.		1.2	1.5	2.7	5.0		5.0	7.7
2016.	1.5			1.5		4.75	4.75	6.25
2017.			1.15	1.15				1.15
2018.			1.35	1.35	3.9	0.6	4.5	5.85
2019.		0.5	1.0	1.5				1.5
2021.					3.0	6.75	9.75	9.75
2022.						2.7	2.7	2.7
2025.		0.2		0.2				0.2
2026.					2.0	2.0	4.0	4.0
2027.					1.0	2.0	3.0	3.0
2028.					2.3		2.3	2.3
2032.					3.0		3.0	3.0
2038.						1.8	1.8	1.8
2042.					1.5	1.5	3.0	3.0
Ukupno	3.5	2.9	5.0	11.4	21.7	22.1	43.8	55.2

7.1.4. MFA, EURATOM i EZUČ u likvidaciji

MFA je finansijski instrument, koji se temelji na politikama, za nevezanu i nenamjensku platnu bilancu i/ili proračunsku potporu partnerskim trećim zemljama koje su prostorno bliske području EU-a. Upotrebljava se u obliku srednjoročnih/dugoročnih zajmova ili bespovratnih sredstava ili njihove odgovarajuće kombinacije te se njime općenito dopunjaju sredstva dana u kontekstu programa prilagodbe i reforme koje podupire MMF. Komisija je do 31. prosinca 2012. sklopila dodatne ugovore o zajmu u iznosu od 100 milijuna EUR, ali druge stranke do kraja godine još nisu povukle ta sredstva. Komisija za te zajmove još nije primila jamstva trećih strana, ali su za njih jamstva dana iz Jamstvenog fonda (vidi bilješku 2.4.).

Euratom je pravni subjekt EU-a, a zastupa ga Europska komisija. On državama članicama daje zajmove za financiranje ulagačkih projekata u državama članicama koji se odnose na industrijsku proizvodnju električne energije u nuklearnim elektranama i na industrijska postrojenja gorivnog ciklusa. Daje zajmove i državama koje nisu članice za podizanje razine sigurnosti i učinkovitosti nuklearnih elektrana i postrojenja nuklearnog gorivnog ciklusa koji su u funkciji ili fazi izgradnje. Za te su zajmove primljena jamstva trećih strana u iznosu od 423 milijuna EUR (2011.: 447 milijuna EUR).

Zajmovi EZUČ-a u likvidaciji daju se za uzete zajmove u skladu s člancima 54. i 56. Ugovora o EZUČ-u te tri nekotirana dužnička vrijednosna papira koje izdaje EIB u zamjenu za dužnika koji nije ispunio svoje obveze. Ta će se tri dužnička vrijednosna papira zadržati do njihovog dospjeća (2017. i 2019.) kako bi se pokrilo servisiranje povezanih uzetih zajmova. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti odgovaraju promjeni obračunanih kamata povećanih za godišnju amortizaciju plaćenih premija i transakcijskih troškova nastalih na početku, izračunanih s pomoću metode efektivne kamate.

7.2. MEĐUVLADINI FINANCIJSKI MEHANIZMI IZVAN OKVIRA UGOVORA O EU-u

7.2.1. *Europski fond za finansijsku stabilnost (EFSF)*

Europski fond za finansijsku stabilnost (EFSF) osnovale su države članice europodručja na temelju odluka koje je 9. svibnja 2010 donijelo Vijeće ECOFIN-a. Njegova je svrha očuvanje finansijske stabilnosti Europe pružanjem finansijske pomoći državama članicama europodručja. Nakon 1. srpnja 2013. iz EFSF-a ne daju se novi zajmovi (vidi bilješku 7.2.2. u nastavku), što je u skladu sa Okvirnim sporazumom na snazi. U skladu sa sporazumom šefova država i vlada europodručja iz srpnja 2013., za ESFS je dopuštena primjena sljedećih instrumenata na temelju odgovarajuće uvjetovanosti:

- davanje zajmova zemljama koje su u finansijskim poteškoćama
- posredovanje na primarnim i sekundarnim tržištima dužničkih instrumenata. Na sekundarnom tržištu će se posredovati samo na temelju analize ESB-a o priznavanju postojanja iznimnih okolnosti na finansijskom tržištu i rizika za finansijsku stabilnost
- djelovanje na temelju preventivnog programa
- financiranje dokapitalizacije finansijskih institucija davanjem zajmova vladama
- davanje potvrda o djelomičnoj zaštiti od rizika uz osiguranje novih sredstava ranjivim državama članicama.

EFSF se podupire iz jamstvenih obveza država članica europodručja u iznosu od ukupno 780 milijardi EUR, a raspolaze iznosom od 440 milijardi EUR namijenjenih za davanje zajmova. Za EFSF se ne daju jamstva iz proračuna EU-a. EFSF je trgovacko društvo s nastanom u Luxembourgu čiji su vlasnik države članice europodručja te, s obzirom na to da nije obuhvaćen Ugovorom o EU-u, nije tijelo EU-a te se ne iskazuje i ne konsolidira u finansijskom izvještaju EU-a. Stoga EFSF nema utjecaja na finansijski izvještaj EU-a, osim mogućih prihodovnih sankcija opisanih u nastavku.

Komisija je nadležna za pregovore o uvjetima politike vezanih uz finansijsku pomoć i praćenje poštovanja tih uvjeta. Na temelju Uredbe (EU) br. 1173/2011 Europskog parlamenta i Vijeća moguće je državama članicama s eurom kao valutom nametati sankcije u obliku novčanih kazni. Te se novčane kazne, u visini 0,2 % BNP-a države članice iz prethodne godine, mogu određivati u slučajevima kada država članica nije poduzela odgovarajuće mjere da ispravi prekomjeran proračunski manjak ili ako su statistički podaci prepravljeni. Slično tomu, Uredbom (EU) br. 1174/2011 o makroekonomskim neravnotežama omogućava se nametanje godišnjih novčanih kazni državama članicama europodručja u visini 0,1 % BNP-a u slučajevima kad država članica nije poduzela potrebnu korektivnu mjeru ili nije podnijela dostatan korektivni

akcijski plan. Uredbom (EU) br. 1177/2011 ažurirana je Uredba (EZ) br. 1467/97 o ubrzavanju i pojašnjavanju provođenja postupka u vezi s prekomjernim manjkom. U ažuriranoj Uredbi predviđena je i mogućnost određivanja novčanih kazni državama članicama europodručja (u visini 0,2 % BNP-a uvećano za varijabilnu komponentu). U skladu s tim trima uredbama, sve novčane kazne plaćene Komisiji prosljeđuju se EFSF-u ili mehanizmu koji će ga naslijediti. Trenutačno je predviđen prijenos tih novčanih kazni preko proračuna EU-a u EFSF. To bi značilo da se ti iznosi iskazuju kao proračunski prihod i izdatak te stoga nema učinka na cjelokupni proračunski rezultat. Isto tako nemaju učinka ni na poslovni rezultat koji se prikazuje u finansijskim izvještajima EU-a.

Nominalna vrijednost EFSF-a

	u milijunima EUR			
	Irska	Portugal	Grčka (¹)	Ukupno
Ukupni dani zajmovi	17 700	26 000	144 600	188 300
Isplaćeni zajmovi na dan 31.12.2012.	12 000	18 200	108 300	138 500
Vraćeni zajmovi na dan 31.12.2012.	—	—	—	—
Nepodmireni zajmovi na dan 31.12.2012.	12 000	18 200	108 300	138 500

(¹) 2. program

7.2.2. Europski stabilizacijski mehanizam (ESM)

Europsko vijeće dogovorilo se 17. prosinca 2010. o tome da države članice europodručja moraju uspostaviti trajan stabilizacijski mehanizam, Europski stabilizacijski mehanizam (ESM), međuvladinu organizaciju u skladu s međunarodnim javnim pravom i izvan okvira Ugovora o EU-u. Ugovor o ESM-u potpisalo je 17 država članica europodručja 2. veljače 2012., a mehanizam je stupio na snagu u listopadu 2012. Na ESM su prenijete zadaće koje je izvršavao EFSM, a od 1. srpnja 2013. i zadaće koje je izvršavao EFSF te je tako ESM postao jedini i trajni mehanizam odgovora na nove zahtjeve za finansijsku pomoć državama članicama europodručja. Stoga se EFSF i EFSM više neće upotrebljavati za financiranje novih programa ili sklapanje novih sporazuma o davanju zajmova, ali će se upotrebljavati za tekuće programe za Portugal, Irsku i Grčku. Zajmovi dani u okviru EFSM-a stoga će se i dalje isplaćivati i vraćati u skladu s pravilima EFSM-a, a za povezane uzete zajmove, koji će se i dalje iskazivati u bilanci stanja EU-a, i dalje će vrijediti jamstva iz proračuna EU-a. Stoga osnivanje ESM-a sad neće imati utjecaja na postojeće obvezne u okviru EFSM-a. Treba napomenuti i da se za uzete zajmove za ESM neće davati jamstva iz proračuna EU-a.

ESM se podupire čvrstom kapitalnom strukturu, s ukupnim iznosom upisanog kapitala od 700 milijardi EUR, od čega je 80 milijardi u obliku uplaćenog kapitala država članica europodručja. S tim kapitalom za davanje zajmova u načelu je raspoloživo 500 milijardi EUR. Za primanje pomoći u okviru ESM-a potrebno je poštovati uvjete zavisno od odabranog mehanizma pomoći. Davanje zajmova državama članicama korisnicama ovisit će o provedbi strogog programa finansijske i fiskalne prilagodbe u skladu s postojećim uređenjem. S obzirom na to da ima pravnu osobnost te da ga financiraju države članice europodručja, ovaj mehanizam nije tijelo EU-a te nema utjecaja na finansijski izvještaj ili proračun EU-a, osim mogućih prihodovnih sankcija opisanih u nastavku. Komisija je nadležna za pregovore o ispunjavanju uvjeta politike povezanih s finansijskom pomoći i praćenje poštovanja tih uvjeta (kao i EFSF). Prije isplate rate za svaku zemlju koja prima finansijsku pomoć u okviru ESM-a redovito se ocjenjuje poštovanje uvjeta politike.

Kako je navedeno, nakon zatvaranja EFSF-a novčane kazne naplaćene u skladu s uredbama (EU) br. 1173/2011, (EU) br. 1174/2011 i (EU) br. 1177/2011 u ESM će se prenijeti preko proračuna EU-a. Osim toga, u Ugovoru o stabilnosti, usklajivanju i upravljanju koji je potpisalo 25 država članica (osim Ujedinjene Kraljevine i Češke Republike), ako država članica ne poduzme potrebne mjere u slučaju kršenja kriterija manjka, predviđeno je plaćanje kazni za bilo koju od ugovornih stranaka. Propisane kazne (koje ne smiju prelaziti 0,1 % BNP-a) uplaćivat će se u ESM ako se odnose na države članice europodručja (te neće imati utjecaja na proračunski rezultat EU-a, kao primjerice EFSF) ili u proračun EU-a ako se odnose na države koje nisu članice europodručja – vidi članak 8. stavak 2. Ugovora. U drugom slučaju iznos kazne u proračunu EU-a knjižit će se kao prihod te će se kao takav iskazati u finansijskom izvještaju.

Nominalna vrijednost ESM-a

	<i>u milijunima EUR</i>
	Španjolska
Ukupni dani zajmovi	100 000
Isplaćeni zajmovi na dan 31.12.2012.	39 468
Vraćeni zajmovi na dan 31.12.2012.	—
Nepodmireni zajmovi na dan 31.12.2012.	39 468
Nepovučeni iznosi na dan 31.12.2012.	60 532

8. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZIKOM

Sljedeće objave u pogledu upravljanja finansijskim rizikom u EU-u odnose se na:

- davanje i uzimanje zajmova čime se bavi Europska komisija upotrebom sljedećih instrumenata: Mehanizam za europsku finansijsku stabilnost (EFSM), platna bilanca (BOP), makrofinansijska pomoć (MFA), djelovanja Euratoma i Europske zajednice za ugljen i čelik (u likvidaciji)
- operacije Europske komisije povezane s riznicom u cilju izvršenja proračuna EU-a, uključujući primanje novčanih kazni i
- Jamstveni fond za vanjska djelovanja.

8.1. VRSTE RIZIKA

Tržišni rizik jest rizik fluktuacije poštene vrijednosti ili budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena tržišnih cijena. On ne podrazumijeva samo mogući gubitak, već i mogući dobitak. Čine ga rizik od promjene tečaja stranih valuta, kamatni rizik i ostali cjenovni rizici (koji za EU nisu znatni).

1. **Rizik od promjene tečaja stranih valuta** jest rizik da će promjene tečaja stranih valute utjecati na aktivnosti ili ulaganja EU-a. Do njega dolazi zbog promjene cijene jedne valute u odnosu na drugu.
2. **Kamatni rizik** jest mogućnost smanjenja vrijednosti vrijednosnih papira, osobito obveznika, zbog povećanja kamatnih stopa. Općenito, više kamatne stope uzrokuju niže cijene obveznika s fiksnom kamatnom stopom i obratno.

Kreditni rizik jest rizik od gubitka zbog neotplaćivanja zajma ili drugih kreditnih linija (glavnice i kamata ili samo jedno od njih) dužnika/zajmoprimeca ili svakog kršenja ugovorne obveze. Oblici neotplaćivanja jesu kašnjenje u otplati, restrukturiranje načina otplate korisnika zajma i stečaj.

Rizik likvidnosti jest rizik koji nastaje zbog poteškoća u prodaji imovine, primjerice rizik da se trgovanje određenim vrijednosnim papirom ili imovinom na tržištu ne može dovoljno brzo obaviti kako bi se sprječio gubitak ili ispunila obveza.

8.2. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM**Uzimanje i davanje zajmova**

Transakcije uzimanja i davanja zajmova i povezano upravljanje riznicom provodi EU u skladu s odgovarajućim odlukama Vijeća, ako su primjenjive, i međunarodnim smjernicama. Odgovarajuće operativne jedinice razvile su i koriste pisane postupke kojima su obuhvaćena posebna područja poput uzimanja i davanja zajmova te upravljanje riznicom. Opće je pravilo da se promjene kamatne stope ili tečajeva stranih valuta (omeđivanje rizika) ne mogu kompenzirati jer se davanje zajmova financira uglavnom „naizmjeničnim“ zajmovima što ne uzrokuje otvorene kamatne ili tečajne pozicije. Primjena „naizmjeničnosti“ redovito se provjerava.

Europska komisija upravlja likvidacijom obveza EZUČ-a za koji nije predviđeno davanje novih zajmova ili odgovarajućih sredstava. Novo uzimanje zajmova EZUČ-a ograničeno je na refinanciranje u cilju smanjenja troška sredstava. Kad je riječ o operacijama riznice, primjenjuju se načela opreznog upravljanja u cilju ograničenja finansijskih rizika.

Riznica

Pravila i načela upravljanja operacijama riznice Komisije utvrđena su u Uredbi Vijeća (EZ, Euratom) br. 1150/2000 (izmijenjenoj uredbama Vijeća (EZ, Euratom) br. 2028/2004 i (EZ, Euratom) br. 105/2009) i Finansijskoj uredbi (Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2005 izmijenjena uredbama Vijeća (EZ, Euratom) br. 1995/2006, (EZ) br. 1525/2007 i (UE, Euratom) br. 1081/2010) i Provedbenim pravilima (Uredba Komisije (EZ, Euratom) br. 2342/2002 izmijenjena uredbama Komisije (EZ, Euratom) br. 1261/2005, (EZ, Euratom) br. 1248/2006 i (EZ, Euratom) br. 478/2007).

Kao rezultat navedenih uredaba primjenjuju se sljedeća glavna načela:

- države članice uplaćuju vlastita sredstva na račune otvorene za tu namjenu u ime Komisije, a pri riznici ili tijelu koje imenuje svaka država članica. Tim se sredstvima Komisija može koristiti samo za pokrivanje potreba za gotovinom
- države članice uplaćuju vlastita sredstva u svojim nacionalnim valutama, a plaćanja Komisije izražavaju se u eurima
- bankovni računi otvoreni u ime Komisije ne mogu imati negativan saldo. To se ograničenje ne primjenjuje na račune vlastitih sredstava Komisije u slučaju neotplate zajmova dogovorenih ili zajamčenih u skladu s uredbama i odlukom Vijeća EU-a te uz određene uvjete ako potrebe za gotovinom premašuju sredstva na računima
- sredstva na bankovnim računima izražena u valutama koje nisu euro upotrebljavaju se za plaćanje u istim valutama ili se u redovitim vremenskim razmacima preračunavaju u euro.

Osim računa s vlastitim sredstvima, Komisija otvara i druge bankovne račune u središnjim ili komercijalnim bankama namijenjene plaćanju i otpati koji nisu povezani s doprinosima država članica proračunu.

Aktivnosti riznice i plaćanja vrše se potpuno automatski i temelje se na suvremenim informacijskim sustavima. U cilju jamčenja sigurnosti sustava i osiguranja razdvajanja zadaća u skladu s Finansijskom uredbom, standardima unutarnje kontrole Komisije i načelima revizije primjenjuju se posebni postupci.

Radi ograničenja poslovnih i finansijskih rizika i osiguranja odgovarajuće razine nadzora upravljanje aktivnostima riznice i plaćanja Komisije uređeno je nizom pisanih smjernica i postupaka. Njima su obuhvaćena različita područja poslovanja (primjerice: izvršavanje plaćanja i upravljanje novcem, predviđanje novčanih tokova, kontinuitet poslovanja itd.), a njihovo poštovanje redovito se provjerava. Osim toga, GU Proračun i GU ECFIN razmjenjuju informacije o upravljanju rizikom i najboljoj praksi zaštite od izloženosti.

Novčane kazne

Privremeno naplaćene novčane kazne: depoziti

Iznosi primljeni prije 2010. ostaju na računima banaka posebno odabranih za deponiranje privremeno naplaćenih novčanih kazni. Odabir banaka vrši se u skladu s postupcima javne nabave utvrđenima u Finansijskoj uredbi. Deponiranje sredstava u određene banke određuje se na temelju unutarnje politike upravljanja rizikom kojom se utvrđuju uvjeti kreditne sposobnosti i iznos sredstava koji se mogu plasirati razmјerno kapitalu protustranke. Redovito se utvrđuju i ocjenjuju finansijski i poslovni rizici i provjerava usklađenost s unutarnjim politikama i postupcima.

Privremeno naplaćene novčane kazne: portfelj fonda BUFI

Iznos privremeno naplaćenih novčanih kazni od 2010. ulaze se u posebno osnovan fond BUFI. Imovinom u pogledu privremeno naplaćenih novčanih kaznih upravlja Komisija u skladu s unutarnjim smjernicama i smjernicama za upravljanje imovinom. Odgovarajuće operativne jedinice razvile su i koriste priručnike o postupku kojima su obuhvaćena posebna područja poput upravljanje riznicom. Redovito se utvrđuju i ocjenjuju finansijski i poslovni rizici i provjerava usklađenost s unutarnjim smjernicama i postupcima.

Upravljanje imovinom ima za cilj ulaganje Komisiji plaćenih novčanih kazni kako bi se:

- (a) omogućio jednostavan pristup sredstvima kad je to potrebno i
- (b) u normalnim uvjetima osigurao prihod koji je u prosjeku jednak referentnom prihodu BUFI-ja umanjenom za nastale troškove.

Ulaganja su u načelu ograničena na sljedeće kategorije: oročeni depoziti u središnjim bankama europodručja, agencijama europodručja za upravljanje državnim dugom, bankama u državnom vlasništvu ili s državnim jamstvom ili nadnacionalnim institucijama; obveznice, mjenice i potvrde o depozitu koje izdaju nacionalni subjekti izazivajući izravnu izloženost europodručja ili koje izdaju nadnacionalne institucije.

Bankovna jamstva

Komisija drži jamstva za znatne iznose koje izdaju finansijske institucije u vezi s novčanim kaznama koje određuje za poduzeća koja krše pravila EU-a o tržišnom natjecanju (vidi bilješku 2.9.1.). Jamstva se dobivaju od poduzeća koji umjesto novčane kazne vrše privremeno plaćanje. Jamstvima se upravlja u skladu s unutarnjom politikom upravljanja rizikom. Redovito se utvrđuju i ocjenjuju finansijski i poslovni rizici i provjerava usklađenost s unutarnjim politikama i postupcima.

Jamstveni fond

Pravila i načela upravljanja imovinom Jamstvenog fonda (vidi bilješku 2.4.) utvrđena su u Konvenciji Europske komisije i EIB-a potpisanoj 25. studenoga 1994. te naknadnim izmjenama od 17. i 23. rujna 1996., 8. svibnja 2002., 25. veljače 2008. i 9. studenoga 2010. Jamstveni fond posluje samo u eurima. Ulaganja se vrše samo u euru kako bi se izbjegao svaki rizik od promjene tečaja stranih valuta. Upravljanje imovinom temelji se na tradicionalnim pravilima opreznosti u finansijskim aktivnostima. Potrebno je posebnu pozornost obratiti smanjenju rizika i osiguranju da se imovina može prodati ili prenijeti bez znatnog kašnjenja uzimajući u obzir obuhvaćene obveze.

8.3. RIZICI OD PROMJENE TEČAJA STRANIH VALUTA

Uzimanje i davanje zajmova

Većina finansijske imovine i obveza izražava se u euru te se u tim slučajevima EU ne suočava s rizikom od promjene tečaja stranih valuta. Međutim, EU daje zajmove u američkim dolarima iz finansijskog instrumenta Euratom, a oni se financiraju uzetim zajmovima u istom iznosu u američkim dolarima („naizmjenične“ aktivnosti). Na datum bilance stanja EU se u pogledu Euratoma ne suočava s rizikom od promjene tečaja stranih valuta. Za EZUČ u likvidaciji neto izloženost stranoj valuti mala je i iznosi 1,35 milijuna EUR koji proizlaze iz stambenih zajmova u vrijednosti 1,13 milijuna EUR i stanja na tekućim računima u vrijednosti 0,22 milijuna EUR.

Riznica

Vlastita sredstva koja uplaćuju države članice u valutama koje nisu euro pohranjuju se na računima za vlastita sredstva u skladu s Uredbom o vlastitim sredstvima. Preračunavaju se u euro kad su potrebna za pokrivanje plaćanja. Postupci koji se primjenjuju na upravljanje tim sredstvima utvrđeni su navedenom Uredbom. U ograničenom broju slučajeva sredstva se upotrebljavaju za izravna plaćanja koja se vrše u istoj valuti.

Komisija u komercijalnim bankama drži niz računa u valutama EU-a koje nisu euro, te u američkim dolarima i švicarskim francima koje joj služe za plaćanja u tim valutama. Ti se računi pune ovismom o iznosu plaćanja koje treba izvršiti te stoga njihov saldo ne predstavlja rizik od promjene tečaja stranih valuta.

Ako se razni primici (osim vlastitih sredstava) na račune uplaćuju u valutama koje nisu euro, oni se prenose na račune Komisije u istim valutama ako su potrebni za izvršavanja plaćanja ili preračunavaju u euro i prenose na račune u eurima. Knjiga blagajne u valutama koje nisu euro puni se ovisno o procijenjenim kratkoročnim potrebama lokalnih plaćanja u istim valutama. Salda tih računa održavaju se unutar njihovih gornjih granica.

Novčane kazne

Privremeno naplaćene novčane kazne (depoziti i portfelj BUFI-ja) i bankovna jamstva

S obzirom da se sve novčane kazne utvrđuju i plaćaju u eurima, nema rizika od promjene tečaja stranih valuta.

Jamstveni fond

Financijska imovina izražena je u eurima te stoga nema rizika od promjene tečaja stranih valuta.

8.4. KAMATNI RIZIK

Uzimanje i davanje zajmova

Uzeti i dani zajmovi s promjenjivim kamatnim stopama

Zbog prirode uzimanja i davanja zajmova, EU posjeduje znatnu kamatonosnu imovinu i obveze. Zbog zajmova uzetih u okviru MFA-a i Euratom-a po promjenjivim kamatama, EU je izložen kamatnom riziku. Međutim, kamatni rizici koji nastaju zbog uzetih zajmova prebijaju se davanjem zajmova pod istim uvjetima (naizmjenični zajmovi). Na datum bilance stanja EU ima zajmove (izražene u nominalnim iznosima) s promjenjivim kamatnim stopama u iznosu od 0,7 milijardi EUR (2011.: 0,8 milijardi EUR) pri čemu im se svakih šest mjeseci ponovno određuje cijena.

Uzeti i dani zajmovi s nepromjenjivim kamatnim stopama

EU ima i zajmove u okviru MFA-a i Euratom-a s nepromjenjivim kamatnim stopama u ukupnom iznosu od 271 milijun EUR (2011.: 236 milijuna EUR) s konačnim dospijećem između jedne i pet godina (25 milijuna EUR) i nakon pet godina (246 milijuna EUR). Važnije je da EU ima deset zajmova u okviru finansijskog instrumenta BOP s nepromjenjivim kamatnim stopama u ukupnom iznosu od 11,4 milijarde EUR u 2012. (2011.: 11,4 milijarde EUR) s konačnim dospijećem između jedne i pet godina (8,4 milijarde EUR) i nakon pet godina (3,0 milijarde EUR). U okviru finansijskog instrumenta EFSM EU ima 18 zajmova u s nepromjenjivim kamatnim stopama u ukupnom iznosu od 43,8 milijarde EUR u 2012. s konačnim dospijećem između jedne i pet godina (9,8 milijarde EUR) i nakon pet godina (34 milijarde EUR).

EZUČ u likvidaciji je zbog prirode svojih aktivnosti izložen kamatnom riziku. Kamatni rizici koji nastaju zbog uzetih zajmova općenito se prebijaju davanjem zajmova pod istim uvjetima. Kad je riječ o upravljanju imovinom, 4 % portfelja EZUČ-a jesu obveznice s promjenjivom kamatnom stopom. Na dan bilance stanja beskuponske obveznice predstavljaju 8 % obvezničkog portfelja.

Riznica

Iz riznice Komisije ne posuđuje se novac te ona stoga nije izložena kamatnom riziku. Međutim, u riznicu pristižu kamate na salda raznih bankovnih računa. Stoga je Komisija uvela mјere kako bi kamate koje se obračunavaju na njezine bankovne račune redovito odražavale tržišne kamatne stope te njihovu moguću promjenu.

Računi otvoreni u riznicama država članica ili središnjim nacionalnim bankama koji služe za primitak vlastitih sredstava nisu kamatonosne te se za njih ne plaćaju naknade. Za sve ostale račune u središnjim nacionalnim bankama naknada ovisi o posebnim uvjetima koje nudi svaka banka, a primijenjene su kamatne stope promjenjive i prilagođene fluktuacijama tržišta.

Na prekonoćna salda računa otvorenih u komercijalnim bankama kamate pristaju na dnevnoj osnovi. To se temelji na promjenjivim tržišnim stopama na koje se primjenjuje ugovorna marža (pozitivna ili negativna). Za većinu računa izračun kamate povezan je s EONIA-om (prekonoćni prosječni indeks eura) te se prilagođava kako bi odražavao sve promjene te stope. Za neke ostale račune izračun kamate povezan je s marginalnom stopom ESB-a za njezine glavne operacije refinanciranja. Stoga ne postoji rizik da bi Komisija primala kamate niže od tržišnih stopa.

Novčane kazne

Privremeno naplaćene novčane kazne (depoziti, portfelj BUFI-ja) i bankovna jamstva

Depoziti i bankovna jamstva nisu izloženi kamatnom riziku. Kamate pristigli na temelju depozita odražavaju tržišne kamatne stope te njihovu moguću promjenu. Portfelj BUFI-ja ne sadrži obveznice s promjenjivim kamatnim stopama.

Jamstveni fond

Dužnički vrijednosni papiri u okviru Jamstvenog fonda izdani po promjenjivim kamatnim stopama podliježu njihovoj promjenjivosti, a za dužničke vrijednosne papire prisutan je rizik u pogledu njihove poštene vrijednosti. Na datum bilance stanja obveznice po nepromjenjivoj stopi predstavljaju približno 67 % ulagачkog portfelja (2011.: 83 %).

8.5. KREDITNI RIZIK

Uzimanje i davanje zajmova

Izloženost kreditnom riziku otklanja se prvo dobivanjem državnih jamstava u slučaju Euratoma, potom preko Jamstvenog fonda (MFA i Euratom) te mogućim dobivanjem potrebnih sredstava s računa vlastitih sredstava Komisije otvorenih u državama članicama i konačno iz proračuna EU-a. U zakonodavstvu o vlastitim sredstvima utvrđena su plaćanja vlastitih sredstava na najviše 1,23 % BND-a država članica, a tijekom 2012. za pokrivanje plaćanja odobrenih sredstava upotrijebljeno je zapravo 0,93 %. To znači da je 31. prosinca 2012. za pokrivanje tih jamstava postojala raspoloživa marža od 0,3 %. Jamstveni fond za vanjska djelovanja osnovan je 1994. za pokrivanje rizika od neplaćanja obveza povezanih s uzetim zajmova kojima se financiraju zajmovi za zemlje izvan EU-a. U svakom slučaju, ako dužnik ne može u cijelosti vratiti dužni iznos, izloženost kreditnom riziku ublažava se mogućim dobivanjem sredstava s računa vlastitih sredstava Komisije otvorenih u državama članicama na kojima ima dovoljno sredstava. U tu svrhu EU ima pravo pozvati države članice da poštuju pravne obveze EU prema svojim zajmodavcima.

Kad je riječ o operacijama riznice, moraju se primjenjivati smjernice o izboru protustranaka. U skladu s tim, operativna jedinica moći će poslovati samo s prihvatljivim bankama koje u pogledu protustranaka imaju dovoljna ograničenja.

Izloženost EZUČ-a kreditnom riziku otklanja se redovitom analizom sposobnosti zajmoprimeca da ispune obveze otplaćivanja kamata i glavnice. Izloženost kreditnom riziku otklanja se i dobivanjem kolaterala te državnih, korporativnih i osobnih jamstava. Kad je riječ o operacijama riznice, moraju se primjenjivati smjernice o izboru protustranaka. Operativna jedinica moći će poslovati samo s prihvatljivim bankama koje u pogledu protustranaka imaju dovoljna ograničenja.

Riznica

U skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1150/2000 o vlastitim sredstvima većina sredstava u riznici Komisije drži se na računima koje su otvorile države članice za uplaćivanje svojih doprinosa (vlastiti resursi). Svi ti računi drže se u riznicama država članica ili središnjim nacionalnim bankama. Te institucije nose najniži kreditni rizik (ili rizik protustranke) u odnosu na Komisiju jer je izloženost povezana s državama članicama. Kad je riječ o dijelu sredstava u riznici Komisije koji se drže u komercijalnim bankama radi izvršavanja plaćanja, punjenje tih računa vrši se na pravovremenoj osnovi čime automatski upravlja sustav za upravljanje novcem u riznici. Na svim računima drže se najniži iznosi novca razmjerni prosječnom iznosu izvršenih dnevnih plaćanja s tih računa. Stoga su iznosi koje se prekonوćno drže na tim računima stalno na niskim razinama (prosječno između 20 i 100 milijuna EUR na više od 20 računa) te je tako izloženost Komisije riziku ograničena. Te iznose treba razmatrati s obzirom na cjelokupni saldo riznice koji se kreće od 1 milijarde EUR do 35 milijardi EUR te na cjelokupni iznos izvršenih plaćanja u 2012. u visini od 139,5 milijardi EUR.

Osim toga, za odabir komercijalnih banaka primjenjuju se posebne smjernice radi daljnog smanjivanja rizika protustranke kojemu je Komisija izložena:

- Sve komercijalne banke biraju se na temelju poziva na podnošenje ponuda. Najniži kratkoročni kreditni rejting potreban za pristupanje postupcima nadmetanja jest P-1 agencije Moody ili njemu istovjetna ocjena (A-1 agencije S&P ili F1 agencije Fitch). U posebnim i propisno opravdanim okolnostima može se prihvati i niži rejting.
- Kreditni rejtinzi komercijalnih banaka u kojima Komisija ima otvorene račune provjeravaju se barem jednom mjesečno ili češće ako je i kad je to potrebno. U kontekstu finansijske krize donesene su mјere pojačanog nadzora i dnevnih provjera komercijalnih banaka koje su se provodile tijekom 2012.
- U delegacijama izvan EU-a knjige blagajne drže se u lokalnim bankama odabranima pojednostavljenim postupkom javnog nadmetanja. Uvjeti za rejting ovise o lokalnim okolnostima i mogu se znatno razlikovati od države do države. Kako bi se ograničila izloženost riziku, salda tih računa drže se na najnižim mogućim razinama (uzimajući u obzir poslovne potrebe), redovito se pune, a primjenjene gornje granice preispituju se jednom godišnje.

Novčane kazne

Privremeno naplaćene novčane kazne: depoziti

Banke koje drže depozite za novčane kazne privremeno plaćene prije 2010. biraju se na temelju javnog nadmetanja u skladu s politikom upravljanja rizikom kojom se utvrđuju uvjeti kreditne sposobnosti i iznos sredstava koji se mogu plasirati razmijerno kapitalu protustranke.

Za komercijalne banke posebno odabrane za deponiranje privremeno naplaćenih novčanih kazni (ograničeni novčana sredstva) kao opće pravilo potreban je najniži dugoročni rejting A (prema S&P ili njemu istovjetna ocjena) u svim trima agencijama za rejting te najniži kratkoročni rejting A-1 (S&P ili njemu istovjetna ocjena). Ako se snizi kreditni rejting banaka iz te skupine, primjenjuju se posebne mјere. Osim toga, iznos deponiran u svakoj banci ograničen je na određeni postotak njezinih vlastitih sredstava te varira ovismos o rejtingu svake institucije. Pri izračunu graničnih vrijednosti uzima se u obzir i iznos nepodmirenih jamstava koje je Komisiji dala ta institucija. Redovito se ispituje jesu li nepodmireni depoziti u skladu s primjenjivim zahtjevima politike.

Privremeno naplaćene novčane kazne: portfelj fonda BUFI

Za ulaganja iz privremeno naplaćenih novčanih kazni Komisija preuzima izloženost kreditnom riziku, a riječ je o riziku da protustranka neće moći otplatiti iznose u cijelosti i na vrijeme. Najviša koncentracija izloženosti odnosi se na Francusku i Njemačku jer te zemlje drže 53 % 24 % portfelja.

Bankovna jamstva

Komisija posjeduje i znatne iznose jamstava koje izdaju finansijske institucije u vezi s novčanim kaznama koje određuje za poduzeća koja krše pravila EU-a o tržišnom natjecanju (vidi bilješku 2.9.1.). Jamstva se dobivaju od poduzeća koja umjesto novčane kazne vrše privremeno plaćanje. Politika upravljanja rizikom koja se primjenjuje na primitak tih jamstava preispitana je 2012. te je u kontekstu postojećeg finansijskog okruženja u EU-u utvrđena nova kombinacija zahtjeva u pogledu kreditnog rejtinga i graničnih postotaka po protustranci (razmijerni vlastitim sredstvima svake protustranke). Politika i dalje za Komisiju osigurava visoku kreditnu kvalitetu. Redovito se ispituje jesu li nepodmirena jamstva u skladu s primjenjivim zahtjevima politike.

Jamstveni fond

U skladu sa sporazumom između EU-a i EIB-a o upravljanju Jamstvenim fondom najniži kreditni rejting svih međubankovnih ulaganja mora biti P-1 agencije Moody ili njemu istovjetan. S takvim su protustrankama uplaćeni oročeni depoziti u iznosu od 242 milijuna EUR (2011.: 300 milijuna EUR).

8.6. RIZIK LIKVIDNOSTI

Uzimanje i davanje zajmova

Rizik likvidnosti koji nastaje zbog uzetih zajmova uglavnom se prebija davanjem zajmova pod istim uvjetima (naizmjencični zajmovi). Kod MFA-a i Euratomu Jamstveni fond služi kao likvidna rezerva (ili sigurnosna mreža) za slučaj da zajmoprimci ne ispunjavaju svoje obveze ili kasnije u plaćanju. Kod BOP-a Uredbom Vijeća br. 431/2009 utvrđen je postupak kojim se daje dovoljno vremena za prikupljanje sredstava s računa vlastitih sredstava Komisije otvorenih u državama članicama. Kod EFSM-a Uredbom Vijeća br. 407/2010 utvrđen je sličan postupak.

Kad je riječ o upravljanju imovinom i obvezama EZUČ-a u likvidaciji, Komisija zahtjevima likvidnosti upravlja na temelju predviđanja isplate dobivenih prilikom savjetovanja s nadležnim službama Komisije.

Riznica

Načelima proračuna EU-a osigurava se da su ukupna novčana sredstva za godinu uvijek dovoljna za izvršavanje svih plaćanja. Zapravo, ukupni doprinosi država članica jednaki su iznosu plaćanja odobrenih sredstava u proračunskoj godini. Međutim, doprinosi država članica primaju se u dvanaest rata tijekom cijele godine, a plaćanja se temelje na temelju određenih sezonskih čimbenika. Osim toga, u skladu s Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 1150/2000 (Uredba o vlastitim sredstvima), doprinosi država članica koji se odnose na proračun (izmjene proračuna) odobreni nakon 16. u mjesecu (N) postaju raspoloživi tek u mjesecu N+2, a povezana plaćanja odobrenih sredstava moguće je odmah izvršiti. Kako bi sredstva u riznici bila uvijek dovoljna za pokrivanje plaćanja koja treba svakog mjeseca izvršavati, utvrđeni su postupci u pogledu redovitog predviđanja novčanih sredstava, a prema potrebi i pod određenim uvjetima mogu se zatražiti vlastita sredstva ili dodatna sredstva od država članica. Osim navedenog, a u kontekstu dnevnih operacija riznice Komisije, automatskim alatima za upravljanje novčanim sredstvima omogućava se dovoljna likvidnost svih bankovnih računa Komisije na dnevnoj osnovi.

Jamstveni fond

Fondom se upravlja u skladu s načelom da imovina mora imati dovoljnu razinu likvidnosti i aktivacije u vezi s relevantnim preuzetim obvezama. U fondu se mora držati najmanje 100 milijuna EUR u portfelju s dospijećem do 12 mjeseci i ta se sredstva moraju ulagati u instrumente plaćanja. Na dan 31. prosinca 2012. ta ulaganja uključujući novčana sredstva iznosila su 250 milijuna EUR. Osim toga, najmanje 20 % nominalne vrijednosti fonda mora se sastojati od instrumenata plaćanja, obveznica s nepromjenjivom stopom čije preostalo dospijeće nije dulje od jedne godine te obveznica s promjenjivom stopom. Na dan 31. prosinca 2012. taj odnos iznosio je 52 %.

9. OBJAVLJIVANJE POVEZANIH STRANAKA

9.1. POVEZANE STRANKE

Povezane stranke EU-a jesu ostali subjekti uključeni u konsolidaciju EU-a i ključno upravljačko osoblje tih subjekata. Transakcije između tih subjekata vrše se kao dio uobičajenih aktivnosti EU-a te stoga u skladu s računovodstvenim pravilima EU-a nisu potrebni posebni zahtjevi u pogledu objavljivanja.

9.2. PRAVA OSOBA NA KLJUČNIM UPRAVLJAČKIM POLOŽAJIMA

U cilju prikazivanja informacija o transakcijama povezanih stranaka u pogledu ključnog upravljačkog osoblja EU-a te su osobe podijeljene u sljedećih pet kategorija:

Kategorija 1: predsjednici Europskog vijeća, Komisije i Suda

Kategorija 2: potpredsjednik Komisije i visoki predstavnik EU-a za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te ostali potpredsjednici Komisije

Kategorija 3: glavni tajnik Vijeća, članovi Komisije, suci i nezavisni odvjetnici Suda, predsjednik i članovi Općeg suda, predsjednik i članovi Službeničkog suda EU-a, Ombudsman i Europski nadzornik za zaštitu podataka

Kategorija 4: predsjednik i članovi Revizorskog suda

Kategorija 5: najviše rangirani službenici institucija i agencija.

Sažetak njihovih prava dan je u nastavku – daljnje informacije dostupne su u Službenom listu Europskih zajednica (L 187 od 8.8.1967. kako je zadnje izmijenjen Uredbom Vijeća (EU, Euratom) br. 904/2012. (SL L 269 od 4.10.2012.) i SL L 268 od 20.10.1977. kako je zadnje izmijenjen Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 1293/2004 (SL L 243 od 15.7.2004.)). Ostale informacije dostupne su i u Pravilniku o osoblju objavljenom na internetskim stranicama Europa koji je službeni dokument u kojem se opisuju prava i obveze svih dužnosnika u EU-u. Ključno upravljačko osoblje nije primilo povlaštene zajmove od EU-a.

PRAVA KLJUČNOG UPRAVLJAČKOG OSOBLJA

					EUR
Pravo (po zaposleniku)	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Osnovna plaća (mjesečno)	25 351,76	22 963,55 – 23 882,09	18 370,84 – 20 667,20	19 840,51 – 21 126,47	11 681,17 – 18 370,84
Doplatak za boravak u stranoj zemlji i doplatak za život u inozemstvu	15 %	15 %	15 %	15 %	16 %
Obiteljski dodaci:					
Kućanstvo (postotak plaće)	2 % + 170,52	2 % + 170,52	2 % + 170,52	2 % + 170,52	2 % + 170,52
Uzdržavano dijete	372,61	372,61	372,61	372,61	372,61
Dijete predškolske dobi	91,02	91,02	91,02	91,02	91,02
Obrazovanje ili	252,81	252,81	252,81	252,81	252,81
Obrazovanje van mesta rada	505,39	505,39	505,39	505,39	505,39
Doplatak za predsjedavajuće suse	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	500 - 810,74	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo
Troškovi reprezentacije	1 418,07	0 - 911,38	500 - 607,71	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo
Godišnji putni troškovi	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Da
Prijenosni u države članice:					
Dodatak za obrazovanje (¹)	Da	Da	Da	Da	Da
Postotak plaće (¹)	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
Postotak plaće bez korekcij-skog koeficijenta	Najviše 25 %	Najviše 25 %	Najviše 25 %	Najviše 25 %	Najviše 25 %
Troškovi reprezentacije	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nije primje-njivo	Nije primjenjivo
Preuzimanje dužnosti:					
Doplatak za nastanjenje	50 703,52	45 927,10 – 47 764,18	36 741,68 – 41 334,40	39 681,02 – 42 252,94	Nadoknađuju se
Troškovi obiteljskog putovanja	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se
Troškovi preseljenja	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se
Napuštanje dužnosti:					
Troškovi preseljenja	25 351,76	22 963,55 – 23 882,09	18 370,84 – 20 667,20	19 840,51 – 21 126,47	Nadoknađuju se
Troškovi obiteljskog putovanja	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se
Troškovi preseljenja	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se	Nadoknađuju se
Kućanstvo (postotak plaće) (²)	40 % – 65 %	40 % – 65 %	40 % – 65 %	40 % – 65 %	Nije primjenjivo

Pravo (po zaposleniku)	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5	EUR
Zdravstveno osiguranje	Pokrivaju se	Pokrivaju se	Pokrivaju se	Pokrivaju se	Nije obvezno	
Mirovina (postotak plaće prije oporezivanja)	Najviše 70 %					
Odbici:						
Porez Zajednice	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %	
Zdravstveno osiguranje (postotak plaće)	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %
Posebni namet na plaću	5,5 %	5,5 %	5,5 %	5,5 %	5,5 %	5,5 %
Mirovinski odbitak	Nije primjenjivo	11,6 %				
Broj osoba na kraju godine	3	8	91	27	109	

(¹) uz primjenu korekcijskog koeficijenta
 (²) plaćaju se prve 3 godina nakon odlaska

10. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE STANJA

Računovodstveni službenik Komisije na dan potpisivanja ovog izvještaja nema saznanja ni o kakvim materijalnim pitanjima niti je obaviješten o takvim materijalnim pitanjima koja bi zahtijevala posebno objavljivanje u ovom odjeljku. Godišnji finansijski izvještaj i bilješke pripremljena su na temelju posljednjih dostupnih informacija te se to odražava u prikazanim informacijama.

11. OPSEG KONSOLIDACIJE

11.1. KONSOLIDIRANI SUBJEKTI

A. NADZIRANI SUBJEKTI (51)

1. Institucije i savjetodavna tijela (11)

Europski parlament

Europsko vijeće

Europska komisija

Odbor regija

Sud Europske unije

Europska služba za vanjsko djelovanje

Europski nadzornik za zaštitu podataka

Europski gospodarski i socijalni odbor

Europski ombudsman

Europski revizorski sud

Vijeće Europske unije

2. Agencije EU-a (38)

2.1. Izvršne agencije (6)

Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu

Izvršna agencija za zdravljie i potrošače
Izvršna agencija za istraživanje
Izvršna agencija za konkurentnost i inovacije
Izvršna agencija za transeuropsku prometnu mrežu
Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća

2.2. Decentralizirane agencije (32)

Europska agencija za pomorsku sigurnost
Europska agencija za lijekove
Nadzorno tijelo za europski GNSS
Europska agencija za kemikalije
Fuzija za energiju (Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije)
Eurojust
Europski institut za jednakost spolova
Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu
Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti
Europska agencija za okoliš
Europski centar za razvoj strukovnog sposobljevanja
Europska agencija za suradnju europskih regulatora
Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo
Europski potporni ured za azil (¹)
Ured Tijela europskih regulatora za električne komunikacije
Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica EU-a
Europska agencija za sigurnost hrane
Europska agencija za željeznice
Ured Zajednice za biljne sorte
Europska agencija za kontrolu ribarstva
Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama
Europska policijska akademija (CEPOL)
Europski policijski ured (EUROPOL)
Europska agencija za sigurnost zračnog prometa
Europska agencija za mrežnu i informacijsku sigurnost
Agencija Europske unije za temeljna prava

(¹) prvi put konsolidirani 2012.

Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje

Prevoditeljski centar za tijela Europske unije

Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala

Europska zaklada za izobrazbu

Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta

Ured EU-a za usklađivanje na unutarnjem tržištu (žigovi i dizajn)

3. Ostali nadzirani subjekti (2)

Europska zajednica za ugljen i čelik (u likvidaciji)

Europski institute za inovacije i tehnologiju

B. ZAJEDNIČKI POTHVATI (5)

Međunarodna organizacija za energiju fuzije ITER

Zajedničko poduzeće SESAR

Zajedničko poduzeće FCH

Zajedničko poduzeće Galileo u likvidaciji

Zajedničko poduzeće IMI

C. PRIDRUŽENI SUBJEKTI (4)

Europski investicijski fond

Zajedničko poduzeće Clean Sky

Zajedničko poduzeće ARTEMIS

Zajedničko poduzeće ENIAC

11.2. NEKONSOLIDIRANI SUBJEKTI

Iako EU upravlja imovinom subjekata navedenih u nastavku, oni ne ispunjavaju zahtjeve za konsolidaciju te stoga nisu uključeni u finansijski izvještaj EU-a.

11.2.1. Europski razvojni fond (ERF)

Europski razvojni fond (ERF) glavni je instrument za pružanje pomoći EU-a u okviru razvojne suradnje afričkih, karipskih i pacifičkih država (AKP) te prekomorskih zemalja i područja (PZP). Njegovo osnivanje predviđeno je Ugovorom iz Rima iz 1957. u cilju davanja tehničke i finansijske pomoći, u početku samo afričkim zemljama s kojima su neke države članice povjesno povezane.

ERF se ne financira iz proračuna EU-a, već izravnim doprinosima država članica o kojima se pregovara na međuvladinoj razini. Sredstvima ERF-a upravljaju Komisija i EIB. Svaki ERF obično se zaključuje na razdoblje od oko pet godina. Od sklapanja prve konvencije o partnerstvu 1964. programski ciklusi ERF-a u načelu su pratili cikluse partnerskih sporazuma i konvencija.

ERF je ureden posebnom Finansijskom uredbom (SL L 78 od 19.3.2008.) kojom je predviđeno podnošenje vlastitih finansijskih izvještaja odvojenih od izvještaja EU-a. Godišnji finansijski izvještaji i upravljanje sredstvima ERF-a podliježu vanjskom nadzoru Europskog revizorskog suda i Europskog parlamenta. U svrhu informiranja u nastavku su prikazani bilanca stanja i izvještaj o finansijskom rezultatu za Osmi, Deveti i Deseti ERF:

Bilanca stanja – Osmi, Deveti i Deseti ERF

	31.12.2012.	31.12.2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Dugotrajna imovina	438	380	
Kratkoročna imovina	2 094	2 510	
Ukupna imovina	2 532	2 890	
Kratkoročne obvezе	(1 057)	(1 033)	
Dugoročne obvezе	(40)	—	
Ukupne obvezе	(1 097)	(1 033)	
Neto imovina	1 435	1 857	
FONDOVI I PRIČUVE			
Pozvani kapital fonda	29 579	26 979	
Ostale pričuve	2 252	2 252	
Poslovni rezultat prenesen iz prethodnih godina	(27 374)	(24 674)	
Poslovni rezultat godine	(3 023)	(2 700)	
Neto imovina	1 435	1 857	

Izvještaj o finansijskom rezultatu – Osmi, Deveti i Deseti ERF

	2012.	2011.	<i>u milijunima EUR</i>
Prihodi od poslovanja	124	99	
Troškovi poslovanja	(3 017)	(2 702)	
Administrativni troškovi	(107)	(75)	
GUBITAK OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	(3 001)	(2 679)	
Finansijske aktivnosti	(22)	(21)	
POSLOVNI REZULTAT GODINE	(3 023)	(2 700)	

11.2.2. Sustav zdravstvenog osiguranja

Sustav zdravstvenog osiguranja jest sustav kojim se osoblju raznih tijela EU-a daje zdravstveno osiguranje. Sredstva Sustava smatraju se njegovim vlastitim sredstvima te nisu pod nadzorom EU-a iako Komisija upravlja njegovom finansijskom imovinom. Sustav se financira doprinosima svojih članova (osoblje) i zaposlenika (institucije/agencije/tijela). Sav višak ostaje u sustavu.

Sustav ima četiri zasebna dijela – glavnim dijelom obuhvaćeno je osoblje institucija i agencija EU-a, a trima manjim dijelovima obuhvaćeno je osoblje Europskog sveučilišnog instituta, europskih škola i osoblja koje radi izvan EU-a poput osoblja u delegacijama EU-a. Ukupna imovina sustava iznosila je na dan 31. prosinca 2012. ukupno 296 milijuna EUR (2011.: 294 milijuna EUR).

11.2.3. Jamstveni fond sudionika (PGF)

Određeni iznosi prefinanciranja isplaćeni u okviru Sedmog istraživačkog okvirnog programa za istraživanje i tehnološki razvoj (FP7) pokrivaju se iz Jamstvenog fonda sudionika (PGF) – prefinanciranje isplaćeno 2012 iznosilo je ukupno 4 milijarde EUR (2011.: 3,3 milijarde EUR). Taj je fond odvojen od EU-a i ne konsolidira se u ovom izvještaju,

PGF je instrument uzajamne koristi osnovan za pokrivanje finansijskih rizika EU-a i sudionika tijekom provedbe neizravnih djelovanja FP7, njegova kapitala i interesa u cilju sigurnosti izvedbe. Tijekom trajanja djelovanja doprinos svih sudionika u neizravnim djelovanja u obliku bespovratnih sredstava iznosi 5 % ukupnog doprinosa EU-a kapitalu PGF-a. Stoga su sudionici vlasnici PGF-a, a EU (koji zastupa Komisiju) njihovo je izvršno tijelo. Po završetku neizravnog djelovanja sudionicima se u cijelosti vraćaju njihovi doprinosi kapitalu, osim ako je PGF pretrpio gubitke zbog korisnika koji nisu izvršili svoje obveze – u tom slučaju sudionicima se vraća najmanje 80 % njihovih doprinosa. Stoga PGF jamči finansijski interes EU-a i sudionika.

Proračunski PGF 31. prosinca 2012. iznosio je ukupno 1 452 milijuna EUR (2011.: 1 171 milijun EUR). Sredstva PGF-a smatraju se njegovim vlastitim sredstvima te nisu pod nadzorom EU-a, a njegovom finacijskom imovinom upravlja EIB.

DIO II.

AGREGIRANI IZVJEŠTAJI O IZVRŠENJU PRORAČUNA I BILJEŠKE (¹)**SADRŽAJ**

	Stranica
1. Rezultati izvršenja proračuna EU-a i bilješke	
1.1. Rezultat izvršenja proračuna EU-a	90
1.2. Usklađivanje poslovnog rezultata s proračunskim rezultatom	90
1.3. Izvještaj o usporedbi proračuna i stvarnih iznosa	91
Agregirani podaci o izvršenju proračuna	
2. Prihodi: Sažetak izvršenja proračunskih prihoda	103
3. Rashodi	
3.1. Podjela i promjena odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje po naslovima finansijskog okvira	104
3.2. Izvršenje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza po naslovima finansijskog okvira	105
3.3. Izvršenje odobrenih sredstava za plaćanje po naslovima finansijskog okvira	105
3.4. Promjene nepodmirenih preuzetih obveza po naslovima finansijskog okvira	106
3.5. Podjela nepodmirenih odobrenih sredstava po godini nastanka i naslovima finansijskog okvira ...	106
3.6. Podjela i promjena odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje po područjima politike	107
3.7. Izvršenje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza po područjima politike	109
3.8. Izvršenje odobrenih sredstava za plaćanje po područjima politike	111
3.9. Promjene nepodmirenih preuzetih obveza po područjima politika	113
3.10. Podjela nepodmirenih odobrenih sredstava po godini nastanka i područjima politika	115
4. Institucije i agencije	
4.1. Sažetak izvršenja proračunskih prihoda po institucijama	116
4.2. Izvršenje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje po institucijama	117
4.3. Prihod agencija: proračunska predviđanja, prava i primljeni iznosi	119
4.4. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje po agencijama	120
4.5. Proračunski rezultat uključujući agencije	121

(¹) Treba napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki finansijski podaci iz proračunskih tablica koje slijede ne daju točan zbroj.

1. REZULTAT IZVRŠENJA PRORAČUNA EU-a

1.1. REZULTAT IZVRŠENJA PRORAČUNA EU-A

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2012.	2011.
Prihodi u finansijskoj godini	139 541	130 000
Plaćanja na temelju odobrenih sredstava za tekuću godinu	(137 738)	(128 043)
Odobrena sredstva za plaćanje prenesena u godinu N+1	(936)	(1 019)
Poništenje neupotrijebljenih odobrenih sredstava za plaćanja prenesenih iz godine N-1	92	457
Razlike u tečajevima stranih valuta za godinu	60	97
Proračunski rezultat ⁽¹⁾	1 019	1 492

⁽¹⁾ od čega rezultat EFTA-e iznosi 4 milijuna EUR u 2012. i 5 milijuna EUR u 2011.

Proračunski višak za EU (1 023 milijuna EUR) vraća se državama članicama tijekom naredne godine odbitkom od iznosa koje trebaju platiti u toj godini.

1.2. USKLAĐIVANJE POSLOVNOG REZULTATA S PRORAČUNSKIM REZULTATOM

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2012.	2011.
POSLOVNI REZULTAT GODINE	(5 329)	(1 789)
Prihodi		
Prava utvrđena u tekućoj godini koja još nisu naplaćena	(2 000)	(371)
Prava utvrđena u prethodnim godinama naplaćena u tekućoj godini	4 582	2 072
Obračunani prihodi (neto)	(38)	(236)
Izdaci		
Obračunani izdaci (neto)	(1 933)	3 410
Izdaci iz prethodne godine plaćeni u tekućoj godini	(2 695)	(936)
Neto učinak prefinanciranja	1 210	1 131
Odobrena sredstva za plaćanje prenesena u sljedeću godinu	(4 666)	(1 211)
Plaćanja na temelju prijenosa i poništenja neupotrijebljenih odobrenih sredstava za plaćanje	4 768	2 000
Promjene pričuve	7 805	(2 109)
Ostalo	(670)	(378)
Poslovni rezultat agencija i EZUČ-a	(15)	(91)
PRORAČUNSKI REZULTAT GODINE	1 019	1 492

1.3. IZVJEŠTAJ O USPOREDBI PRORAČUNA I STVARNIH IZNOSA

1.3.1. PRIHODI

	Početni proračun	Konačni proračun	Stvarni prihodi <i>u milijunima EUR</i>
1. Vlastita sredstva	127 512	128 655	128 886
<i>od čega carine</i>	19 171	16 701	16 261
<i>od čega PDV</i>	14 499	14 546	14 648
<i>od čega BND</i>	93 719	97 284	97 856
3. Viškovi, neupotrijebljena sredstva i prilagodbe	0	1 994	2 041
4. Prihodi na temelju zaposlenih u institucijama i ostalim tijelima Unije	1 312	1 312	1 236
5. Prihodi koji proizlaze iz administrativnog poslovanja institucija	60	68	612
6. Doprinosi i povrati povezani sa sporazumima i programima Unije	50	50	2 928
7. Zatezne kamate i novčane kazne	123	3 648	3 807
8. Uzimanje i davanje zajmova	0	0	0
9. Razni prihodi	30	30	31
Ukupno	129 088	135 758	139 541

1.3.2. OBVEZE PO NASLOVIMA FINANCIJSKOG OKVIRA

	Početni proračun	Konačni proračun (¹)	Obveze <i>u milijunima EUR</i>
1. Održivi rast	67 506	70 842	69 000
2. Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje njima	59 976	62 198	60 817
3. Građanstvo, sloboda, sigurnost, pravda	2 065	2 994	2 892
4. EU kao globalni čimbenik	9 406	9 931	9 753
5. Administracija	8 280	9 113	8 822
6. Naknade	0	0	0
Ukupno	147 232	155 077	151 284

(¹) uključujući izmjene proračuna, prenesena odobrena sredstva i namjenske prihode

1.3.3. OBVEZE PO PODRUČJIMA POLITIKA

	Početni proračun	Konačni proračun (¹)	Obveze <i>u milijunima EUR</i>
01. Gospodarski i finansijski poslovi	611	536	535
02. Poduzetništvo	1 148	1 276	1 236
03. Tržišno natjecanje	92	96	94
04. Zapošljavanje i socijalna pitanja	11 581	11 818	11 782
05. Poljoprivreda i ruralni razvoj	58 587	60 877	59 514
06. Mobilnost i promet	1 664	1 754	1 713
07. Zaštita okoliša i klimatska politika	493	508	496
08. Istraživanje	5 930	7 618	7 059

u milijunima EUR

	Početni proračun	Konačni proračun (l)	Obveze
09. Informacijsko društvo i mediji	1 678	1 985	1 878
10. Izravno istraživanje	411	932	494
11. Pomorstvo i ribarstvo	1 033	1 011	1 007
12. Unutarnje tržište	101	107	101
13. Regionalna politika	42 045	42 662	42 647
14. Oporezivanje i carinska unija	143	147	144
15. Obrazovanje i kultura	2 697	3 292	3 088
16. Komunikacija	262	271	265
17. Zdravlje i zaštita potrošača	687	653	639
18. Unutarnji poslovi	1 264	1 322	1 290
19. Vanjski odnosi	4 817	4 969	4 872
20. Trgovina	104	106	104
21. Razvoj i odnosi s državama AKP-a	1 498	1 733	1 719
22. Proširenje	1 088	1 166	1 135
23. Humanitarna pomoć	900	1 299	1 294
24. Borba protiv prijevara	79	79	79
25. Koordinacija politika Komisije i pravno savjetovanje	194	204	196
26. Administracija Komisije	1 017	1 200	1 149
27. Proračun	69	63	61
28. Revizija	12	12	12
29. Statistika	134	144	135
30. Mirovine i povezani rashodi	1 335	1 321	1 318
31. Jezične usluge	399	477	435
32. Energetika	718	764	731
34. Pravosude	218	233	222
40. Pričuve	759	461	0
90. Ostale institucije	3 464	3 983	3 841
Ukupno	147 232	155 077	151 284

(l) uključujući izmjene proračuna, prenesena odobrena sredstva i namjenske prihode

1.3.4. RASHODI PO NASLOVIMA FINANCIJSKOG OKVIRA

u milijunima EUR

	Početni proračun	Konačni proračun (l)	Izvršena plaćanja
1. Održivi rast	55 337	63 753	61 585
2. Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje njima	57 034	60 409	59 096
3. Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	1 484	2 477	2 375
4. EU kao globalni čimbenik	6 955	7 182	7 064
5. Administracija	8 278	9 824	8 564
6. Naknade	0	0	0
Ukupno	129 088	143 644	138 683

(l) uključujući izmjene proračuna, prenesena odobrena sredstva i namjenske prihode

1.3.5. RASHODI PO PODRUČJIMA POLITIKA

			u milijunima EUR
	Početni proračun	Konačni proračun (¹)	Izvršena plaćanja
01. Gospodarski i finansijski poslovi	511	493	484
02. Poduzetništvo	1 079	1 395	1 271
03. Tržišno natjecanje	92	103	92
04. Zapošljavanje i socijalna pitanja	9 075	11 755	11 699
05. Poljoprivreda i ruralni razvoj	55 880	59 242	57 948
06. Mobilnost i promet	1 079	1 156	1 105
07. Zaštita okoliša i klimatska politika	393	409	382
08. Istraživanje	4 218	6 245	5 307
09. Informacijsko društvo i mediji	1 357	1 776	1 501
10. Izravno istraživanje	404	893	466
11. Pomorstvo i ribarstvo	806	757	745
12. Unutarnje tržište	98	112	99
13. Regionalna politika	35 538	38 282	38 254
14. Oporezivanje i carinska unija	110	140	130
15. Obrazovanje i kultura	2 112	3 059	2 761
16. Komunikacija	253	278	256
17. Zdravlje i zaštita potrošača	592	652	635
18. Unutarnji poslovi	756	860	835
19. Vanjski odnosi	3 276	3 271	3 233
20. Trgovina	102	111	105
21. Razvoj i odnosi s državama AKP-a	1 310	1 475	1 429
22. Proširenje	921	976	943
23. Humanitarna pomoć	842	1 141	1 128
24. Borba protiv prijevara	74	83	71
25. Koordinacija politika Komisije i pravno savjetovanje	193	219	195
26. Administracija Komisije	1 001	1 343	1 149
27. Proračun	69	73	61
28. Revizija	12	13	12
29. Statistika	122	148	128
30. Mirovine i povezani rashodi	1 335	1 321	1 318
31. Jezične usluge	399	501	433
32. Energetika	1 339	782	723
34. Pravosuđe	187	206	190
40. Pričuve	90	0	0
90. Ostale institucije	3 464	4 376	3 596
Ukupno	129 088	143 644	138 683

(¹) uključujući izmjene proračuna, prenesena odobrena sredstva i namjenske prihode.

U početno donesenom proračunu, koji je 1. prosinca 2011. potpisao predsjednik Europskog parlamenta, odobrena sredstva za plaćanje iznosila su 129 088 milijuna EUR, a iz vlastitih sredstava izdvojeno je ukupno 127 512 milijuna EUR. Procjene prihoda i rashoda u početnom proračunu obično se prilagođavaju tijekom proračunske godine, a izmjene se prikazuju u izmjenama proračuna. Zahvaljujući prilagodbama vlastitih sredstava na temelju BND-a proračunski prihodi točno odgovaraju proračunskim rashodima. U skladu s načelom uravnoteženosti, proračunski prihodi i rashodi (odobrena sredstva za plaćanje) moraju biti u ravnoteži.

Prihodi:

Tijekom 2012. doneseno je šest izmjena proračuna. Uzimajući u obzir te izmjene ukupni konačni prihodi u proračunu za 2012. iznosili su 135 758 milijuna EUR. To je financirano vlastitim sredstvima u iznosu od 128 655 milijuna (1 143 milijuna EUR više no što je na početku planirano), a ostatak iz ostalih prihoda. Povećana potreba za financiranjem odobrenih sredstava za plaćanje obuhvaćena je uglavnom unošenjem iznosa od 3 525 milijuna EUR u ostale prihode Izmjene proračuna br. 6/2012 koji je prikupljen od novčanih kazni i zateznih kamata.

Kad je riječ o rezultatu vlastitih sredstava, prikupljeni iznos tradicionalnih vlastitih sredstava bio je približan predviđenom iznosu. Do toga je došlo jer su proračunske procjene izmijenjene u vrijeme donošenje Izmjene proračuna br. 4/2012 (u skladu s novim makroekonomskim predviđanjima za proljeće 2012. umanjene su za 1 520 milijuna EUR) još jednom izmijenjene u Izmjeni proračuna br. 6/2012 kako bi se u obzir uzeo stvarni tempo prikupljanja sredstava. Stoga su vlastita sredstva još jednom umanjena za 950 milijuna EUR.

I konačna plaćanja PDV-a i BND-a država članica približna su konačnoj proračunskoj procjeni. Do razlika između predviđenih iznosa i stvarno plaćenih iznosa došlo je zbog razlika između tečajeva eura upotrijebljениh u proračunske svrhe i tečajeva koje su vrijedili u vrijeme kad su države članice izvan EMU-a stvarno izvršile svoja plaćanja.

Rashodi:

Godina 2012. bila je šesta i pretposljednja godina tekućeg programskega razdoblja 2007. – 2013. Svi veliki programi provodili su se prilično brzo, a broj naloga za plaćanje znatno se povećao, što je uobičajeno prije završetka ciklusa. U općem kontekstu fiskalne konsolidacije u državama članicama, izglasani proračun za 2012. prilično je konzervativan. To i sve veći broj zahtjeva za povrat, uz znatan broj neplaćenih naloga za plaćanje iz 2011., stvorili su visok pritisak na odobrena sredstva za plaćanje, što je trebalo riješiti opreznim upravljanjem proračunom tijekom godine i konačno njegovim izmjenama.

Kad je riječ o obvezama, odobreni proračun te postavljeni politički ciljevi u cijelosti su realizirani (99,6 %). Najveća prilagodba u izmjenama proračuna tijekom godine odnosila se na povećanje u iznosu od 650 milijuna EUR za ITER, u skladu sa sporazumom iz prosinca 2011. o njegovom financiranju, i u iznosu od 688 milijuna EUR za mobilizaciju Fonda solidarnosti Europske unije, čiji su rashodi po prirodi nepredvidljivi. U Izmjeni proračuna br. 6/2012 obveze smanjene su za 142 milijuna EUR vraćanjem neupotrijebljenih iznosa do gornje granice, osobito u vezi s pričuvom za međunarodne sporazume o ribarstvu te programima za iskorjenjivanje i nadzor bolesti životinja.

Krajem godine u Izmjeni proračuna br. 6/2012 povećana je ukupna razina odobrenih sredstava za plaćanje za 6 milijardi EUR, čime je početni proračun povećan za 4,8 %. Nedostatak plaćanja utjecao je na gotovo sve naslove, osobito na naslov 1.b „Kohezija za rast i zapošljavanje.“ Treba napomenuti da je dogovoren iznos od 6 milijardi EUR za 3 milijarde EUR niži od iznosa koji je tražila Komisija. Naposljetu, na kraju godine 2012. iznos neplaćenih zahtjeva za plaćanje dosegao je 16,2 milijarde EUR za tekuće programsko razdoblje kohezijske politike (2007. – 2013.) uz dodatnih 1,1 milijardu EUR povezanih s programima 2000. – 2006. Ti će se iznosi morati platiti 2013. Kao i u slučaju obveza, odobrena sredstva za plaćanje u proračunskoj liniji za Fond solidarnosti Europske unije tijekom godine povećana su za 688 milijuna EUR. Neupotrijebljena izglasana odobrena sredstva za plaćanje iznosila su 1 102 milijuna EUR (2011.: 1 582 milijuna EUR), a nakon prijenosa u 2013. ukupno 166 milijuna EUR (2011.: 562 milijuna EUR) nisu se više mogla upotrijebiti.

Podrobnija analiza proračunskih prilagodbi, njihov odgovarajući kontekst, opravdanost i učinak predstavljeni su u Izvještaju Komisije o proračunskom i finansijskom upravljanju iz 2012. dijelu A „Pregled na razini proračuna“ i dijelu B koji se bavi svim naslovima višegodišnjeg finansijskog okvira.

BILJEŠKE O IZVRŠENJU PRORAČUNA EU-a

1. OPĆI PREGLED

Proračunsko računovodstvo Europske unije (EU) vodi se u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. (SL L 298 od 26. listopada 2012.) o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (u dalnjem tekstu: „Finansijska uredba“) i Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 2368/2012 od 29. listopada 2012. o pravilima za primjenu te Finansijske uredbe. Općim proračunom kao glavnim instrumentom finansijske politike Unije svake se godine osiguravaju te odobravaju prihodi i rashodi Unije.

Komisija svake godine vrši procjenu prihoda i rashoda svih institucija za predmetnu godinu i sastavlja nacrt proračuna te ga šalje proračunskom tijelu. Na temelju toga nacrtu Vijeće donosi svoje stajalište o kojem se potom pregovara između dviju strana proračunskog tijela. Predsjednik Parlamenta izjavljuje da je zajednički nacrt proračuna konačno donesen te se proračun može izvršiti. Zadaća izvršenja proračuna uglavnom je u nadležnosti Komisije.

Struktura proračuna za Komisiju sastoji se od administrativnih odobrenih sredstava i odobrenih sredstava za poslovanje. Ostale institucije imaju samo administrativna odobrena sredstva. Osim toga, u proračunu se razlikuju dvije vrste odobrenih sredstava: nediferencirana odobrena sredstva i diferencirana odobrena sredstva. Nediferencirana odobrena sredstva upotrebljavaju se za financiranje djelovanja na godišnjoj osnovi (sukladne s načelom jedne godine). Diferencirana odobrena sredstva uvedena su kako bi se načelo jedne godine uskladilo s potrebom upravljanja višegodišnjim djelovanjima. Njima su obuhvaćena višegodišnja djelovanja. Diferencirana odobrena sredstva dijele se na odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje:

- **odobrena sredstva za preuzimanje obveza:** njima je obuhvaćen ukupan trošak pravnih obveza preuzetih za tekuću finansijsku godinu za djelovanja koja se protežu na više godina. Proračunske obveze za djelovanja koje traju dulje od jedne finansijske godine mogu se rasporediti tijekom nekoliko godina na godišnje obroke ako je to određeno temeljnim aktom.
- **sredstva za plaćanje:** njima su obuhvaćeni rashodi za obveze preuzete za tekuću finansijsku godinu i/ili prethodne finansijske godine.

Podrijetlo odobrenih sredstava

Glavni izvor odobrenih sredstava jest proračun Unije za tekuću godinu. Međutim, postoje druge vrste odobrenih sredstva koji proizlaze iz odredaba Finansijske uredbe. Ona potječe iz prethodnih finansijskih godina ili vanjskih izvora:

- **Odobrena sredstva početnog proračuna** utvrđena za tekuću godinu mogu se dopuniti **prijenosima** između proračunskih linija i izmjenama proračuna.
- **Odobrenim sredstvima prenesenima** iz prethodnih godina ili ponovno stavljenima na raspolaganje također se dopunjaju tekući proračun. To su (i.) nediferencirana odobrena sredstva za plaćanje koji se mogu prenositi automatski samo za jednu finansijsku godinu i (ii.) odobrena sredstva prenesena na temelju odluke institucija u jednom od dva sljedeća slučaja: ako su završene pripremne faze ili je pravna osnova naknadno donesena. Odobrena sredstva stavljeni na raspolaganja kao rezultat oslobađanja sredstava: to podrazumijeva ponovni unos odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u vezi sa strukturnim fondovima, a koji su oslobođeni. Iznosi se iznimno mogu ponovno unijeti u slučaju pogreške Komisije ili ako su neophodni za dovršenje programa.

— **Namjenski prihodi** koji se sastoje od:

- i. povrata sredstava ako se iznosi unose u proračunske linije kao namjenski prihod u kojem su nastali prvotni rashodi i mogu se prenositi bez ograničenja
- ii. odobrena sredstva EFTA-e: Na temelju sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (EGP) omogućavaju se finansijski doprinosi njegovih članova za određene aktivnosti u proračunu EU-a. Predmetne proračunske linije i planirani iznosi objavljaju se u Prilogu III. proračunu EU-a. Iznosi u predmetnim linijama povećavaju se zahvaljujući doprinisu EFTA-a. Odobrena sredstva neiskorištena na kraju godine poništavaju se i vraćaju državama EGP-a.
- iii. prihodi od trećih strana i ostalih zemalja koje su sklopile sporazume s EU-om, a koji podrazumijevaju finansijski doprinos aktivnostima EU-a. Primljeni iznosi smatraju se prihodom trećih strana i dodjeljuju se predmetnim proračunskim linijama (često u području istraživanja) i mogu se prenositi bez ograničenja.
- iv. rad za treće osobe: kao dio svojih aktivnosti istraživački centri EU-a mogu raditi za vanjska tijela. Kao prihod od trećih strana, rad za treće strane namijenjeni su posebnim proračunskim linijama i mogu se prenositi bez ograničenja i
- v. Odobrena sredstva stavljeni na raspolaganja kao rezultat otplate plaćanja: riječ je o sredstvima EU-a koja su otplatili korisnici i mogu se prenositi bez ograničenja.

Sastav raspoloživih odobrenih sredstava

- početni proračun = odobrena sredstva izglasana u prosincu godine N-1
- odobrena sredstva konačnog proračuna = odobrena sredstva donesenog početnog proračuna + odobrena sredstva izmjene proračuna + prijenosi + dodatna odobrena sredstva
- dodatna odobrena sredstva = namjenski prihodi (vidi gore) + odobrena sredstva prenesena iz prethodne finansijske godine ili ponovno stavljeni na raspolaganje nakon njihova oslobađanja.

1.1. PRORAČUNSKI REZULTAT PREDMETNE GODINE

Iznosi vlastitih sredstava uneseni u izvještaj jesu iznosi uplaćeni tijekom godine na račune koje su vlade država članica otvorile u ime Komisije. U slučaju viška prihodi se sastoje i od proračunskog rezultata prethodne finansijske godine. Ostali prihodi uneseni u izvještaj jesu stvarno primljeni iznosi tijekom godine.

U cilju izračuna proračunskog rezultata za godinu rashodi se sastoje od plaćanja na temelju odobrenih sredstava za plaćanje u godini uz sva odobrena sredstva u toj godini koja su prenesena u narednu godinu. Plaćanja na temelju odobrenih sredstava za plaćanje za godinu jesu plaćanja koja do 31. prosinca finansijske godine izvršava računovodstveni službenik. U slučaju Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi plaćanja izvršavaju države članice između 16. listopada godine N-1 i 15. listopada godine N, uz uvjet da je računovodstveni službenik do 31. siječnja godine N+1 obaviješten o obvezama i odobrenju. Rashodi EFJP-a mogu ovisiti o odluci o sukladnosti nakon provedenih nadzora u državama članicama.

Proračunski rezultat sastoji se od dva elementa: rezultata EU-a i rezultata sudjelovanja država EFTA-e koje su članice EGP-a. U skladu s člankom 15. Uredbe br. 1150/2000 o vlastitim sredstvima taj rezultat predstavlja razliku između:

- ukupnih prihoda primljenih u toj godini
- ukupnih plaćanja izvršenih na temelju odobrenih plaćanja za tu godinu i ukupnog iznosa odobrenih sredstava za tu godinu prenesenih u narednu godinu.

Konačnom iznosu dodaje se ili oduzima sljedeće:

- neto saldo poništenih odobrenih sredstava za plaćanje prenesenih iz prethodnih godina i sva plaćanja koja, zbog promjenjivog tečaja eura, premašuju nediferencirana odobrena sredstva prenesena iz prethodne godine
- saldo dobiti i gubitka na temelju promjene tečaja stranih valuta tijekom godine.

Proračunski rezultat vraća se državama članicama u narednoj godini odbitkom od iznosa koje trebaju platiti u toj godini.

Odobrena sredstva prenesena iz prethodne finansijske godine u pogledu doprinosa i rada trećih strana, koja se po definiciji uvijek mogu upotrijebiti, unose se u dodatna odobrena sredstvima za finansijsku godinu. Time se objašnjava razlika između prijenosâ iz prethodne godine unesenih u izvještaj o izvršenju proračuna za 2012. i prijenosâ u narednu godinu unesenih u izvještaj o izvršenja proračuna za 2011. Odobrena sredstva za plaćanje za ponovnu uporabu i odobrena sredstva ponovno stavljenia na raspolažanje nakon otplate plaćanja ne uzimaju se u obzir pri izračunu godišnjeg finansijskog rezultata.

Prenesenim odobrenim sredstvima za plaćanje obuhvaćeni su automatski prijenosi i prijenosi na temelju odluke. Pri poništenju neiskorištenih odobrenih sredstava prenesenih iz prethodne godine prikazuju se poništenja odobrenih sredstava prenesenih automatski i na temelju odluke. To uključuje i smanjenje odobrenih sredstava namjenskih prihoda prenesenih u narednu godinu u usporedbi s 2011.

1.2. USKLAĐIVANJE POSLOVNOG REZULTATA S PRORAČUNSKIM REZULTATOM

Poslovni rezultat godine izračunava se na temelju načela računovodstva nastanka događaja. Međutim, proračunski rezultat temelji se na prilagođenim pravilima gotovinskog računovodstva u skladu s Financijskom uredbom. Budući da su oba rezultati istih osnovnih transakcija, za nadzor je potrebno provjeriti je li ih moguće uskladiti. U tablici u nastavku prikazano je to usklajivanje, pri čemu se naglašavaju ključni usklađeni iznosi podijeljeni na prihodovne i rashodovne stavke.

Usklađene stavke – prihodi

Stvarni proračunski prihod u finansijskog godini odgovara prihodima prikupljenima na temelju prava utvrđenih tijekom godine i iznosa prikupljenih na temelju prava utvrđenih u prethodnim godinama. Stoga u svrhu usklađivanja od poslovnog rezultata treba oduzeti iznose na temelju **prava utvrđenih tijekom godine koji još nisu prikupljeni**, jer oni nisu dio proračunskih prihoda. S druge strane u svrhu usklađivanja poslovnog rezultatu treba dodati iznose na temelju **prava utvrđenih prethodnih godina prikupljenih tijekom godine**.

Neto obračunane prihode uglavnom čine obračunani prihodi za poljoprivredne pristojbe, vlastita sredstva te kamate i dividende. U obzir se uzima samo neto učinak, tj. obračunani prihodi za tekuću godinu umanjeni za poništene obračunane prihode iz prethodnih godina.

Usklađene stavke – rashodi

Neto obračunane izdatke čine uglavnom obračunane obveze za izračun granične vrijednosti na kraju godine, tj. opravdani izdaci korisnika sredstava Komisije koji Komisiji još nisu prijavljeni.

Iako se obračunani izdaci ne smatraju proračunskim rashodima, plaćanja izvršena u **tekućoj godini koja se odnose na račune uknjižene u prethodnim godinama** dio su proračunskih rashoda tekuće godine.

Neto učinak prefinanciranja jest kombinacija (1.) novih iznosa prefinanciranja plaćenih u tekućoj godini i priznatih kao proračunski rashod u godini i (2.) obračunatih iznosa prefinanciranja plaćenih u tekućoj godini ili prethodnim godinama prihvaćanjem opravdanih troškova. Drugo navedeno jest obračunski izdatak, ali ne u smislu proračunskog računovodstva jer se plaćanja početnih iznosa prefinanciranje već u vrijeme plaćanja smatraju proračunskim rashodom.

Pored plaćanja na temelju odobrenih sredstava za plaćanja za godinu, pri izračunu proračunskog rezultata za godinu treba uzeti u obzir i odobrene sredstva za tu godinu koja se prenose u sljedeću godinu (u skladu s člankom 15. Uredbe br. 1150/2000). Isto se primjenjuje i na proračunska plaćanja u tekućoj godini nastala zbog prijenosa i poništenja neupotrijebljenih odobrenih sredstava za plaćanje.

Promjene pričuve odnose se na procjene u računovodstvu na temelju nastanka poslovnih događaja na kraju godine (uglavnom primanja zaposlenih) koji ne utječu na proračunsko računovodstvo. **Ostale usklađene iznose** čine različiti elementi poput amortizacije imovine, stjecanja imovine, plaćanje kapitalnih najmova i financijsko sudjelovanje u kojem su postupanje s proračunskim računovodstvom i računovodstvom na temelju nastanka poslovnih događaja različiti.

2. IZVJEŠTAJI O IZVRŠENJU PRORAČUNA: PRIHODI

Izvještaji o izvršenju proračuna predstavljena su na temelju ovih bilješki.

Većina prihoda potječe iz vlastitih sredstava. To je utvrđeno u članku 311. Ugovora o funkcioniranju EU-a koji glasi: „Ne dovodeći u pitanje ostale prihode, proračun se u cijelosti financira iz vlastitih izvora.“ Glavni dio proračunskih rashoda financira se iz vlastitih sredstava. Ostali prihodi predstavljaju samo mali dio ukupnog financiranja.

Vlastita sredstva mogu se podijeliti na sljedeće kategorije:

- (1) Tradicionalna vlastita sredstva (TOR) kojima su obuhvaćene carine i pristojbe na šećer. Ta se vlastita sredstva obračunavaju gospodarskim subjektima te ih u ime EU-a prikupljaju države članice. Međutim, države članice mogu zadržati 25 % tog iznosa kao naknadu za troškove prikupljanja. Carine se obračunavaju na uvoz proizvoda iz trećih zemalja po stopama na temelju Zajedničke carinske tarife. Pristojbe na šećer plaćaju proizvođači šećera za financiranje rashoda za izvozne subvencije za šećer. TOR obično čini +/- 13 % prihoda od vlastitih sredstava.
- (2) Vlastita sredstva na temelju poreza na dodanu vrijednost (PDV) obračunavaju se na osnovice PDV-a država članica koje su u tu svrhu usklađene u skladu s pravilima EU-a. Isti se postotak obračunava na usklađene osnovice svih država članica. Međutim, gornja granica osnovice PDV-a koja se uzima u obzir iznosi 50 % BND-a država članica. Sredstava na temelju PDV-a obično čine oko 12 % prihoda od vlastitih sredstava.
- (3) Sredstva na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND) upotrebljava se za usklađivanje proračunskih prihoda i rashoda, tj. za financiranje dijela proračuna koji nije obuhvaćen ostalim izvorima prihoda. Na BND-ove država članica primjenjuje se postotak koji se utvrđuje u skladu s pravilima EU-a. Sredstava na temelju BND-a obično čine +/- 75 % prihoda od vlastitih sredstava.

Vlastita sredstva dodjeljuju se u skladu s pravilima utvrđenima u Odluci Vijeća 2007/436/EZ, Euratom od 7. lipnja 2007. o sustavu vlastitih sredstava Europskih zajednica (Odluka o vlastitim sredstvima (ORD) iz 2007.). Odluka o vlastitim sredstvima iz 2007. stupila je na snagu 1. ožujka 2009., ali pravni učinak proizvodi od 1. siječnja 2007. Stoga je za proračunsku godinu 2009. naknadno uzet u obzir retroaktivni učinak.

2.1. TRADICIONALNA VLASTITA SREDSTVA

Tradicionalna vlastita sredstva: svi utvrđeni iznosi tradicionalnih vlastitih sredstava moraju se knjižiti na jednom od računa nadležnih tijela.

- Svi iznosi na redovitim računima iz članka 6. stavka 3. točke (a) Uredbe br. 1150/2000 vraćaju se ili se za njih daje jamstvo.
- Svi iznosi na redovitim računima iz članka 6. stavka 3. točke (a) Uredbe br. 1150/2000 koji još nisu vraćeni i/ili se za njih još nije dalo jamstvo; na ovaj računa mogu se knjižiti i iznosi za koje je dano jamstvo, ali su osporeni.

Tromjesečnim izvještajima o posebnim računima koje države članice podnose Komisiji obuhvaćeni su:

- saldo koji se mora vratiti tijekom prethodnog tromjesečja
- utvrđena prava tijekom predmetnog tromjesečja
- ispravke osnove (korekcije/poništenja) tijekom predmetnog tromjesečja
- otpisani iznosi (koji se ne mogu staviti na raspolaganje u skladu s člankom 17. stavkom 2. Uredbe (EZ, Euratom) br. 1150/2000)
- iznosi vraćeni tijekom predmetnog tromjesečja
- saldo koji se mora vratiti na kraju predmetnog tromjesečja.

Tradicionalna vlastita sredstva moraju se knjižiti na račun Komisije u riznici ili tijelu koje odabere država članica najkasnije prvog radnog dana nakon 19. dana drugog mjeseca nakon mjeseca u kojem je pravo utvrđeno (ili vraćeno u slučaju posebnog računa). Države članice zadržavaju 25 % tradicionalnih vlastitih sredstva za pokrivanje troškova prikupljanja. Prava na nepredviđena vlastita sredstva prilagođavaju se na temelju vjerojatnosti njihova vraćanja.

2.2. SREDSTVA NA TEMELJU PDV-A I BND-a

Vlastita sredstva na temelju PDV-a nastaju iz primjene jedinstvene stope na uskladištenu osnovicu PDV-a za sve države članice utvrđenu u skladu s pravilima članka 2. stavka 1. točke (b) Odluke o vlastitim sredstvima iz 2007. Utvrđena jedinstvena stopa iznosi 0,30 % osim za razdoblje 2007. – 2013. u kojem stopa preuzetih obveza za Austriju iznosi 0,225 %, za Njemačku 0,15 % te za Nizozemsку i Švedsku 0,10 %. Gornja granica osnovice PDV-a utvrđena je na 50 % BND-a za sve države članice.

Sredstva temeljena na BND-u promjenjiva su i njima se osiguravaju prihodi potrebni za pokrivanje rashoda koji premašuju iznose prikupljene tradicionalnim vlastitim sredstvima, plaćanjima temeljenima na PDV-u i raznim prihodima za određenu godinu. Prihod se ostvaruje iz primjene jedinstvene stope na zbroj BND-ova svih država članica. Vlastita sredstva na temelju PDV-a i BND-a utvrđuju se na temelju predviđanja osnovica PDV-a i BND-a prilikom pripreme nacrta proračuna. Te se procjene naknadno revidiraju, a iznosi se ažuriraju tijekom predmetne proračunske godine izmjenom proračuna.

Stvarni iznosi osnovica PDV-a i BND-a raspoloživi su tijekom godine nakon predmetne proračunske godine. Komisija izračunava razlike između iznosa koje moraju platiti države članice u skladu sa stvarnim osnovicama i stvarno plaćenim iznosima na temelju (revidiranih) predviđanja. Komisija od država članica zahtjeva ta salda PDV-a i BND-a, bilo pozitivna ili negativna, na prvi radni dan prosinca godine koja slijedi nakon predmetne proračunske godine. Tijekom naredne četiri godine stvarne osnovice PDV-a i BND-a mogu se još uvijek ispraviti, osim ako je izdana pričuva. Prethodno izračunana salda prilagođavaju se, a razlika se zahtjeve istovremeno sa saldima PDV-a i BND-a za prethodnu proračunsku godinu.

Pri nadzoru izvještaja o PDV-u i podataka o BND-u Komisija može države članice obavijestiti o pričuvama u vezi s određenim točkama koje mogu utjecati na njihove doprinose vlastitim sredstvima. Primjerice te točke mogu nastati zbog nepostojanja prihvatljivih podataka ili potrebe za utvrđivanjem odgovarajuće metodologije. Te pričuve treba smatrati mogućim zahtjevima za neodređene iznose koji se upućuju državama članicama jer se njihov finansijski učinak ne može točno procijeniti. Kad se točan iznos može utvrditi, upućuje se zahtjev za odgovarajuća sredstva na temelju PDV-a i BND-a u vezi sa saldima PDV-a ili BND-a ili pojedinačnim zahtjevima za sredstva.

2.3. KOREKCIJA ZA UK

Na temelju toga mehanizma umanjuje se doprinos Ujedinjene Kraljevine vlastitim sredstvima u razmjeru s njezinom „proračunskom neravnotežom“ i u skladu s tim povećavaju doprinosi ostalih država članica vlastitim sredstvima. Mehanizam korekcije proračunske neravnoteže u korist Ujedinjene Kraljevine uведен je na temelju sastanka Europskog vijeća u Fontainebleau (lipanj 1984.) i Odluke o vlastitim sredstvima od 7. svibnja 1985. koja je iz njega proizašla. Svrha mehanizma smanjenje je proračunske neravnoteže UK-a smanjivanjem njegovih plaćanja EU-u. I Njemačka, Austrija, Švedska i Nizozemska imaju koristi od smanjenog financiranju korekcije (ograničena na jednu četvrtinu njihova uobičajenog udjela).

2.4. BRUTO SMANJENJE

Na Europskom vijeću održanom 15. i 16. prosinca 2005. zaključeno je da će u razdoblju 2007. – 2013. Nizozemska i Švedska imati koristi od bruto smanjenja njihovih godišnjih doprinosa na temelju BND-a. Na temelju tog mehanizma naknade predviđeno je da Nizozemska ima pravo na bruto smanjenje godišnjeg doprinosa temeljenog na BND-u u iznosu od 605 milijuna EUR, dok Švedska ima pravo na bruto smanjenje godišnjeg doprinosa temeljenog na BND-u u iznosu od 150 milijuna EUR, izračunano na temelju cijena iz 2004.

3. IZVJEŠTAJI O IZVRŠENJU PRORAČUNA: RASHODI

Izvještaji o izvršenju proračuna dani su nakon ovih bilješki.

3.1. Financijski okvir 2007. – 2013.

	u milijunima EUR						
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
1. Održivi rast	53 979	57 653	61 696	63 555	63 974	67 614	70 147
2. Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje njima	55 143	59 193	56 333	59 955	59 888	60 810	61 289
3. Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	1 273	1 362	1 518	1 693	1 889	2 105	2 376
4. EU kao globalni čimbenik	6 578	7 002	7 440	7 893	8 430	8 997	9 595
5. Administracija	7 039	7 380	7 525	7 882	8 091	8 523	9 095
6. Naknade	445	207	210	0	0	0	0
Odobrena sredstva za preuzete obveze:	124 457	132 797	134 722	140 978	142 272	148 049	152 502
Ukupna odobrena sredstva za plaćanja:	122 190	129 681	120 445	134 289	133 700	141 360	143 911

U ovom odjeljku opisane su glavne kategorije rashoda EU-a, raspoređenih prema naslovima finansijskog okvira 2007. – 2013. Godina 2012. bila je šesta godina obuhvaćena finansijskim okvirom 2007. – 2013. Ukupna gornja granica odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za 2012. iznosi 148 049 milijuna EUR što je jednako 1,13 % BND-a. Odgovarajuća gornja granica odobrenih sredstava za plaćanje iznosi 141 360 milijuna EUR što je jednako 1,08 % BND-a. U prethodnoj tablici prikazan je finansijski okvir po tekućim cijenama.

Naslov 1. – Održivi rast

Ovaj je naslov podijeljen na dva posebna, ali međusobno povezana dijela:

- 1.a Konkurentnost za rast i zapošljavanje kojim su obuhvaćeni rashodi za istraživanje i inovacije, obrazovanje i izobrazbu, transeuropske mreže, socijalnu politiku, unutarnje tržište i prateće politike
- 1.b Kohezija za rast i razvoj kojoj je cilj jačanje konvergencije najnerazvijenijih država članica i područja, dopunjavanje strategije EU-a za održivi razvoj izvan manje uspješnih područja i podupiranja međuregionalne suradnje.

Naslov 2. – Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje njima

Naslovom 2. obuhvaćeni su zajednička poljoprivredna i ribarstvena politika, ruralni razvoj i mjere zaštite okoliša, osobito mreža Natura 2000. Iznos određen za zajedničku poljoprivrednu politiku rezultat je sporazuma postignutog na Europskom vijeću u listopadu 2002.

Naslov 3. – Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda

Novi naslov 3. (Građanstvo, sloboda, sigurnosti i pravda) odražava sve veću važnost koja se pridaju određenim područjima u kojima su EU-u dane nove zadaće – pravda i unutarnji poslovi, zaštita granica, politika useđivanja i azila, javno zdravlje i zaštita potrošača, kultura, mladi, informacije i dijalog s građanima. Podijeljen je na dva dijela:

- 3a. Sloboda, sigurnost i pravda
- 3b. Građanstvo

Naslov 4. – EU kao globalni čimbenik

Naslovom 4. obuhvaćena su sva vanjska djelovanja uključujući prepristupne instrumente. Iako je Komisija predložila uključivanje Europskog razvojnog fonda (ERF) u finansijski okvir, Europsko vijeće i Europski parlament dogovorili su se suprotno.

Naslov 5. – Administracija

Ovim su naslovom obuhvaćeni administrativni rashodi svih institucija, mirovina i europske škole. Za sve institucije osim Komisije ti troškovi predstavljaju ukupni iznos njihovih rashoda, ali agencije i ostala tijela imaju i administrativne rashode i rashode poslovanja.

Naslov 6. – Naknade

U skladu s političkim dogовором da nove države članice ne bi morale na početku svojega članstva uplaćivati neto doprinose u proračun, u ovom su naslovu predviđene naknade. Ti su iznosi dostupni kao prijenosi tim državama kako bi se uravnotežili njihovi proračunski primici i doprinosi.

3.2. Područja politika

U okviru upravljanja na temelju djelatnosti (ABM) Komisija u postupcima planiranja i upravljanja provodi proračun na temelju aktivnosti (ABB). ABB podrazumijeva proračunska strukturu prema kojoj proračunski naslovi odgovaraju područjima politika, a proračunska poglavljia aktivnostima. ABB-om se želi osigurati jasan okvir za provođenje ciljeva politika Komisije s pomoću zakonodavnih, finansijskih ili ostalih sredstava javne politike. Organiziranjem rada Komisije na temelju aktivnosti dobiva se jasna slika djelovanja Komisije te se istovremeno utvrđuje zajednički okvir za utvrđivanje prioriteta. Sredstva se prioritetima dodjeljuju tijekom proračunskog postupka na temelju aktivnosti kao elemenata za sastavljanje proračuna. Utvrđivanjem takve veze između aktivnosti i dodijeljenih im sredstava, ABB-om se želi povećati učinkovitost i djelotvornost u uporabi tih sredstava u Komisiji.

Područje politike može se definirati kao homogeno grupiranje aktivnosti koje čine dio rada Komisije koji su važni u postupku donošenja odluka. Svako područje politike u načelu odgovara jednoj glavnoj upravi te je njima obuhvaćeno oko 6 ili 7 pojedinačnih aktivnosti. Područja politika najčešće su operativna, jer se njihovim glavnim aktivnostima žele osigurati pogodnosti za korisnike treće strane u njihovim područjima aktivnosti. Operativni proračun upotpunjuje se potrebnim administrativnim rashodima za svako područje politike.

4. INSTITUCIJE I AGENCIJE

Izvještaji o izvršenju proračuna dani su nakon ovih bilješki.

Konsolidiranim izvještajem o izvršenju općeg proračuna EU-a obuhvaćeno je kao i prethodnih godina izvršenje proračuna svih institucija jer je u proračunu EU-a za svaku instituciju osiguran poseban proračun. U proračunu EU-a nije predviđen poseban proračun za agencije, a one se djelomično financiraju iz proračunskih subvencija Komisije.

Osim svojeg proračuna EEAS prima i doprinose Komisije u iznosu od 212 milijuna EUR (2011.: 202 milijuna EUR), a ERF-u su namijenjena 53 milijuna EUR (2011.: 50 milijuna EUR). Navedena proračunska sredstva stavljuju se na raspolaganje EEAS-u (kao namjenski prihod) kako bi se pokrili prvenstveno troškovi osoblja Komisije koje radi u delegacijama EU-a kojima upravlja EEAS.

Kako bi se od agencija dobili svi važni proračunski podaci, u proračunski dio konsolidiranog godišnjeg finansijskog izvještaja uključen je poseban izvještaj o provedbi pojedinačnih proračuna tradicionalnih agencija koje su obuhvaćene konsolidacijom.

AGREGIRANI IZVJEŠTAJI O IZVRŠENJU PRORAČUNA (¹)

(¹) Treba napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki financijski podaci iz proračunskih tablica koje slijede ne daju točan zbroj.

2. SAŽETAK IZVRŠENJA PRORAČUNSKIH PRIHODA

u milijunima EUR

Glava	Odobrena sredstva za prihode		Utvrđena prava			Prihodi			Primljeno kao % proračuna	Nepomireno
	Početno	Konačno	Tekuća godina	Preneseno	Ukupno	Od prava u tekućoj godini	Od prenesenih prava	Ukupno		
1. Vlastita sredstva	127 512	128 655	128 902	29	128 931	128 883	2	128 886	100,18 %	45
3. Viškovi, neupotrijebljena sredstva i prilagodbe	0	1 994	1 939	102	2 041	1 939	102	2 041	102,34 %	0
4. Prihodi na temelju zaposlenih u institucijama i ostalim tijelima EU-a	1 312	1 312	1 235	6	1 241	1 230	6	1 236	94,15 %	5
5. Prihodi od administrativnog poslovanja institucija	60	68	619	22	641	594	18	612	896,16 %	29
6. Doprinosi i povrati povezani sa sporazumima i programima Zajednice	50	50	3 163	291	3 453	2 776	152	2 928	5 856,15 %	525
7. Zatezne kamate i novčane kazne	123	3 648	1 821	12 761	14 582	13	3 795	3 807	104,37 %	10 775
8. Uzimanje i davanje zajmova	0	0	63	159	222	0	0	0		222
9. Razni prihodi	30	30	29	10	39	26	5	31	101,61 %	9
Ukupno	129 088	135 758	137 771	13 379	151 150	135 460	4 080	139 541	102,79 %	11 610

Detaljni podaci za naslov 1.: Vlastita sredstva

Poglavlje	Odobrena sredstva za prihode		Utvrđena prava			Prihodi			Primljeno kao % proračuna	Nepomireno
	Početno	Konačno	Tekuća godina	Preneseno	Ukupno	Od prava u tekućoj godini	Od prenesenih prava	Ukupno		
11. Pristojbe na šećer	123	123	193	0	193	193	0	193	156,04 %	0
12. Carine	19 171	16 701	16 277	29	16 306	16 258	2	16 261	97,37 %	45
13. PDV	14 499	14 546	14 648	0	14 648	14 648	0	14 648	100,70 %	0
14. BND	93 719	97 284	97 856	0	97 856	97 856	0	97 856	100,59 %	0
15. Korekcija proračunskih neravnoteža	0	0	(74)	0	(74)	(74)	0	(74)		0
16. Smanjenje doprinosa na temelju BND-a za Nizozemsku i Švedsku	0	0	2	0	2	2	0	2		0
Ukupno	127 512	128 655	128 902	29	128 931	128 883	2	128 886	100,18 %	45

Detaljni podaci za naslov 3.: Viškovi, neupotrijebljena sredstva i prilagodbe

Poglavlje	Odobrena sredstva za prihode		Utvrđena prava			Prihodi			Primljeno kao % proračuna	Nepomireno
	Početno	Konačno	Tekuća godina	Preneseno	Ukupno	Od prava u tekućoj godini	Od prenesenih prava	Ukupno		
30. Višak iz prethodne godine	0	1 497	1 497	0	1 497	1 497	0	1 497	100,00 %	0
31. Salda PDV-a	0	218	223	23	246	223	23	246	112,94 %	0
32. Salda BND-a	0	280	204	80	284	204	80	284	101,42 %	0
34. Prilagodba za nesudjelovanje u politici pravosuđa i unutarnjih poslova	0	0	(3)	0	(3)	(3)	0	(3)		0
35. Korekcija za UK - prilagodbe	0	0	3	0	3	3	0	3		0
36. Korekcija za UK – međuizračun	0	0	15	0	15	15	0	15		0
Ukupno	0	1 994	1 939	102	2 041	1 939	102	2 041	102,34 %	0

3.1. PODJELA I PROMJENA ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE PO NASLOVIMA FINANCIJSKOG OKVIRA

u milijunima EUR

Odobrena sredstva za preuzete obveze	Odobrena Sredstva za plaćanje						Naslovi financijskog okvira					
	Utvrđena odobrena sredstva	Izmjene (prijenosi i AB)	Preneseno	Namjenski prihodi	Ukupno dodano	Ukupno odobreno	Utvrđena odobrena sredstva	Izmjene (prijenosi i AB)	Preneseno	Namjenski prihodi	Ukupno dodano	Ukupno odobreno
	1	2	3	4	5 = 3 + 4	6 = 1 + 2 + 5	7	8	9	10	11 = 9 + 10	12 = 7 + 8 + 11
1. Održivi rast	67 506	636	36	2 664	2 700	70 842	55 337	5 137	187	3 092	3 279	63 753
2. Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje njima	59 976	(126)	23	2 325	2 348	62 198	57 034	982	78	2 315	2 393	60 409
3. Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	2 065	688	41	199	240	2 994	1 484	729	47	216	263	2 477
4. EU kao globalni čimbenik	9 406	(2)	178	349	527	9 931	6 955	(178)	52	354	405	7 182
5. Administracija	8 280	0	22	811	833	9 113	8 278	0	711	835	1 546	9 824
6. Naknade												
Ukupno	147 232	1 196	300	6 348	6 649	155 077	129 088	6 670	1 074	6 812	7 886	143 644

3.2. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA PO NASLOVIMA FINANCIJSKOG OKVIRA

u milijunima EUR

Naslovi finansijskog okvira	Odobrena sredstva za preuzete obveze	Preuzete obveze					Prenesena odobrena sredstva					Istekla odobrena sredstva				
		Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosâ	Iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	Namjenski prihodi	Prijenos na temelju odluke	Ukupno	%	Iz proračunskih odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosâ	Namjenski prihodi	Ukupno	%	
		1	2	3	4	$5 = 2 + 3 + 4$	$6 = 5/1$	7	8	$9 = 7 + 8$	$10 = 9/1$	11	12	13	$14 = 11 + 12 + 13$	$15 = 14/1$
1. Održivi rast	70 842	67 653	36	1 311	69 000	97,40 %	1 354	28	1 381	1,95 %	461	0	0	461	0,65 %	
2. Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje njima	62 198	59 825	23	969	60 817	97,78 %	1 356	2	1 357	2,18 %	24	0	0	24	0,04 %	
3. Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	2 994	2 741	41	110	2 892	96,62 %	89	0	89	2,96 %	13	0	0	13	0,42 %	
4. EU kao globalni čimbenik	9 931	9 364	178	211	9 753	98,21 %	138	2	140	1,41 %	38	0	0	38	0,38 %	
5. Administracija	9 113	8 184	22	617	8 822	96,81 %	195	0	195	2,14 %	96	0	0	96	1,05 %	
6. Naknade																
Ukupno	155 077	147 766	300	3 218	151 284	97,55 %	3 131	31	3 162	2,04 %	631	0	0	631	0,41 %	

3.3. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE PO NASLOVIMA FINANCIJSKOG OKVIRA

u milijunima EUR

Naslovi finansijskog okvira	Utvrđena odobrena sredstva za plaćanje	Izvršena plaćanja					Prenesena odobrena sredstva					Istekla odobrena sredstva				
		Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosâ	Iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	Automatski prijenosi	Prijenos na temelju odluke	Namjenski prihodi	Ukupno	%	Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosâ	Namjenski prihodi	Ukupno	%
		1	2	3	4	$5 = 2 + 3 + 4$	$6 = 5/1$	7	8	9	$10 = 7 + 8 + 9$	$11 = 10/1$	12	13	14	$15 = 12 + 13 + 14$
1. Održivi rast	63 753	60 288	168	1 129	61 585	96,60 %	128	26	1 963	2 117	3,32 %	32	19	0	51	0,08 %
2. Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje njima	60 409	57 960	72	1 064	59 096	97,83 %	32	4	1 251	1 287	2,13 %	20	5	0	26	0,04 %
3. Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	2 477	2 192	46	136	2 375	95,86 %	8	1	80	88	3,57 %	13	1	0	14	0,57 %
4. EU kao globalni čimbenik	7 182	6 741	31	291	7 064	98,35 %	26	4	63	92	1,28 %	6	20	0	26	0,37 %
5. Administracija	9 824	7 475	628	461	8 564	87,18 %	706	1	373	1 081	11,01 %	95	83	0	178	1,81 %
6. Naknade																
Ukupno	143 644	134 656	946	3 081	138 683	96,55 %	900	36	3 730	4 666	3,25 %	166	128	0	295	0,21 %

3.4. PROMJENE NEPODMIRENIH PREUZETIH OBVEZA – PO NASLOVIMA FINANCIJSKOG OKVIRA

u milijunima EUR

Nepodmirene preuzete obveze na kraju prethodne godine	Preuzete obveze za godinu				Naslovi finansijskog okvira				
	Preuzete obveze prenesene iz prethodne godine	Oslabljanje/ revalorizacija/ poništenje sredstava	Plaćanja	Nepodmirene obveze na kraju godine	Obveze preuzete tijekom godine	Plaćanja	Ukidanje preuzetih obveza koje se ne mogu prenijeti	Nepodmirene obveze na kraju godine	Ukupne nepodmirene obveze na kraju godine
1. Održivi rast	159 707	(850)	(54 901)	103 957	69 000	(6 684)	(1)	62 314	166 271
2. Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje njima	25 302	(137)	(12 983)	12 182	60 817	(46 113)	0	14 703	26 886
3. Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	2 130	(332)	(547)	1 251	2 892	(1 827)	0	1 065	2 316
4. EU kao globalni čimbenik	19 567	(827)	(4 870)	13 870	9 753	(2 193)	(1)	7 558	21 429
5. Administracija	737	(90)	(628)	19	8 822	(7 936)	4	890	909
6. Naknade									
Ukupno	207 443	(2 234)	(73 930)	131 279	151 284	(64 754)	1	86 531	217 810

3.5. PODJELA NEPODMIRENIH ODOBRENIH SREDSTAVA PO GODINI NASTANKA – PO NASLOVIMA FINANCIJSKOG OKVIRA

u milijunima EUR

Naslovi finansijskog okvira	<2006.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	Ukupno
1. Održivi rast	1 222	6 765	499	2 978	11 444	30 896	50 154	62 314	166 271
2. Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje njima	66	739	66	144	286	1 893	8 987	14 703	26 886
3. Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	14	5	28	86	241	314	562	1 065	2 316
4. EU kao globalni čimbenik	672	650	710	1 291	2 199	3 464	4 884	7 558	21 429
5. Administracija	0	0	0	0	0	0	19	890	909
Ukupno	1 975	8 159	1 304	4 498	14 171	36 568	64 606	86 531	217 810

3.6. PODJELA I PROMJENA ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE PO PODRUČJIMA POLITIKE

u milijunima EUR

Odobrena sredstva za preuzete obveze	Odobrena Sredstva za plaćanje						Područje politike					
	Utvrđena odobrena sredstva	Izmjene (prijenosi i AB)	Preneseno	Namjenski prihodi	Ukupno dodano	Ukupno odobreno	Utvrđena odobrena sredstva	Izmjene (prijenosi i AB)	Preneseno	Namjenski prihodi	Ukupno dodano	Ukupno odobreno
	1	2	3	4	5 = 3 + 4	6 = 1 + 2 + 5	7	8	9	10	11 = 9 + 10	12 = 7 + 8 + 11
01. Gospodarski i finansijski poslovi	611	(94)	0	19	19	536	511	(42)	7	17	24	493
02. Poduzetništvo	1 148	(4)	0	132	132	1 276	1 079	121	21	174	195	1 395
03. Tržišno natjecanje	92	(1)	0	5	5	96	92	(1)	7	5	12	103
04. Zapošljavanje i socijalna pitanja	11 581	191	34	12	46	11 818	9 075	2 601	66	12	78	11 755
05. Poljoprivreda i ruralni razvoj	58 587	(22)	0	2 311	2 311	60 877	55 880	989	70	2 303	2 373	59 242
06. Mobilnost i promet	1 664	(1)	0	91	91	1 754	1 079	(40)	6	110	116	1 156
07. Zaštita okoliša i klimatska politika	493	(1)	0	17	17	508	393	(20)	18	17	35	409
08. Istraživanje	5 930	643	0	1 045	1 045	7 618	4 218	632	30	1 366	1 396	6 245
09. Informacijsko društvo i mediji	1 678	(2)	0	309	309	1 985	1 357	33	13	373	387	1 776
10. Izravno istraživanje	411	0	0	521	521	932	404	1	44	444	488	893
11. Pomorstvo i ribarstvo	1 033	(48)	23	3	26	1 011	806	(56)	4	3	7	757
12. Unutarnje tržište	101	(2)	0	7	7	107	98	1	7	7	13	112
13. Regionalna politika	42 045	569	40	8	48	42 662	35 538	2 686	49	8	57	38 282
14. Oporezivanje i carinska unija	143	(1)	0	5	5	147	110	18	7	5	12	140
15. Obrazovanje i kultura	2 697	(8)	0	602	603	3 292	2 112	280	16	651	667	3 059
16. Komunikacija	262	1	0	8	8	271	253	3	14	8	22	278
17. Zdravlje i zaštita potrošača	687	(68)	0	34	34	653	592	16	12	33	45	652
18. Unutarnji poslovi	1 264	(1)	3	56	59	1 322	756	29	7	68	75	860
19. Vanjski odnosi	4 817	(51)	44	158	202	4 969	3 276	(188)	17	166	183	3 271
20. Trgovina	104	(1)	0	3	3	106	102	0	6	3	9	111

Odobrena sredstva za preuzete obveze	Odobrena Sredstva za plaćanje						Područje politike					
	Utvrdena odobrena sredstva	Izmjene (prijenosi i AB)	Preneseno	Namjenski prihodi	Ukupno dodano	Ukupno odobreno	Utvrdena odobrena sredstva	Izmjene (prijenosi i AB)	Preneseno	Namjenski prihodi	Ukupno dodano	Ukupno odobreno
	1	2	3	4	5 = 3 + 4	6 = 1 + 2 + 5	7	8	9	10	11 = 9 + 10	12 = 7 + 8 + 11
21. Razvoj i odnosi – države AKP-a	1 498	(2)	127	110	237	1 733	1 310	21	33	111	144	1 475
22. Proširenje	1 088	3	8	68	75	1 166	921	(1)	4	51	55	976
23. Humanitarna pomoć	900	378	0	21	21	1 299	842	259	7	34	40	1 141
24. Borba protiv prijevara	79	0	0	0	0	79	74	2	7	0	7	83
25. Koordinacija politika Komisije i pravno savjetovanje	194	(1)	0	11	11	204	193	(1)	16	11	27	219
26. Administracija Komisije	1 017	62	0	120	120	1 200	1 001	74	146	122	268	1 343
27. Proračun	69	(12)	0	7	7	63	69	(12)	9	7	16	73
28. Revizija	12	0	0	1	1	12	12	0	1	1	1	13
29. Statistika	134	(6)	0	16	16	144	122	(1)	6	22	27	148
30. Mirovine i povezani rashodi	1 335	(14)	0	0	0	1 321	1 335	(14)	0	0	0	1 321
31. Jezične usluge	399	(9)	0	87	87	477	399	(9)	24	87	111	501
32. Energetika	718	(1)	0	47	47	764	1 339	(622)	6	60	66	782
34. Pravosuđe	218	0	0	15	15	233	187	2	3	14	17	206
40. Pričuve	759	(298)	0	0	0	461	90	(90)	0	0	0	0
90. Ostale institucije	3 464	0	22	498	519	3 983	3 464	0	393	519	912	4 376
Ukupno	147 232	1 196	300	6 348	6 649	155 077	129 088	6 670	1 074	6 812	7 886	143 644

3.7. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA PO PODRUČJIMA POLITIKE

u milijunima EUR

Područje politike	Utvrđena odobrena sredstva za preuzimanje obveza	Preuzete obveze					Appropriations carried over				Appropriations lapsing					
		Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosâ	Namjenski prihodi	Ukupno	%	Namjenski prihodi	Prijenos: odluke	Ukupno	%	Iz proračunskih odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosâ	Namjenski prihodi	Ukupno	%	
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10 = 9/1	11	12	13	14 = 11 + 12 + 13	15 = 14/1
01. Gospodarski i finansijski poslovi	536	517	0	18	535	99,66 %	2	0	2	0,33 %	0	0	0	0	0	0,01 %
02. Poduzetništvo	1 276	1 144	0	92	1 236	96,84 %	40	0	40	3,13 %	0	0	0	0	0	0,03 %
03. Tržišno natjecanje	96	91	0	3	94	97,42 %	2	0	2	2,43 %	0	0	0	0	0	0,15 %
04. Zapošljavanje i socijalna pitanja	11 818	11 742	34	7	11 782	99,70 %	6	24	30	0,25 %	6	0	0	6	0	0,05 %
05. Poljoprivreda i ruralni razvoj	60 877	58 550	0	964	59 514	97,76 %	1 347	2	1 349	2,22 %	13	0	0	13	0	0,02 %
06. Mobilnost i promet	1 754	1 651	0	61	1 713	97,65 %	29	0	29	1,67 %	12	0	0	12	0	0,68 %
07. Zaštita okoliša i klimatska politika	508	486	0	10	496	97,58 %	7	0	7	1,47 %	5	0	0	5	0	0,95 %
08. Istraživanje	7 618	6 573	0	486	7 059	92,66 %	559	0	559	7,34 %	0	0	0	0	0	0,00 %
09. Informacijsko društvo i mediji	1 985	1 675	0	203	1 878	94,60 %	106	0	107	5,37 %	1	0	0	1	0	0,03 %
10. Izravno istraživanje	932	411	0	83	494	53,04 %	438	0	438	46,95 %	0	0	0	0	0	0,01 %
11. Pomorstvo i ribarstvo	1 011	982	23	1	1 007	99,60 %	1	0	1	0,12 %	3	0	0	3	0	0,28 %
12. Unutarnje tržište	107	99	0	2	101	94,46 %	5	0	5	4,72 %	1	0	0	1	0	0,82 %
13. Regionalna politika	42 662	42 601	40	6	42 647	99,96 %	2	3	5	0,01 %	10	0	0	10	0	0,02 %
14. Oporezivanje i carinska unija	147	142	0	2	144	97,76 %	3	0	3	2,20 %	0	0	0	0	0	0,04 %
15. Obrazovanje i kultura	3 292	2 689	0	399	3 088	93,79 %	204	0	204	6,19 %	1	0	0	1	0	0,02 %
16. Komunikacija	271	262	0	4	265	97,92 %	4	0	4	1,60 %	1	0	0	1	0	0,48 %
17. Zdravlje i zaštita potrošača	653	616	0	24	639	97,96 %	10	0	10	1,53 %	3	0	0	3	0	0,51 %
18. Unutarnji poslovi	1 322	1 253	3	35	1 290	97,57 %	21	0	21	1,62 %	11	0	0	11	0	0,80 %
19. Vanjski odnosi	4 969	4 765	44	63	4 872	98,06 %	95	0	95	1,91 %	1	0	0	1	0	0,02 %
20. Trgovina	106	103	0	2	104	98,26 %	1	0	2	1,58 %	0	0	0	0	0	0,16 %

u milijunima EUR

Područje politike	Utvrđena odobrena sredstva za preuzimanje obveza	Preuzete obveze					Appropriations carried over				Appropriations lapsing				
		Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosâ	Namjenski prihodi	Ukupno	%	Namjenski prihodi	Prijenos: odluke	Ukupno	%	Iz proračunskih odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosâ	Namjenski prihodi	Ukupno	%
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10 = 9/1	11	12	13	14 = 11 + 12 + 13
21. Razvoj i odnosi – AKP	1 733	1 494	127	99	1 719	99,19 %	12	2	14	0,78 %	0	0	0	0	0,03 %
22. Proširenje	1 166	1 090	8	37	1 135	97,38 %	30	0	30	2,61 %	0	0	0	0	0,01 %
23. Humanitarna pomoć	1 299	1 277	0	17	1 294	99,61 %	4	0	4	0,34 %	1	0	0	1	0,05 %
24. Borba protiv prijevara	79	79	0	0	79	99,81 %	0	0	0	0,03 %	0	0	0	0	0,16 %
25. Koordinacija politike i pravno savjetovanje	204	191	0	5	196	96,51 %	5	0	5	2,51 %	2	0	0	2	0,98 %
26. Administracija Komisije	1 200	1 078	0	71	1 149	95,78 %	50	0	50	4,15 %	1	0	0	1	0,08 %
27. Proračun	63	56	0	4	61	95,47 %	3	0	3	4,42 %	0	0	0	0	0,11 %
28. Revizija	12	11	0	0	12	96,23 %	0	0	0	3,04 %	0	0	0	0	0,73 %
29. Statistika	144	124	0	11	135	93,94 %	5	0	5	3,38 %	4	0	0	4	2,68 %
30. Mirovine i povezani rashodi	1 321	1 318	0	0	1 318	99,79 %	0	0	0	0,00 %	3	0	0	3	0,21 %
31. Jezične usluge	477	390	0	45	435	91,20 %	42	0	42	8,78 %	0	0	0	0	0,03 %
32. Energetika	764	716	0	16	731	95,67 %	32	0	32	4,15 %	1	0	0	1	0,17 %
34. Pravosuđe	233	216	0	6	222	95,30 %	10	0	10	4,12 %	1	0	0	1	0,58 %
40. Pričuve	461	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0,00 %	461	0	0	461	100,00 %
90. Ostale institucije	3 983	3 376	22	444	3 841	96,43 %	54	0	54	1,36 %	88	0	0	88	2,21 %
Ukupno	155 077	147 766	300	3 218	151 284	97,55 %	3 131	31	3 162	2,04 %	631	0	0	631	0,41 %

3.8. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE PO PODRUČJIMA POLITIKE

u milijunima EUR

Područje politike	Utvrđena odobrena sredstva za plaćanje	Izvršena plaćanja					Prenesena odobrena sredstva					Istekla odobrena sredstva				
		Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosā	Namjenski prihodi	Ukupno	%	Automatski prijenosi	Prijenos na temelju odluke	Namjenski prihodi	Ukupno	%	Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosā	Namjenski prihodi	Ukupno	%
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9	10 = 7 + 8 + 9	11 = 10/1	12	13	14	15 = 12 + 13 + 14	16 = 15/1
01. Gospodarski i finansijski poslovi	493	463	6	15	484	98,13 %	6	0	2	8	1,64 %	0	1	0	1	0,23 %
02. Poduzetništvo	1 395	1 180	19	72	1 271	91,12 %	19	0	103	121	8,70 %	1	2	0	3	0,18 %
03. Tržišno natjecanje	103	83	6	2	92	89,72 %	7	0	3	10	9,78 %	0	0	0	1	0,50 %
04. Zapošljavanje i socijalna pitanja	11 755	11 629	63	7	11 699	99,53 %	13	24	5	43	0,36 %	9	4	0	13	0,11 %
05. Poljoprivreda i ruralni razvoj	59 242	56 829	66	1 053	57 948	97,82 %	23	4	1 250	1 276	2,15 %	13	4	0	18	0,03 %
06. Mobilnost i promet	1 156	1 031	5	69	1 105	95,57 %	6	0	41	47	4,03 %	3	1	0	5	0,40 %
07. Zaštita okoliša i klimatska politika	409	355	17	10	382	93,39 %	17	1	6	24	5,89 %	1	2	0	3	0,72 %
08. Istraživanje	6 245	4 827	25	455	5 307	84,97 %	23	0	911	934	14,95 %	0	5	0	5	0,08 %
09. Informacijsko društvo i mediji	1 776	1 375	12	114	1 501	84,54 %	14	0	259	273	15,36 %	1	1	0	2	0,10 %
10. Izravno istraživanje	893	357	40	69	466	52,13 %	48	0	375	423	47,35 %	0	5	0	5	0,52 %
11. Pomorstvo i ribarstvo	757	742	2	1	745	98,45 %	3	0	1	5	0,64 %	5	2	0	7	0,91 %
12. Unutarnje tržište	112	92	6	2	99	88,71 %	5	0	5	11	9,47 %	1	1	0	2	1,82 %
13. Regionalna politika	38 282	38 200	48	6	38 254	99,93 %	12	0	2	14	0,04 %	12	1	0	14	0,04 %
14. Oporezivanje i carinska unija	140	121	7	2	130	92,66 %	7	0	3	10	7,04 %	0	0	0	0	0,30 %
15. Obrazovanje i kultura	3 059	2 379	14	368	2 761	90,23 %	13	0	284	296	9,69 %	1	2	0	2	0,08 %
16. Komunikacija	278	240	13	3	256	92,16 %	14	0	5	19	6,84 %	1	1	0	3	1,00 %
17. Zdravlje i zaštita potrošača	652	596	11	28	635	97,34 %	11	0	5	16	2,48 %	0	1	0	1	0,18 %
18. Unutarnji poslovi	860	769	6	61	835	97,15 %	4	1	7	12	1,44 %	11	2	0	12	1,41 %
19. Vanjski odnosi	3 271	3 073	10	150	3 233	98,83 %	13	0	16	30	0,90 %	2	7	0	9	0,27 %
20. Trgovina	111	98	6	1	105	94,79 %	4	0	2	5	4,86 %	0	0	0	0	0,34 %

u milijunima EUR

Područje politike	Utvrđena odobrena sredstva za plaćanje	Izvršena plaćanja					Prenesena odobrena sredstva					Istekla odobrena sredstva				
		Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosâ	Namjenski prihodi	Ukupno	%	Automatski prijenosi	Prijenos na temelju odluke	Namjenski prihodi	Ukupno	%	Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosâ	Namjenski prihodi	Ukupno	%
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9	10 = 7 + 8 + 9	11 = 10/1	12	13	14	15 = 12 + 13 + 14
21. Razvoj i odnosi – AKP	1 475	1 319	19	90	1 429	96,87 %	10	0	21	31	2,11 %	1	14	0	15	1,03 %
22. Proširenje	976	914	3	27	943	96,68 %	3	3	25	31	3,21 %	0	1	0	1	0,12 %
23. Humanitarna pomoć	1 141	1 093	6	29	1 128	98,84 %	7	0	5	12	1,01 %	1	0	0	2	0,15 %
24. Borba protiv prijevara	83	66	5	0	71	85,23 %	8	2	0	10	11,95 %	0	2	0	2	2,82 %
25. Koordinacija politike Komisije i pravno savjetovanje	219	176	14	5	195	88,73 %	15	1	6	21	9,62 %	1	2	0	4	1,64 %
26. Administracija Komisije	1 343	963	136	51	1 149	85,59 %	111	0	72	183	13,60 %	1	10	0	11	0,81 %
27. Proračun	73	49	9	3	61	83,74 %	7	0	4	11	15,45 %	0	1	0	1	0,80 %
28. Revizija	13	11	1	0	12	91,60 %	0	0	0	1	7,06 %	0	0	0	0	1,34 %
29. Statistika	148	115	5	8	128	86,27 %	5	0	13	19	12,64 %	1	1	0	2	1,08 %
30. Mirovine i povezani izdaci	1 321	1 318	0	0	1 318	99,79 %	0	0	0	0	0,00 %	3	0	0	3	0,21 %
31. Jezične usluge	501	370	22	41	433	86,56 %	20	0	46	66	13,17 %	0	1	0	1	0,27 %
32. Energetika	782	706	5	12	723	92,51 %	6	0	48	53	6,82 %	4	1	0	5	0,66 %
34. Pravosuđe	206	183	1	6	190	92,16 %	4	1	8	13	6,13 %	2	2	0	4	1,71 %
40. Pricuve	0	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %
90. Ostale institucije	4 376	2 934	340	322	3 596	82,19 %	442	0	197	638	14,59 %	88	53	0	141	3,22 %
Ukupno	143 644	134 656	946	3 081	138 683	96,55 %	900	36	3 730	4 666	3,25 %	166	128	0	295	0,21 %

3.9. PROMJENE NEPODMIRENIH PREUZETIH OBVEZA PO PODRUČJIMA POLITIKA

u milijunima EUR

Nepodmirene preuzete obveze na kraju prethodne godine	Preuzete obveze za godinu				Područje politike				Preuzete obveze prenesene iz prethodne godine
	Oslobađanje/ revalorizacija/ poništenje sredstava	Plaćanja	Nepodmirene obveze na kraju godine	Obveze preuzete tijekom godine	Plaćanja	Ukidanje preuzetih obveza koje se ne mogu prenijeti	Nepodmirene obveze na kraju godine	Ukupne nepodmirene obveze na kraju godine	
01. Gospodarski i finansijski poslovi	582	(9)	(143)	429	535	(341)	0	194	623
02. Poduzetništvo	2 155	(31)	(850)	1 274	1 236	(421)	0	814	2 088
03. Tržišno natjecanje	7	0	(6)	0	94	(86)	0	8	8
04. Zapošljavanje i socijalna pitanja	29 625	(40)	(11 226)	18 359	11 782	(473)	0	11 309	29 668
05. Poljoprivreda i ruralni razvoj	22 357	(76)	(11 972)	10 308	59 514	(45 975)	0	13 539	23 847
06. Mobilnost i promet	2 809	(100)	(879)	1 830	1 713	(226)	0	1 487	3 317
07. Zaštita okoliša i klimatska politika	898	(11)	(243)	645	496	(138)	0	358	1 003
08. Istraživanje	9 200	(170)	(2 983)	6 047	7 059	(2 324)	0	4 734	10 781
09. Informacijsko društvo i mediji	2 269	(51)	(782)	1 436	1 878	(720)	0	1 158	2 594
10. Izravno istraživanje	184	(13)	(114)	57	494	(352)	0	142	199
11. Pomorstvo i ribarstvo	2 062	(33)	(538)	1 490	1 007	(207)	0	800	2 290
12. Unutarnje tržište	22	(2)	(16)	4	101	(83)	0	18	21
13. Regionalna politika	108 413	(498)	(36 781)	71 133	42 647	(1 473)	(1)	41 174	112 307
14. Oporezivanje i carinska unija	92	(13)	(55)	24	144	(75)	0	69	93
15. Obrazovanje i kultura	1 921	(53)	(839)	1 028	3 088	(1 921)	0	1 167	2 195
16. Komunikacija	122	(13)	(86)	24	265	(170)	0	95	119
17. Zdravlje i zaštita potrošača	719	(81)	(317)	321	639	(318)	0	321	642
18. Unutarnji poslovi	1 458	(235)	(268)	954	1 290	(567)	0	723	1 677
19. Vanjski odnosi	10 232	(528)	(2 379)	7 324	4 872	(854)	0	4 018	11 343
20. Trgovina	20	(1)	(13)	6	104	(93)	0	12	18
21. Razvoj i odnosi – AKP	3 281	(119)	(970)	2 192	1 719	(459)	0	1 260	3 453

15.11.2013.

HR

Službeni list Europske unije

C 334/113

Nepodmirene preuzete obveze na kraju prethodne godine	Preuzete obveze za godinu				Područje politike				Preuzete obveze prenesene iz prethodne godine
	Oslobadanje/ revalorizacija/ poništenje sredstava	Plaćanja	Nepodmirene obveze na kraju godine	Obveze preuzete tijekom godine	Plaćanja	Ukidanje preuzetih obveza koje se ne mogu prenijeti	Nepodmirene obveze na kraju godine	Ukupne nepodmirene obveze na kraju godine	
22. Proširenje	2 864	(16)	(769)	2 079	1 135	(175)	(1)	960	3 039
23. Humanitarna pomoć	670	(4)	(417)	248	1 294	(711)	0	583	831
24. Borba protiv prijevara	34	(7)	(15)	12	79	(56)	0	23	35
25. Koordinacija politike i pravno savjetovanje	19	(3)	(15)	0	196	(179)	0	17	17
26. Administracija Komisije	184	(12)	(161)	11	1 149	(988)	0	160	171
27. Proračun	9	(1)	(9)	0	61	(52)	0	8	8
28. Revizija	1	0	(1)	0	12	(11)	0	1	1
29. Statistika	115	(9)	(45)	61	135	(82)	0	53	114
30. Mirovine i povezani rashodi	0	0	0	0	1 318	(1 318)	0	0	0
31. Jezične usluge	24	(1)	(22)	0	435	(411)	0	24	24
32. Energetika	4 522	(12)	(622)	3 888	731	(102)	0	629	4 518
34. Pravosuđe	181	(34)	(67)	80	222	(122)	0	99	179
90. Ostale institucije	397	(57)	(325)	15	3 841	(3 272)	4	573	588
Ukupno	207 443	(2 234)	(73 930)	131 279	151 284	(64 754)	1	86 531	217 810

3.10. PODJELA NEPODMIRENIH ODOBRENIH SREDSTAVA PO GODINI NASTANKA I PODRUČJIMA POLITIKA

u milijunima EUR

Područje politike	<2006.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	Ukupno
01. Gospodarski i finansijski poslovi	11	35	10	0	20	167	185	194	623
02. Poduzetništvo	10	5	17	97	101	546	498	814	2 088
03. Tržišno natjecanje	0	0	0	0	0	0	0	8	8
04. Zapošljavanje i socijalna pitanja	384	1 507	57	267	1 241	5 457	9 446	11 309	29 668
05. Poljoprivreda i ruralni razvoj	7	456	0	2	152	1 437	8 254	13 539	23 847
06. Mobilnost i promet	15	27	124	103	271	494	797	1 487	3 317
07. Zaštita okoliša i klimatska politika	9	12	57	88	138	151	189	358	1 003
08. Istraživanje	114	73	177	381	814	1 728	2 760	4 734	10 781
09. Informacijsko društvo i mediji	12	8	31	83	207	372	724	1 158	2 594
10. Izravno istraživanje	0	3	1	10	10	11	21	142	199
11. Pomorstvo i ribarstvo	51	271	5	18	71	411	663	800	2 290
12. Unutarnje tržište	0	0	0	0	0	1	3	18	21
13. Regionalna politika	836	5 328	21	1 875	7 437	20 613	35 024	41 174	112 307
14. Oporezivanje i carinska unija	0	0	0	0	0	4	20	69	93
15. Obrazovanje i kultura	2	0	47	77	150	255	497	1 167	2 195
16. Komunikacija	0	0	0	0	1	6	17	95	119
17. Zdravlje i zaštita potrošača	9	3	7	43	42	83	133	321	642
18. Unutarnji poslovi	4	0	17	64	208	249	412	723	1 677
19. Vanjski odnosi	266	235	498	846	1 236	1 725	2 518	4 018	11 343
20. Trgovina	0	0	0	0	0	2	4	12	18
21. Razvoj i odnosi – države AKP-a	113	63	71	193	365	578	810	1 260	3 453
22. Proširenje	69	86	129	236	310	513	735	960	3 039
23. Humanitarna pomoć	0	1	1	9	16	58	163	583	831
24. Borba protiv prijevara	0	0	1	1	2	2	6	23	35
25. Koordinacija politika Komisije i pravno savjetovanje	0	0	0	0	0	0	0	17	17

15.11.2013.

HR

Službeni list Europske unije

C 334/115

u milijunima EUR

Područje politike	<2006.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	Ukupno
26. Administracija Komisije	0	0	0	0	0	0	11	160	171
27. Proračun	0	0	0	0	0	0	0	8	8
28. Revizija	0	0	0	0	0	0	0	1	1
29. Statistika	2	2	1	1	3	17	36	53	114
30. Mirovine i povezani rashodi	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31. Jezične usluge	0	0	0	0	0	0	0	24	24
32. Energetika	60	43	28	101	1 365	1 671	621	629	4 518
34. Pravosuđe	0	0	1	4	12	18	45	99	179
90. Ostale institucije	0	0	0	0	0	0	15	573	588
Ukupno	1 975	8 159	1 304	4 498	14 171	36 568	64 606	86 531	217 810

4.1. SAŽETAK IZVRŠENJA PRORAČUNSKIH PRIHODA PO INSTITUCIJAMA

u milijunima EUR

Institucija	Odobrena sredstva za prihode		Utvrđena prava			Prihodi			Primljeno kao % proračuna	Nepomireno
	Početno	Konačno	Tekuća godina	Preneseno	Ukupno	Od prava u tekućoj godini	Od prenesenih prava	Ukupno		
Europski parlament	147	147	174	26	200	172	4	176	119,41 %	25
Europsko vijeće i Vijeće	58	58	99	11	109	88	10	98	168,80 %	11
Komisija	128 761	135 431	137 081	13 342	150 423	134 783	4 066	138 849	102,52 %	11 573
Sud	44	44	51	0	51	51	0	51	115,64 %	0
Revizorski sud	21	21	19	0	19	19	0	19	90,58 %	0
Gospodarski i socijalni odbor	12	12	16	0	16	16	0	16	133,47 %	0
Odbor regija	8	8	20	0	20	20	0	20	250,50 %	0
Europski ombudsman	1	1	1	0	1	1	0	1	97,10 %	0
Europski nadzornik za zaštitu podataka	1	1	1	0	1	1	0	1	77,36 %	0
Europska služba za vanjsko djelovanje	35	35	309	0	310	309	0	309	889,83 %	0
Ukupno	129 088	135 758	137 771	13 379	151 150	135 460	4 080	139 541	102,79 %	11 610

4.2. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE PO INSTITUCIJAMA

Odobrena sredstva za preuzete obveze

u milijunima EUR

Institucija	Utvrđena odobrena sredstva za preuzimanje obveza	Preuzete obveze					Prenesena odobrena sredstva					Istekla odobrena sredstva				
		Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosâ	Iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	Iz namjenskih prihoda	Prijenos na temelju odluke	Ukupno	%	Iz proračunskih odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosâ	Namjenski prihodi	Ukupno	%	
		1	2	3	4	$5 = 2 + 3 + 4$	$6 = 5/1$	7	8	$9 = 7 + 8$	$10 = 9/1$	11	12	13	$14 = 11 + 12 + 13$	$15 = 14/1$
Europski parlament	1 862	1 693	22	116	1 831	98,32 %	6	0	6	0,34 %	25	0	0	25	1,33 %	
Europsko vijeće i Vijeće	612	490	0	42	532	86,89 %	36	0	36	5,92 %	44	0	0	44	7,19 %	
Komisija	151 094	144 390	279	2 774	147 443	97,58 %	3 077	31	3 108	2,06 %	543	0	0	543	0,36 %	
Sud	351	344	0	1	345	98,36 %	1	0	1	0,28 %	5	0	0	5	1,36 %	
Revizorski sud	143	137	0	0	138	96,12 %	0	0	0	0,30 %	5	0	0	5	3,59 %	
Gospodarski i socijalni odbor	133	125	0	4	128	96,62 %	0	0	0	0,25 %	4	0	0	4	3,13 %	
Odbor regija	99	85	0	12	97	98,43 %	0	0	0	0,03 %	2	0	0	2	1,54 %	
Europski ombudsman	10	9	0	0	9	95,86 %	0	0	0	0,02 %	0	0	0	0	4,12 %	
Europski nadzornik za zaštitu podataka	8	7	0	0	7	95,21 %	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	4,79 %	
Europska služba za vanjsko djelovanje	767	486	0	268	754	98,37 %	10	0	10	1,26 %	3	0	0	3	0,37 %	
Ukupno	155 077	147 766	300	3 218	151 284	97,55 %	3 131	31	3 162	2,04 %	631	0	0	631	0,41 %	

Odobrena Sredstva za plaćanje

u milijunima EUR

Institucija	Utvrđena odobrena sredstva za plaćanje	Izvršena plaćanja					Prenesena odobrena sredstva					Istekla odobrena sredstva				
		Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosâ	Iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	Automatski prijenosi	Prijenos na temelju odluke	Iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	Iz odobrenih sredstava za godinu	Iz prijenosâ	Namjenski prihodi	Ukupno	%
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9	10 = 7 + 8 + 9	11 = 10/1	12	13	14	15 = 12 + 13 + 14
Europski parlament	2 092	1 388	214	22	1 623	77,58 %	305	0	108	413	19,76 %	25	31	0	56	2,67 %
Europsko vijeće i Vijeće	661	444	36	44	524	79,31 %	46	0	41	87	13,13 %	44	6	0	50	7,56 %
Komisija	139 268	131 722	605	2 759	135 087	97,00 %	458	36	3 533	4 028	2,89 %	78	76	0	154	0,11 %
Sud	369	326	16	1	343	92,92 %	18	0	1	19	5,15 %	5	2	0	7	1,93 %
Revizorski sud	156	125	11	0	136	87,11 %	13	0	0	13	8,41 %	5	2	0	7	4,48 %
Gospodarski i socijalni odbor	141	117	7	4	127	90,15 %	8	0	1	9	6,19 %	4	1	0	5	3,66 %
Odbor regija	108	77	7	12	96	89,53 %	8	0	0	8	7,37 %	2	2	0	3	3,10 %
Europski ombudsman	10	8	1	0	9	89,11 %	1	0	0	1	6,74 %	0	0	0	0	4,15 %
Europski nadzornik sigurnosti podataka	9	6	1	0	7	81,28 %	1	0	0	1	10,68 %	0	0	0	1	8,05 %
Europska služba za vanjsko djelovanje	831	444	49	238	731	88,06 %	42	0	46	88	10,58 %	3	8	0	11	1,36 %
Ukupno	143 644	134 656	946	3 081	138 683	96,55 %	900	36	3 730	4 666	3,25 %	166	128	0	295	0,21 %

4.3. PRIHOD AGENCIJA: PRORAČUNSKA PREDVIĐANJA, PRAVA I PRIMLJENI IZNOSI

u milijunima EUR

Agencija	Predviđeni proračunski prihod	Utvrđena prava	Primljeni iznos	Nepomireno	Područja financiranja Komisije
Europska agencija za suradnju energetskih regulatornih tijela	7	7	7	0	06
Europski ured za azil	7	2	2	0	18
Europska agencija za sigurnost zračnog prometa	150	116	115	1	06
Frontex	90	76	76	0	18
Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja	19	20	20	1	15
Europska policijska akademija (CEPOL)	8	9	9	0	18
Europska agencija za kemikalije	33	35	35	0	02
Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti	58	58	58	0	17
Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama	16	16	16	0	18
Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo	21	19	19	0	12
Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje	16	14	14	0	12
Europska agencija za okoliš	42	52	51	1	07
Europska policijska akademija (CEPOL)	84	83	83	0	18
Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala	20	19	19	0	12
Agencija za kontrolu ribarstva Zajednice	10	10	10	0	11
Europska agencija za sigurnost hrane	77	77	77	0	17
Europski institut za jednakost spolova	8	8	8	0	04
Nadzorno tijelo za europski GNSS	13	21	21	0	06
Fuzija za energiju	344	379	379	0	08
Eurojust	33	33	33	0	18
Europska agencija za pomorsku sigurnost	59	54	53	0	06
Ured za usklađivanje na unutarnjem tržištu	175	176	176	0	12
Europska agencija za lijekove	222	254	224	31	02
Europska agencija za mrežnu i informacijsku sigurnost	8	8	8	0	09
Tijelo europskih regulatora za elektroničke komunikacije	3	3	3	0	09
Agencija Europske unije za temeljna prava	21	21	21	0	18
Europska agencija za željeznice	26	26	26	0	06
Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu	15	15	15	0	04
Europski institut za inovacije i tehnologiju	78	77	77	0	15
Prevoditeljski centar za tijela EU-a	48	49	45	4	15
Europska zaklada za izobrazbu	21	20	20	0	15
Ured Zajednice za biljne sorte	13	13	13	0	17
Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta	21	21	21	0	04
Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu	50	50	50	0	15
Izvršna agencija za konkurentnost i inovacije	16	17	17	0	06
Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća	39	39	39	0	08
Izvršna agencija za istraživanje	46	47	47	0	08
Izvršna agencija za zdravlje i potrošače	7	7	7	0	17
Izvršna agencija za transeuropsku prometnu mrežu	10	10	10	0	06
Ukupno	1 936	1 963	1 925	38	

u milijunima EUR

Vrsta prihoda	Predviđeni proračunski prihod	Utvrđena prava	Primljeni iznos	Nepomireno
Subvencije Komisije	1 304	1 276	1 272	5
Prihod od naknada	465	490	460	30
Ostali prihodi	168	197	193	4
Ukupno	1 936	1 963	1 925	38

4.4. ODOBRENA SREDSTVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ODOBRENA SREDSTVA ZA PLAĆANJE PO AGENCIJAMA

u milijunima EUR

Agencija	Odobrena sredstva za preuzete obveze			Odobrena sredstva za plaćanje		
	Odobrena sredstva	Preuzete obveze	Preneseno	Odobrena sredstva	Izvršena plaćanja	Preneseno
Europska agencija za suradnju energetskih regulatornih tijela	7	7	0	8	5	2
Europski ured za azil	7	5	0	6	2	2
Europska agencija za sigurnost zračnog prometa	164	132	27	176	117	53
Frontex	90	89	1	128	99	22
Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja	22	21	1	22	19	3
Europska policijska akademija (CEPOL)	9	8	0	11	8	2
Europska agencija za kemikalije	99	96	0	113	94	15
Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti	58	55	0	69	55	10
Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama	17	16	0	17	16	0
Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo	21	18	0	22	13	7
Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje	16	14	0	16	11	4
Europska agencija za okoliš	69	52	16	73	45	27
Europska policijska akademija	85	84	1	100	79	17
Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala	20	17	0	22	15	4
Agencija za kontrolu ribarstva Zajednice	9	9	0	11	10	1
Europska agencija za sigurnost hrane	79	78	0	90	80	9
Europski institut za jednakost spolova	8	7	0	11	8	2
Nadzorno tijelo za europski GNSS	106	58	47	55	33	22
Fuzija za energiju	1 482	1 482	0	384	362	7
Eurojust	35	34	1	41	35	5
Europska agencija za pomorsku sigurnost	57	53	1	61	53	2
Ured za usklajivanje na unutarnjem tržištu	429	189	0	461	180	37
Europska agencija za lijekove	226	222	0	262	215	41
Europska agencija za mrežnu i informacijsku sigurnost	8	8	0	9	9	1
Tijelo europskih regulatora za elektroničke komunikacije	3	3	0	3	2	1
Agencija Europske unije za temeljna prava	21	21	0	28	23	5
Europska agencija za željeznice	26	25	0	30	26	2

u milijunima EUR

Agencija	Odobrena sredstva za preuzete obveze			Odobrena sredstva za plaćanje		
	Odobrena sredstva	Preuzete obveze	Preneseno	Odobrena sredstva	Izvršena plaćanja	Preneseno
Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu	17	15	1	20	15	5
Europski institut za inovacije i tehnologiju	97	95	0	83	71	7
Prevoditeljski centar za tijela EU-a	48	42	0	52	41	4
Europska zaklada za izobrazbu	20	20	0	21	20	1
Ured Zajednice za biljne sorte	14	13	0	14	12	0
Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta	22	21	0	26	20	5
Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu	50	49	0	55	48	6
Izvršna agencija za konkurentnost i inovacije	17	16	0	18	16	1
Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća	39	38	0	41	38	2
Izvršna agencija za istraživanje	46	44	0	50	43	4
Izvršna agencija za zdravlje i potrošače	7	7	0	8	7	1
Izvršna agencija za transeuropsku prometnu mrežu	10	10	0	11	9	1
Ukupno	3 559	3 175	97	2 627	1 952	338

Vrste rashoda	Odobrena sredstva za preuzete obveze			Odobrena sredstva za plaćanje		
	Odobrena sredstva	Preuzete obveze	Preneseno	Odobrena sredstva	Izvršena plaćanja	Preneseno
Osoblje	813	781	2	829	777	18
Administrativni troškovi	305	292	1	377	277	79
Poslovni troškovi	2 442	2 102	95	1 421	899	242
Ukupno	3 559	3 175	97	2 627	1 952	338

4.5. PRORAČUNSKI REZULTAT UKLJUČUJUĆI AGENCIJE

u milijunima EUR

	Europska Unija	Agencije	Ukidanje subvencija agencijama	Ukupno
Prihodi u finansijskoj godini	139 541	1 925	(1 272)	140 194
Plaćanja na temelju odobrenih sredstava za tekuću godinu	(137 738)	(1 739)	1 272	(138 205)
Odobrena sredstva za plaćanje prenesena u godinu N+1	(936)	(338)	0	(1 274)
Poništenje neupotrijebljenih odobrenih sredstava prenesenih iz godine N-1	92	171	0	263
Razlike u tečajevima stranih valuta za godinu	60	(8)	0	52
Proračunski rezultat	1 019	12	0	1 031

JAMSTVENA IZJAVA SUDA ZA EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE – NEZAVISNO REVIZIJSKO IZVJEŠĆE

(2013/C 334/02)

I. U skladu s odredbama članka 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UEFU), Sud je proveo reviziju:

- (a) konsolidirane računovodstvene dokumentacije Europske unije, koja se sastoji od konsolidiranih finansijskih izvještaja⁽¹⁾ i skupnih izvješća o izvršenju proračuna⁽²⁾ za finansijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2012. godine i koju je Komisija odobrila 26. srpnja 2013. godine, te
- (b) zakonitosti i pravilnosti transakcija vezanih za tu računovodstvenu dokumentaciju.

Odgovornost uprave

II. U skladu s dijelom Ugovora o funkcioniranju Europske unije od 310. do 325. članka i Finansijskom uredbom, uprava je odgovorna za pripremu i prikaz konsolidirane računovodstvene dokumentacije Europske unije na temelju međunarodno prihvaćenih računovodstvenih standarda za javni sektor, kao i za zakonitost i pravilnost povezanih transakcija. Ta odgovornost uključuje izradu, provedbu i održavanje unutarnjih kontrola vezanih uz pripremu i prikaz finansijskih izvještaja u kojima nema značajnog pogrešnog prikazivanja zbog prijevare ili pogreške. Uprava je također odgovorna za osiguravanje da su sve aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima u skladu s tijelima koja njima upravljaju. Komisija snosi krajnju odgovornost za zakonitost i pravilnost transakcija vezanih za računovodstvenu dokumentaciju Europske unije (članak 317. UEFU-a).

Odgovornost revizora

III. Sud je odgovoran da na temelju svojih revizija Europskom parlamentu i Vijeću osigura jamstvenu izjavu o pouzdanosti godišnje računovodstvene dokumentacije te o zakonitosti i pravilnosti povezanih transakcija. Sud je proveo reviziju u skladu s međunarodnim revizijskim standardima i Etičkim kodeksom IFAC-a te međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija INTOSAI-ja. Ovi standardi nalažu da Sud planira i provodi reviziju s ciljem dobivanja razumnog jamstva da konsolidirana računovodstvena dokumentacija Europske unije ne sadrži značajna pogrešna prikazivanja te da su s njima povezane transakcije zakonite i pravilne.

IV. Revizija se sastoji od postupaka kojima se nastoje prikupiti revizijski dokazi o iznosima i prikazima u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji, kao i o zakonitosti i pravilnosti povezanih transakcija. Odabrani postupci ovise o prosudbi revizora, uključujući i procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji i značajne neusklađenosti povezanih transakcija s uvjetima koji proizlaze iz pravnog okvira Europske unije do koje je došlo zbog prijevare ili pogreške. Prilikom procjene tih rizika, uzima se u obzir unutarnja kontrola koja je važna za pripremu i pošteno prikazivanje konsolidirane računovodstvene dokumentacije i za zakonitost i pravilnost glavnih transakcija, radi izrade revizijskih postupaka koji su prikladni u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o djelotvornosti unutarnje kontrole. Revizija uključuje i vrednovanje primjerenosti korištenih računovodstvenih politika i opravdanosti obavljenih računovodstvenih procjena, kao i vrednovanje ukupnog prikaza konsolidirane računovodstvene dokumentacije.

⁽¹⁾ Konsolidirani finansijski izvještaji sadrže bilancu, izvještaj o finansijskom rezultatu, izvješće o novčanom toku, izvješće o promjenama u neto imovini i kratki prikaz važnih računovodstvenih politika i druga pojašnjenja (uključujući i izvješćivanje po segmentima).

⁽²⁾ Skupna izvješća o izvršenju proračuna obuhvaćaju skupna izvješća o izvršenju proračuna i pojašnjenja.

V. U pogledu prihoda, ispitivanje koje je Sud proveo nad vlastitim sredstvima temeljenima na porezu na dodanu vrijednosti i bruto nacionalnom dohotku polazi od relevantnih makroekonomskih agregata na temelju kojih se ta sredstva izračunavaju te procjenjuje Komisijine sustave za njihovu obradu do primitka doprinosa država članica i njihovog knjiženja u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji. U pogledu tradicionalnih vlastitih sredstava, Sud ispituje računovodstvenu dokumentaciju carinskih službi i analizira tok dužnosti do Komisijinog primitka predmetnih iznosa i knjiženja u računovodstvenoj dokumentaciji.

VI. U pogledu rashoda, Sud ispituje transakcije plaćanja u kojima su rashodi nastali, uknjiženi i prihvaćeni („rashodovna plaćanja“). Tim su ispitivanjem obuhvaćene sve kategorije plaćanja (uključujući i plaćanja za kupnju imovine) osim predujmova u trenutku njihovoga izvršenja. Plaćanja predujmova ispituju se kada primatelj sredstava dostavi opravdanje za njihovo pravilno korištenje te kad institucija ili tijelo prihvati to opravdanje i obračuna isplatu predujma, bilo iste godine ili kasnije.

VII. Sud prikupljene revizijske dokaze smatra dostatnim i prikladnim da budu temelj njegovih mišljenja.

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

VIII. Prema mišljenju Suda, konsolidirana računovodstvena dokumentacija Europske unije za godinu koja je završila na dan 31. prosinca 2012. godine u svim značajnim aspektima pošteno prikazuje finansijsko stanje Unije na dan 31. prosinca 2012. godine, kao i rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za tu dovršenu godinu, u skladu s Finansijskom uredbom i računovodstvenim pravilima koja se temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

Zakonitost i pravilnost transakcija vezanih za računovodstvenu dokumentaciju

Prihodi

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda vezanih za računovodstvenu dokumentaciju

IX. Prema mišljenju Suda, prihodi vezani za računovodstvenu dokumentaciju za godinu koja je završila 31. prosinca 2012. godine zakonite su i pravilne u svim značajnim aspektima.

Obveze

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti obveza vezanih za računovodstvenu dokumentaciju

X. Prema mišljenju Suda, obveze vezane za računovodstvenu dokumentaciju za godinu koja je završila 31. prosinca 2012. godine zakonite su i pravilne u svim značajnim aspektima.

Plaćanja

Osnova za nepovoljno mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja vezanih za računovodstvenu dokumentaciju

XI. Sud zaključuje da su ispitani nadzorni i kontrolni sustavi država članica djelomično djelotvorni u osiguravanju zakonitosti i pravilnosti plaćanja vezanih za računovodstvenu dokumentaciju (odlomak VI.). U svim skupinama politika koje obuhvaćaju operativne rashode postoje značajne pogreške. Sud je procijenio da je najizglednija stopa pogreške za rashodovna plaćanja vezana za računovodstvenu dokumentaciju iznosila 4,8 %⁽³⁾.

⁽³⁾ Na temelju pristupa uzorkovanju koji se koristio prethodnih godina, procjena najizglednije pogreške iznosila bi 4,5 %.

Nepovoljno mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja vezanih za računovodstvenu dokumentaciju

XII. Prema mišljenju Suda, zbog značaja činjenica pojašnjenih u osnovi za nepovoljno mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja vezanih za računovodstvenu dokumentaciju, u plaćanjima vezanima za računovodstvenu dokumentaciju za godinu koja je završila dana 31. prosinca 2012. godine postoje značajne pogreške.

5. rujna 2013.

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Predsjednik

Europski revizorski sud

12, rue Alcide De Gasperi, 1615 Luksemburg, LUKSEMBURG

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) omogućuje izravan i besplatan pristup zakonodavstvu Europske unije. Ta stranica omogućuje pregled *Službenog lista Europske unije*, kao i Ugovora, zakonodavstva, sudske prakse i pripremnih akata.

Više obavijesti o Europskoj uniji može se pronaći na stranici: <http://europa.eu>

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR